

Lanske težave se nadaljujejo

Ob koncu leta so bili v gospodarstvu Dolenjske izkazani malo boljši uspehi kot med letom, še vedno pa so po podatkih SDK razmere neugodne — Izgub za 1,6 milijard

Na tiskovni konferenci, ki jo je Služba družbenega knjigovodstva v Novem mestu sklicala 14. marca, so dali prve podatke iz sklepnih računov gospodarstva dolenjske regije za preteklo leto. Učinkovitost poslovanja se ni popravila, izgube so se povečale za 29 odst. in so v vseh štirih občinah znašale 1,6 milijarde dinarjev.

Po občinah so doseženi rezultati dokaj različni, niso se analitsko obdelani, vendar drži, da se je celotni prihodek gospodarstva v štirih dolenjskih občinah povečal za 29 odst. in je znašal dobrih 55 milijard dinarjev. Porabljena sredstva so bila v letu 1982 za 30 odst. večja, dohodek za 28 odst., amortizacija pa izkazuje 92 odst. porast, kar je znatno boljši rezultat, kot je bil ugotovljen pri devetmesečnih obračunih. Zaskrbljujoče je zlasti, da se je delež dohodka, namenjen obrestim, premijam, delovnim skupnostim, kar štejejo med „druge namene“, povečal kar za 55 odst., razveseljivo pa, da je skupna poraba v dovoljenih mejah, narasla pa je za 11 odst.

Investicije močno upadajo, saj je bilo lani za osnovna in trajna obratna sredstva v regiji porabljenih vsega 3,9 milijarde dinarjev, največji realni upad investicij pa je ugotovljen v novomeški občini, kjer so bile lanske naložbe celo za 15 odst. manjše kot leta 1981. Dobro pa je,

kar so se lastna sredstva investitorjev od 37 odst. leta 1981 lani povečala na 48 odst.; krediti bank pa so se zmanjšali od 43 odst. na 31 odst. v istem primerjalnem obdobju.

Navzlic temu da izvojni plani niso bili v celoti doseženi, pa je tudi lani Dolenjska veljala v Sloveniji za enega vidnejših izvoznikov. Vrednost izvoza na konvertibilno področje se je povečala za 4,85 odst. Kljub zmanjšanju izvoza na Vzhod pa je ta na Dolenjskem še vedno znašal 4,5-krat več kot uvoz iz držav s klirinško valuto.

Osebnih dohodkov 32.948 zaposlenih so bili za 22 odst. višji, poprečno zaslužek Dolenjca pa je ob koncu leta 1982 znašal 12.581 dinarjev.

Podrobnejši in analitično obdelani podatki SDK bodo na voljo konec marca. Kot kaže poslovanje v prvih dveh mesecih letošnjega leta, se lanske težave prenašajo v leto

1983, v nekaterih pogledih pa se še zaostrejejo.
R. BACER

MARX IN MARKSISTI V FILATELIJI

Občinska matična knjižnica in Filatelistično društvo Verigar v Brežicah sta ob stoletnici smrti utemeljitelja marksizma in znanstvenega socializma pripravila razstavo Marxovih del in znamk na temo „Marx in marksisti v filateliji“. Odprli so jo 15. marca v prostorih knjižnice, v kateri je medobčinsko študijsko središče CK ZKS isti dan pripravilo okroglo mizo o maksizmu v vzgoji in izobraževanju ter idejnopolitičnem usposabljanju v Zvezi komunistov. Razstava bo odprta do 29. marca. Ob torkih in četrtekih si jo obiskovalci lahko ogledajo med 7. in 15. uro, ob ponedeljkih, sredah in petkih pa med 7. in 17. uro.



KAZNOVANE NAPAKE IN NAGRAJENA KAKOVOST — Marija Dušič iz Pavlove vasi 41 je prejela iz rok predsednika komisije za oceno vin inž. Darka Marjetiča diplomi za najboljše bizeljsko belo in laški rizling. Ob prazniku posavskih vin so podelili tudi 5 zlatih in 8 srebrnih diplom za najokusnejše jedi. (Foto: P. Perc)

Cvetober posavskih vin

Kdo je lani pridelal najboljše vino — Inž. Marjetič: letina je bila lani vsaj tako dobra kot predlanskim

Praznik posavskih vin je koštanjeviško turistično društvo uspešno izpeljalo. Od petkove otvoritve praznika in podelitve priznanj vinogradnikom preko sobotnega ogleda razstave ročnih del in čebelarških pripomočkov do sklepnega nedeljskega strokovnega predavanja o vinogradništvu in kletarstvu se je kot rdeča nit vlekla za marsikoga gotovo najprivlačnejša izkušnja razstavljenih vin.

Komisija za oceno vin je 7. in 8. marca ocenila 277 vzorcev vin posavskega vinorodnega rajona in sosednjih vinorodnih okolišev po vrsti vin in označbah geografskega porekla. Stroga komisija je pod vodstvom inž. Darka Marjetiča izločila

kar 70 vzorcev. Med vini, ki so vzdržala strogo presojo, je bilo kar 147 cvičkov, zmagal pa je Franc Lekše z Velikega Trna 18. Najboljše dolenjsko belo vino so pridelali v krškem Agrokombinatu. Marija Dušič iz Pavlove vasi 41 je dosegla kar dve prvi mesti, in sicer za bizeljsko belo in laški rizling. Podobno podvig je uspel predstojniku Posavskega Veterinarskega zavoda iz Brežic Marjanu Vizjaku za sauvignon in bizeljsko rdeče vino. Diplomo za najboljše šmarsko-virštanjsko belo vino je dobil Frido Gobec iz Pristave, Marjan Vojnovič iz Velikega Trgovišča za zagorsko belo in Franc Kostanjšek iz Sromelj 39 za vino rumeni plavec. Franc Delobel iz Lisičnega je pridelal najboljše šmarsko-virštanjsko rdeče vino, Stanko Lekše z Velikega trna 21 modro frankinjo, gostilničar Franc Šekoranja z Bizeljskega pa se je razveselil diplome za najboljšo črno.

P. PERC

LAUTERBACH V METLIKI

Metliško kulturno društvo Ivan Navratil bo od 22. do 24. aprila imelo v gosteh folklorno skupino iz nemškega Lauterbacha. Približno 40 plesalk in plesalcev bo nastopilo tudi v programu Vinske vigečli, plesali pa bodo tudi v Črnomlju pred gradom in v Semiču pred motelom Smuk. Gostje iz Lauterbacha, ki vračajo obisk Metličanom, si bodo soveda ogledali tudi belokranjske kulturne in zgodovinske znamenitosti.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Novinarji Dolenjskega lista bomo v torek, 22. marca, obiskali krajevno skupnost

DOLENJA VAS

pri Ribnici, ki je središče Lončarije. Prebivalce vasi Prigorica, Dolenja vas, Rakitnica, Lipovec, Makoša, Blate, Kot, Grčarice, Grčarske ravne in Jelenov žleb vabimo na razgovor, ki bo od 18. ure dalje v gostilni Medved v Prigorici. Tu nam boste zaupali svoje uspehe, težave in načrte.

P. PERC

Ničesar prikrivati delavcem

Medobčinski svet Zveze sindikatov za Posavje ocenjeval akcijo zaključni račun

„Med ljudmi je precejšnje nezadovoljstvo zavoljo gospodarskih razmer in občutnejšega padanja osebnega standarda, kot smo izjavljali. Zoper proizvodno in družbeno apatijo, ki se pojavlja, so potrebni takojšnji ukrepi in še bolj zavzeto politično delo, da ne bi zapolnile prostore nam sovražne sile,“ je strnil oceno razmer predsednik krškega občinskega sveta Zveze sindikatov Drago Šteban na zadnji seji medobčinskega sveta ZSS za Posavje 10. marca v Krškem.

Drago Šteban, ki je tudi podpredsednik tega medobčinskega organa, je opozoril, da je v krški občini v največjem položaju tovarna Djuro Salaj, ki ima na zalogi nekate-

re uvozne surovine le še za kak teden. Tovarna sama ustvari okrog dve tretjini deviz z izvozom, za surovine iz domačih logov mora dajati devizno udeležbo, medtem ko se sama nikakor ne uspe dogovoriti s časopisnimi hišami o devizni soudeležbi.

Sekretar sevniškega občinskega sindikalnega sveta Sašo Ječič je dejal, da bo položaj v Stillesu verjetno še dlje časa težaven, saj ob izgubi ni bilo čutili posebne aktivnosti v sindikatu niti v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Niso opravili niti letne sindikalne konference, delavci pa so bili šele zadnji hip seznanjeni z rezultati gospodarjenja. Ob razpravi o zaključnih računih se je v gozdarskih organizacijah pokazalo, da nagrajevanje fizičnih delavcev ni izvedeno po delu, zato so nezadovoljni.

Več mnenj je bilo tudi o tem, da so občinski sivi svoje storili, tudi občinski proračuni so usklajeni z resolucijo, republiški sivi in proračun pa ne. Zato so tolikanj glasneje postavili vprašanje, zakaj se presežki sisov ne vrnejo gospodarstvu.

Beseda je stekla še o usklajevanju delovnega časa, ki ga bodo v brežiški občini porenili do 25. marca, odloke pa že imajo pripravljene v krški in sevniški občini.



V drugi polovici tedna se bo vreme postopno izboljšalo in razjasnilo.

Bogat teden dolenjskega cvička '83

Danes popoldne začetek tradicionalne prireditve

Leto je spet naokrog in danes popoldne se začne največja, kar štiri dni trajajoča dolenjska družabna prireditev, ki naj ne bi bila le največja veselica, temveč tudi pomembna gospodarska in turistična manifestacija: teden dolenjskega cvička '83. V ta namen je prizadeveni organizacijski odbor spet pripravil bogat program, ki razen razstave in pokušnje lanskega najboljšega pridelka vključuje tudi kulturne prireditve, srečanje z gostinskimi delavci in vinogradniško predavanje.

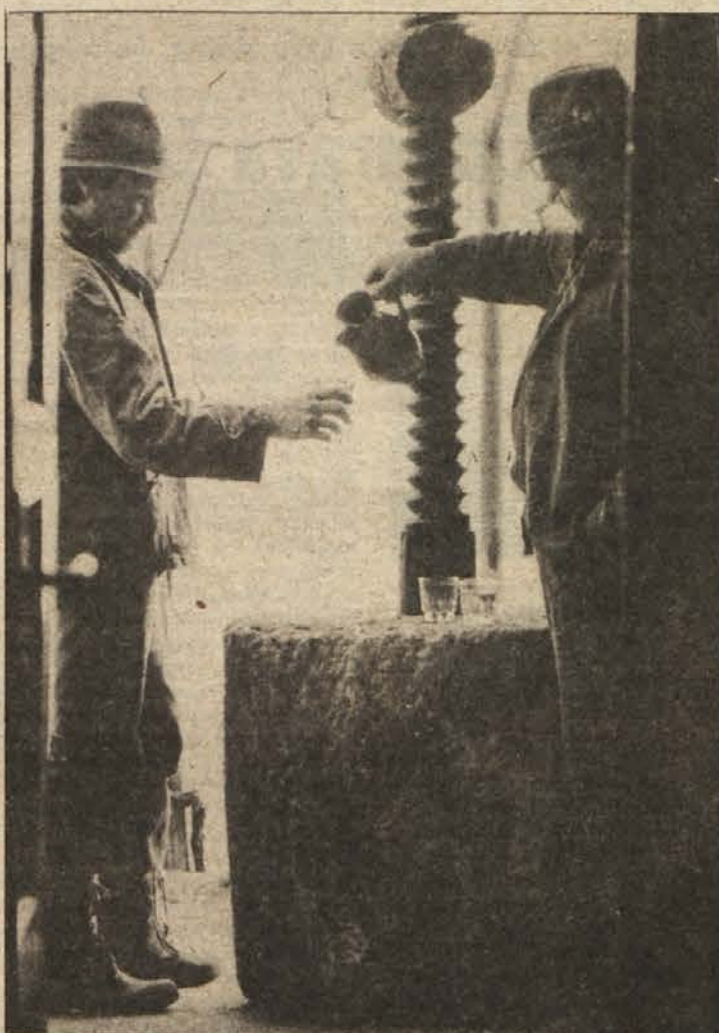
Že sinoči je bil v domu JLA koncert „Dolenje prijatja vabi“, na katerem je peji podoknice in napitnice Ljubljanski oktet, igralec Polde Bibič pa je recitiral pesmi Vladimira Bajca. Danes popoldne se bosta ob 16. uri s koncertom na Glavnem trgu predstavili novomeška in trebanjska godba na pihala, ob 16.30 pa bo tradicionalen sprevod vinogradnikov s simboličnim prikazom vinogradniških opravil. Sledila bo slovesna otvoritev razstave in pokušnje cvička v športni dvorani, nadaljeval pa so bo zabavni program, na katerem bo igral ansambel Slavček.

Jutri se bo razstava in pokušnja začela ob 10. uri popoldne, od 17. ure naprej pa bo spet zabava, na kateri bo igral ansambel Maska Kumra. Popestrili jo bodo z bogatim srečelovom. V soboto se bo pokušnja in razstava začela ob isti uri, popoldne pa bo ob 14. srečanje članov Društva vinogradnikov Dolenjske z gostinskimi delavci, kar je novost letošnje prireditve. Ob 17. uri bo spel zabavni spored, tokrat bodo igrali priljubljeni Fantje z vseh vetrov.

V nedeljo bo ob 10. uri slovesna podelitev diplom in priznanj ter predavanje inž. Mamloviča o zaščitnih sredstvih. V zabavnem delu, ki se bo začel uro prej kot prejšnje dni, bo igral ansambel Slavček. Odeveč je poudarjati, da bodo vse dni na jedilniku vinogradniške specialitete, v prodaji pa tudi pletenke najboljšega, kar je lani dala dolenjska zemlja.

Več o prireditvi še na 3. strani.

M. L.



CVIČEK BO IMEL GLAVNO BESEDO — S sinočnjem večerom napitnic in podoknic in današnjim sprevedom se je uradno pričel teden dolenjskega cvička, ki bo na zadovoljstvo nasprotnikov alkohola edini teden, ki bo štel le štiri dni. Lani je „cvičkarija“ v športno dvorano v Novem mestu privabila več kot 5000 obiskovalcev, ki so po grlu pognali skoraj 12.000 litrov te kiselkaste, vendar mnogim tako slastne mokrote, ki se zlasti dobro drži v duetu s kračo. Danes med tistimi, ki so ta dogodek težko pričakovali, za gotovo še ne bo prave „kondicije“ in si ji jo bodo krepili še v naslednjih dneh. (Foto: J. Pavlin)

Preplačevanje živine „za olimpiado“

S podiranjem dogovorov ne bomo ustalili živinorej, pa tudi ne dosegli drugih dolgoročnih ciljev

Komaj nekaj tednov je prefekto, kar smo se slovenski kmetijski novinarji na republiškem komiteju za kmetijstvo pogovarjali o programu pridelovanja hrane in razvoja živinoreje na Slovenskem v letu 1983. Ni kaj, program je dokaj stremiliv, saj se pridelek hrane letos v primerjavi z lanskim precej povečuje, zlasti v živinoreji.

Ni nobenega dvoma, da slovenski kmetijski novinarji tudi tako napet program pridelovanja hrane podpiramo, čeprav je morda kateri med nami v razgovoru izrazil kak pomislek glede uresničevanja programa, vsaj kar zadeva tiste programske usmeritve, katerih uresničevanje je bolj odvisno od deviznih kot od domačih sredstev, bolj od neurejenosti jugoslovskega tržišča kot od republiških naporov, da bi našo živinorejo ne le obdržali, ampak tudi stvarno razvijali.

Glede deviznih sredstev, potrebnih za uvoz nekaterih surovin za umetna gnojila in sredstva za zaščito rastlin, smo dobili zagotovilo, da so ta sredstva za naše kmetijstvo zagotovljena. Pa je res tako? Zaenkrat v Sloveniji še ni preplaha. Glede na to pa, da iz drugih republik prihajajo novice o pomanjkanju teh sredstev, da so nekatere tovarne enostavno ustavile dobave ipd., ne bi smeli biti prezgodaj optimisti.

Še manj pa bi se smeli obešati na ne le enkrat ozvrženi odgovor, češ, če tega ali onega ni, „so krive organizacije za oskrbo kmetijstva“, čeprav marsikdaj ni mogoče zanikati tudi njihove krivde.

Znano je, da je živinorejska skupnost Slovenije veliko prispevala k ohranitvi staleža živine pri nas. Vsi tudi vemo, da cena zato ni bila majhna. Tem večja, kolikor več živine so, zaradi nizkih cen pri nas odvažali drugam. V razgovoru so nam povedali, da je tudi letos podobna bojazan, vendar so v teku dogovori s predstavniki drugih republik, da bi to preprečili in končno na vsem jugoslovskega tržišča uveljavili enotne odkupne cene.

Od besed do dejanj pa je pri nas še vedno predolga pot. Medtem ko so pri nas objavili nove odkupne cene živini in cene svežemu mesu v prodaji na drobno — in medtem ko se predstavniki republik skušajo med seboj dogovoriti o enotni ureditvi tega tržišča — trgovske mreže ubirajo svoja pota. Slab mesec dni po našem odloku o novih odkupnih cenah živine so podoben odlok sprejeli v SR Srbiji, vendar po znatno višji odkupni ceni za vse kategorije živine.

Kupci iz raznih krajev države so, zlasti v vzhodna področja Slovenije, ponovno začeli prihajati po živino in jo dobro plačujejo. Boljše tudi takrat, če upoštevamo premije, ki jih naš rejec dobi za večjo prirejo mesa, privezovanje telet, večji pridelek mleka. Pred kakšnimi 14 dnevi so v okolici Ribnice kupci iz Bosne in Hercegovine kupovali živino „za olimpiado“. Teleta so plačali po 270 din kilogram, govedo po 150 do 170 din kilogram žive teže!

Ob tem se človeku nujno zastavlja vrsta vprašanj. Odkod kupcem živine „za olimpiado“ denar? Kdo tem kupcem odobrava ceno mesa v maloprodaji po toliko višjem znesku, da za toliko več lahko plačujejo živo težo živine?

Gotovo je vsekakor, da s takšnim načinom odkupa od nas ne odvažajo le živine, ampak tudi dokaj visoke premije, ki so jih deležni rejci, da bi stalež živine v Sloveniji povečali.

STEFAN KUCHAR

V Črnomlju nagrajene vse štiri naloge

Srednja šola v Črnomlju podelila nagrade prvega Kardeljevega natečaja

Svet Srednje šole družboslovne in kulinarske usmeritve Edvarda Kardelja iz Črnomlja je ob poimenovanju šole po tem slovenskem miselcu maja lani sprejel sklep o razpisu nagradnega natečaja za pisanje nalog na temo: Edvard Kardelj in sodobni problemi v razvoju samoupravljanja pri nas in v svetu. Nagrade prvega natečaja so učenci prejeli v ponedeljek, 14. marca, ob 100. obletnici smrti Karla Marxa, prihodnja leta pa jih bodo podeljevali ob obletnici smrti Edvarda Kardelja.

Copprav na natečaju lahko sodelujejo učenci srednjih šol vseh štirih dolenjskih občin, pa so letos prispele le štiri naloge: dve iz Novega mesta in dve iz Črnomlja. V svetu šole se zavedajo, da so bili pri razpisu nagradnega natečaja pomanjkljivi in nenatančni, in prav to je bil gotovo eden glavnih razlogov za tako majhen odziv. Zato pa je posebna petčlanska komisija toliko bolj natančno pregledala prispelne naloge ter prisodila prvo nagrado Darji Jordan z družboslovne in ekonomske srednje šole Novo mesto za delo, ki nosi naslov osrednje teme. Druga nagrada ni bila podeljena, tretjo pa so si delili Metka Filak in Ivica Vukšinič z gimnazije Črnomelj, Albert Zunič z ekonomske šole v Črnomlju ter Bojan Jakše in Ivo Šteblaj s srednje šole tehnične usmeritve iz Novega mesta.

Požiganje trave zakrivilo že tri požare

Kot v posmeh številnim opozorilom o nevarnosti spomladanskega sežiganja trave je minuli teden po Dolenskem nekajkrat zagorelo.

Tako je že 10. marca med požigom trave na Semiški gori prišlo do večjega požara. Ogenj je na parceli Antona Dragovana iz Praprotnega uničil 24 mlajših dreves in s tem naredil škode za 24 tisočakov. Požar so pogasili gasilci iz Semiča. Le dan kasneje je zagorelo na travniku pod Kaščo. Ogenj se je hitro širil po travniku, poraščenem z grmičevjem. Le hitremu posredovanju gasilcev iz Semiča gre zahvala, da ogenj ni zajel hiše Katarine Malenšek, ki se ji je že nevarno približal. Poleg hiše je bila ogrožena cela vas. Istega dne je prišlo v Semiški gori do novega požara: plameni so zajeli parcelo Antona Selka iz Blatnika in mu uničili več drevja, tako da je škode za kakih 15 tisočakov.

OPRAVIČILO

Našim naročnikom, ki so zaradi nezanesljivega strojnega lepjenja naslovov v adresni Dnevnik v Ljubljani, kjer tiskamo Dolenski list, po pošti prejeli samo listke, ne pa časopisa, se opravičujemo. Komur se bo to še ponovilo, ga prosimo, da po telefonu ali kako drugače javi ta izostanek čimprej v naše uredništvo, da mu bomo poslali dodatni izvod iz Novega mesta. Prosimo za razumevanje.

Uredništvo DL

Iz zadnjega Pavlihe



Samo trije v rudarski poklic

Srednja šola iz Črnomlja odpira skrajšani program rudarske usmeritve — Potrebe rudnika v Kanižarici velike, prijav malo

Zaradi potreb rudnika rjavega premoga v Kanižarici namerava srednja šola družboslovne in kulinarske usmeritve Edvarda Kardelja v Črnomlju z novim šolskim letom odpreti oddelek skrajšanega programa rudarske usmeritve, sicer dislocirano enoto rudarske šole iz Trbovelj. Za šolo, ki bi trajala dve leti s po 9 tednov trajajočim proizvodnim delom in bi izobraževala za polkvalificirane pomočnike rudarjev, je rudnik razpisal 20 štipendij, a so se na nedavnem informativnem dnevu zanjo odločili le trije učenci, ki zaključujejo osemletko.

In to kljub temu da je rudnik pripravil v Črnomlju informativni sestanek z učenci osmih razredov, a tudi s starši in učenci, ki ne bodo končali osnovne šole. Kajti v ta skrajšani program II. zahtevnostne stopnje se lahko vpišejo tudi tisti, ki so končali 6 ali 7 razredov. Po besedah ravnateljice srednje šole Jelke Mihelčič je tako majhen odziv delno tudi posledica negativnih predhodkov, ki jih imajo starši o rudarskem poklicu, ki ga preslabo poznajo.

V srednji šoli Edvarda Kardelja se boje, da zaradi premajhnega zanimanja enote, v kateri bi se lahko šolalo 30 učencev, ne bodo mogli odpreti. Vendar po drugi strani upajo, da bo po preusmeritvi učencev iz drugih šol dovolj prijav, zlasti še, ker računajo tudi na učence iz Hrvaške.

Sicer pa imajo težave z majhnim številom zainteresiranih tudi v družboslovni usmeritvi črnomljske srednje šole, ki je regijskega značaja. Mnogi se namreč še vedno ne morejo sprijazniti s tem, da šola ni v Novem mestu ter da bi se morali učenci voziti iz centra na periferijo.

B. M.

OSTAL NA TRACNICAH

Na nezavarovanem železniškem prehodu v Dolnjem Brezovcem se je 9. marca ob 1.30 pripetila nezgoda, ki je povzročila za 100.000 din škode. 27-letni Leopold Gunstek z Vrha se je namreč peljal z osebnim avtom proti Krškemu, prav na tirih pa mu je odpovedal motor. Pločevino sta iznakazila kar dva vlaka, Gunstku pa ostaja v tolažbo, da je odnesel celo kožo.

Stanovanjska samouprava šepa

Družbeni pravobranilec samoupravljanja za Posavje ugotavlja slabo urejene samoupravne razmere na področju stanovanjskega gospodarstva — Kakšni bodo ukrepi?

V Posavju je stopnja organiziranosti hišne samouprave v posamezni občini zelo različna. Medtem ko so v brežiški občini doslej ustanovili vseh 27 predvidenih skupnosti stanovalcev, v sevniški le 3 od predvidenih 40, v krški občini pa še nobene.

Po zakonu o stanovanjskem gospodarstvu bi morale stanovanjske skupnosti najpozneje do 27. januarja lani prenesti stanovanja ali stanovanjske hiše v družbeni lastnini, s katerimi so gospodarile, v gospodarjenje skupnosti stanovalcev. Zakon določa tudi obveznost ustanovitve skupnosti stanovalcev, pa tudi njenih teles, kot sta hišni svet in zbor

stanovalcev. Opredeljene so tudi pristojnosti in naloge teh organov.

Ako hišni svet ni izvoljen ali če ne opravlja zakonskih nalog, so v zakonu predvideni ukrepi. „V takih primerih mora stanovanjska skupnost na lastno pobudo ali pa na predlog pristojnega organa krajevne skupnosti prenesti na organizacijo združenega dela, ki opravlja strokovne naloge in opravlja pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami, dolžnost, da v imenu hišnega sveta in v breme sredstev za upravljanje stanovanjske hiše opravlja nujne naloge hišnega sveta. Določene naloge ima tudi občinski upravni organ, pristojen za stanovanjske zadeve,“ pojasnjuje družbeni pravobranilec samoupravljanja Dušan Dornik.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo skušal doseči dosledno uresničevanje omenjenega zakona tudi tako, da bo dejavno prisoten pri političnem delu krajevnih konferenc Socialistične zveze. Seveda bo po potrebi dajal tudi pobude pristojnim organom v krajevnih skupnostih, da bi z delegatskim sistemom spodbudili samoupravno organizirano v stanovanjskih hišah na območju določene krajevne skupnosti.

P. PERC

»Dolenjski list« v vsako družino

Še bolj bodo vzljubili svoj kraj

Brestaničani dobili svoj zbornik — Sodelovali znani strokovnjaki in domačini

„To je svečan in ugleden dogodek, dejanje širšega pomena, za zgodovinarje in muzealstvo pomemben korak,“ je izbranimi besedami označil izdajo brestaniškega zbornika članov in razprav ravnatelj Narodnega muzeja iz Ljubljane dr. Peter Petru.

Ob predstavitvi zbornika, ki ga je v 2000 izvodih izdalo brestaniško turistično društvo, je 4. marca v prostorih tamkajšnje osnovne šole Adam Bohorič domačinom in novinarjem spregovoril tudi eden izmed avtorjev in pobudnikov za izdajo knjige „Brestanica — zbornik članov in razprav“ zgodovinar dr. Tone Ferenc. „Ves čas ti upanje, da bi v gradu Brestanica prikazali zgodovino te doline od prvih omenb tega kraja in prvih predmetov do leta 1941. Take razstave še ni, je pa nastal ta zbornik. Predstavljali smo si, da bo imela knjiga 150 do 200 strani, zdaj pa smo prijetno presenečeni zavoljo obsega (364 strani) in oblike. Presenečeni smo, ker je toliko prispevkov, ki so jih napisali domačini, pomembno pa je, da ni zamolčana nobena dejavnost iz preteklosti in sedanjosti,“ je dejal dr. Ferenc. Ko je govoril o svojem prispevku, je omenil, da je brestaniški grad ostal največje preseljeno taborišče na Slovenskem, čeprav naj bi bil samo eno izmed več takih

taborišč od leta 1941 do 1945. Dr. Ferenc je dodal, da v novejši zgodovini Evrope še ni zasledil, da bi od kod drugod z enega mesta odšlo toliko ljudi na trnovo pot izgnanstva.

Kot je povedal predsednik odbora za izdajo zbornika Mirko Avsenak, je bilo posebno zahtevno zbiranje gradiva o NOB, kar je zavleklo izdajo knjige kar za eno leto. Na zadovoljstvo vseh je prispevek kustodinja brestaniškega muzeja Irene Fuerst o Brestanici in okolici v NOB, dopoljen z izjavami krajanov ter seznamom aktivnih udeležencev in padlih, le izpolnil pričakovanja.

Prvi del zbornika je izrazil strokovni avtorji dr. Peter Petru, dr. Marijan Slabe, dr. Jože Koropec, dr. Ivan Stopar, dr. Jože Sorn in dr. Tone Ferenc, če omenimo le nekatere. Strokovni urednik prof. Jože Curk meni, da daje drugi del „Brestanica v očeh krajanov“ zborniku življenjskost, sok, ki so ga pridjali krajan

sami. „Brestanica je prvič omenjena že leta 895 in je prvi omenjeni kraj na Slovenskem. V zgodovini Sloveštva pomenijo nekaj kraji, ki dajo na kulturo, in mednje spada Brestanica. S tako knjigo se ljudje še bolj navežejo na svoj kraj, zbornik pa je tudi zakladnica, iz katere je moč črpati v solah, pri razvoju turizma in še čem,“ je opredelil namembnost dela prof. Curk.

P. P.

Pri zaslužku je rekorder lesni tehnik

Pri ribniški upravi za dohodke je do roka napovedalo svoj dohodek za lani le 8. občanov, med njimi 4 zaposleni in 4 obrtniki. Norma za napoved je namreč precej visoka, saj znaša kar 407.000 din dohodka za vse leto.

Med zaposlenimi je napovedal največji skupni dohodek za lani lesni tehnik, in sicer 569.000 din. Takoj pa moramo dodati, da ta lesni tehnik le živi na območju ribniške občine, medtem ko je zaposlen v Ljubljani.

Ostali, ki so napovedali dohodek, so: zdravnik 427.000 din, komercialni tehnik 423.000 din in direktor 416.000 din.

Obrtniki še niso napovedali svojih dokončnih zneskov, ker bodo ti znani po obračunu.

Seveda moramo takoj dostaviti, da še ni rečeno, da bo kdo izmed tistih, ki so dohodek napovedali, davek iz skupnega dohodka tudi plačal. Davčni organi so namreč dolžni upoštevati razne odbitne postavke. Tako so na primer lani plačali davek (za predlansko leto) le trije obrtniki.

J. P.

Mladi iz vojaške srednje šole spet v Bell krajini

Obeti brigadirjev

Skupina učencev na vojaški gimnaziji v Ljubljani je v oktobru 1980 začela priprave za organiziranje mladinske delovne brigade (MDB). Čas je tekkel hitreje, kot so želeli mladinci. Konec maja 1981 je uprava šole s pomočjo političnega oddelka komande ljubljanskega armadnega območja pripomogla, da je bila brigada ustanovljena. Ime je dobila po narodnem heroju Francu Rozmanu — Stanetu. V stalnem delu brigade so učenci srednje vojaške šole, gibljivi del pa sestavljajo gostje iz ljubljanskih deklinskih šol in internatov in pobratnih delovnih brigad.

Ze na prvi delovni akciji bi se mladinci morali spopasti z belokrajskimi goricami in tamkajšnjemu življu pripeljati vodo v vsa naselja. Zaradi organizacijskih težav je bila delovna akcija skrajšana, učenci vojaške gimnazije pa so odšli na drugo izmeno MDA Kobansko 81. Izredno težki pogoji za delo niso bili ovira za mladi rokomočniki novečisti brigadirjev. Aktivnost interesnih dejavnosti, pomoč domačinom v času popoldanskega odmora so poleg vseh mogočih priznanj, ki jih je brigada s svojim udarnim delom dobila, najboljši dokaz kolektivne želje po doseganju visokih ciljev. Mladinska delovna brigada Šrečko Rojs — Niko, ki je z brigado učencev vojaške srednje šole sestavljala drugo izmeno na MDA na Kobanskem 81, je izrazila pripravljenost sodelovati z MDB FR — S. Lokalne delovne akcije v Lenartu so potrditev prijateljstva med brigadama. Sodelovanje se je še bolj utrdilo na MDA Goričko 82, ki se po uspehih ni prav nič razlikovala od MDA na Kobanskem. MDB je tudi takrat presegla normo za 180 %, pridobila pa je prijatelje iz Bežigrada, Logateca in Jesenice.

Letos prihaja brigada v Belo krajino, nežno lepoticno naše Slovenije. Brigadirsko naselje v Lokvah bo nedaleč od mesta, kjer je tragično umrl komandant Stane, po katerem nosi brigada vojaške srednje šole ime. Ta podatek, dosedanja brigadirski uspehi, pridobljena brigadirska praksa in mladinski delovni polet vam dajejo vedeti, dragi gostitelji, da bo brigada, ki bo prišla na drugo izmeno, upravičila ime narodnega heroja Franca Rozmana — Staneta.

RADE RALIČ



VENČEK BELOKRANJSKIH PLESOV - V počastitev dneva žena so učenci osnovne šole Zbora odposlancev v Kočevju in otroci iz vrta v Šeskovem domu pripravili nadvse prikupen nastop, ki ga bo prepolna dvorana gledalcev še dolgo pomnila. Res lepa počastitev praznika. (Foto: F. Brus)



DO NOVE LETINE - SCT Tehnika gradi na Blanci novo skladišče za jabolka. Mercator - sevniški Kmetijski kombinat ga pričakuje že za letošnjo sezono. Gradbinci morajo zaradi slabo nosilnih tal zabijati pilote. Torej se ena pridobitev za to manj razvito krajevno skupnost. (Foto: A. Železnik)



IZVIRNOST NA PLATNU - Izdelki Miroslava Ritonja, mojstrice domače obrti iz Črnomlja, ki je pretekli teden razstavljala v tamkajšnji knjižnici, so pritegnili pozornost mnogih domačinov, predvsem učencev osnovnih šol. Morda bo prav kateri izmed njih odšel po njenih stopinjah. (Foto: M. Bezek)



USTVARJALNOST MLADIH - Razstavo izdelkov pionirjev v leskovski osnovni šoli Milke Kerin v počastitev jubilejev zveze prijateljev mladine Slovenije in zveze pionirjev Jugoslavije so si z zanimanjem ogledali tudi številni gostje iz republike in občine. (Foto: P. Perc)

PLASTIČNE PREVLEKE ZA NUKLEARKO
Splitska Jugoplastika bo za krško Jedrsko elektrarno izdelala 150.000 plastičnih prevlek za čevlje, s katerimi se zaščiti obvaloval pred kontaminacijo in preprečuje prenašanje kontaminacije v čisto področje. Splitska tovarna bo za nuklearko naredila tudi 2000 dvodelnih PVC kombinizonov.

Sejmišča

NOVO MESTO - Na ponedeljkovem sejmu prašičev je bilo naprodaj 160 pujskov, starih od 8 do 10 tednov, ter 100 v starosti od 10 do 12 tednov. Prodanih je bilo 154 živali, cena pa je bila za mlajše od 4.500 do 5.000 din, za starejše pa od 5.000 do 6.500 din. Lastnike je zamenjalo tudi 9 pujsov, starejših od 6 mesecev, njihova cena pa je bila 9.000 din.

BREŽICE: Na sobotni sejem so rejci pripeljali 490 do treh mesecev starih pujskov ter 8 starejših, prodali pa so jih skupaj 457. Cena prvih se je vrтела okoli 200 dinarjev, drugih pa okoli 110 dinarjev kilogram žive teže.

Denar bo šel za povečanje čred

Letos bomo v Sloveniji vložili več kot milijardo dinarjev v razvoj živinoreje

Hrbenica slovenskega kmetijstva slej ko prej ostaja živinoreja, zato bo tej panogi kmetijstva, za katero pri nas ostajajo dobre naravne danosti, ohranjen fond živine, kadri, strokovne institucije in vsa potrebna infrastruktura. Razvoj živinoreje pa je pomemben tudi zaradi izvoza in zagotavljanja preskrbe na domačem trgu tako z mlekom kot z mesom. Ne nazadnje kaže spodbujati razvoj živinoreje tudi zato, ker predstavlja več kot polovico dohodka, ki ga doseže slovensko kmetijstvo.

Medtem ko so imeli v dosedanjih načrtih letne kmetijske proizvodnje prednost setveni plani, naj bi letos spodbujali predvsem razvoj živinoreje. Načrti, ki si jih zastavlja slovensko kmetijstvo so vse prej kot majhni. Letos moramo povečati stalez živine za 10 tisoč glav krav, prirediti za 7 tisoč ton več govejega mesa ali skupaj 42 tisoč ton, za 9 tisoč ton več svinjskega mesa ali skupaj 32 tisoč ton, za 1.500 ton perutninskega mesa več ali 57 tisoč ton in 327 milijonov litrov mleka. Da bomo uspeli uresničiti vse te načrte, bo seveda treba povečati delež domače krme, pridelavek koruze itd. Za vse to pa je zagotovljeno tudi dovolj deviz za nakup gnojil in drugih sredstev.

Naložbe v razvoj živinoreje bodo letos znašale 1,2 milijardi dinarjev, ki jih bodo zagotovili sklad za in-

tervencije v kmetijstvu, živinorejska poslovna skupnost, občinski skladi.

Da bi kar najbolj spodbudili izkoriščanje možnosti za živinorejo in večji pridelavek mleka, to pa bo mogoče doseči le ob povečanem staležu črede, bodo iz zbranega denarja izplačevali tudi premije. Rejci z dvema kravama v nižinskih predelih bodo dobili za vsako na novo privedeno kravo po 10 tisočakov premije, v višinskih predelih po 12 tisoč dinarjev. Za vsak liter mleka, pridelan v višinskih predelih, pa bodo kmetje dobili po 1,30 dinarja za liter, medtem ko bodo oni v nižinah dobili le 50 par. Precej denarja bo šlo tudi za premiranje pitane goveda. Skratka, gre za to, da se v organizirano družbeno kmetijsko proizvodnjo vključijo tudi tisti 10 tisoč krav in 30 tisoč telet, ki so bila doslej zaklana na črno.

Tem ciljem so podrejeni tudi družbeni dogovori in dvanajst regijskih samoupravnih sporazumov, s katerimi naj bi urejali medsebojne odnose pridelovalci, posredniki in potrošniki. Gre za to, da vsaka klavnica ve, kje je njena surovinska baza, prav tako pa morajo tudi po občinskih vodeti, kaj in koliko bodo priredili. Svoje obveznosti bodo imeli tudi strokovne institucije in pospeševalne službe, ki bodo plačane po svojem dejanskem prispevku k letošnjim ambicioznim živinorejskim načrtom.

J. SIMČIČ

od tega pa je samo 32 ha v družbeni lasti. Obnova enega hektarja vinogradev pa stane okoli milijon dinarjev. Ljudje se bodo za obnovo odločili le, če se jim bo to splačalo. Po sedanjih cenah naj bi hektar vinogradev dal okoli 220 tisočakov celotnega prihodka, stroški (tu so všeti materialni stroški, amortizacija in zavarovalna premija) pa znašajo okoli 84 tisočakov, razlika je torej 136.000 dinarjev. Pri 450 ha vinogradov v občini pomeni to 61,2 milijona dinarjev sredstev za osebne dohodke, ali če je merilo delavcev v proizvodnji, osebni dohodek za 500 ljudi. Torej bi bilo treba obnovo vinogradov in nasploh podporo vinogradništvu gledati tudi s tega vidika.

Vina tudi v bodoče ne bo težko prodati, saj ga Slovenija ne pridelava dovolj za lastno porabo, poleg tega je tudi izvozno zanimivo; najbolj donosen „izvoz“ vina je turistična ponudba in dobro domače vino je nepogrešljiv element te ponudbe. Seveda bi moralo kmetijstvo imeti pravico do dela tako ustvarjenih deviz.

Samo za zagotavljanje enostavne reprodukcije bi morali v metliški občini obnoviti po 14 ha vinogradov na leto, vendar tega ne dosegajo, ker ni denarja za obnovo, čeprav je, kot ugotavljajo povsod, še dovolj za vinogradništvo primernih površin. In tukaj je spet začetek začaranega kroga.

A. B.

Uničujoče obresti

Velika cena kapitala povzročila izgubo v Stillesu

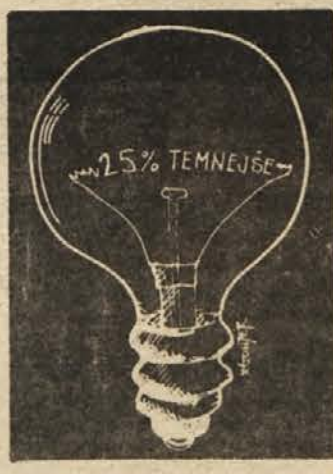
V sevniskem Stillesu v minulem poslovnem letu niso usli izgubi, čeprav je po vseh pravilih ne bi smelo biti! Poglejmo si zato malo bližje to igro števil.

Lansko leto je bilo za tozdr Stillo pohištvo eno samo priučevanje, saj je bilo tudi prvo leto, odkar so poglani stroje v novi tovarni pri Kladiju na Blanci. Naenkrat so pričevali tudi po tri do štiri skupine delavcev. Vseeno so dosegli kar 97 odst. letnega načrta. Plan jim je namreč veleval doseči za 215 milijonov dinarjev izdelkov še vedno iskane stilske pohištva, naredili pa so jih le malo manj, za 209 milijonov dinarjev. Dosežek je še toliko bolj razveseljujoč, ker jim je uspelo le z 90-odstotno porabo materiala, seštevek vseh direktnih stroškov pa je znašal v primerjavi s planskim le 87 odst. Za prvo leto je bil zadovoljiv tudi dohodek z indeksom 108.

Stvari pa se začno podirati pri obrestih, ki so dosegle kar indeks 131. Tozdr Stillo pohištvo jih je moral za lani poravnati za celo staro milijardo! Takšno je postala pač cena kapitala, izguba 2,48 milijona dinarjev, ki jo krijejo iz svojega rezervnega sklada, je tako lahko le tolažba, češ lahko bi bilo še slabše.

Še z večjimi težavami se je srečeval tozdr Notranja oprema, kjer je po zaključnem računu izguba znašala 6,27 milijona dinarjev. Ne pozabimo pa: sevniški mizarji so izšli močnejši že iz hujših kriz.

A. Z.



Vinogradniški začarani krog

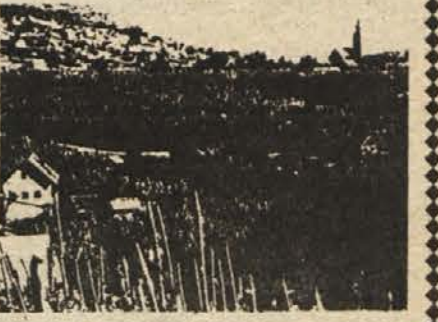
Vinska trta bi lahko v metliški občini dajala zaposlitev 500 ljudem

Z rajonizacijo leta 1974 je bilo predvideno za območje metliške občine okoli 620 hektarjev absolutnih vinogradniških površin; od tega je bilo takrat 453 ha vinogradov. Danes pa ocenjujejo, da v metliški občini intenzivno obdelujejo 350 ha vinogradov.

Lanski povprečni pridelavek na hektar je bil 11 ton grozdja, kar pomeni po zadnji srednji odkupni ceni grozdja, so vinogradi v metliški občini dali 77 milijonov dinarjev celotnega prihodka. Ob polni izkoriščenosti vinogradniških površin bi imeli v občini 450 ha vinogradov,

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek



Srečanje vinogradnikov in gostincev

Prireditveni odbor „Tedna doljenjskega cvička 1983“ je v programu prireditve 19. marca ob 14. uri v Športni dvorani v Novem mestu vključil srečanje doljenjskih vinogradnikov, članov Društva vinogradnikov Doljenjske in gostinskih delavcev Doljenjske, Posavja, širše ljubljanske okolice, Gorenjske in Notranjske.

Pobuda je zelo koristna. Z obnovo in posodobitvijo vinogradov pridelajo vinogradniki znatno več vina, kot ga porabijo doma. Tako iz leta v leto rastejo presežki vina za trg. Po podatkih Zavoda za statistiko SR Slovenije za leto 1979 je na doljenjskem vinorodnem okolišju 3800 ha vinogradov z okrog 17 milijoni rodnih trt (okrog 4500 trt na 1 ha). Kakšen je pridelavek vina, je težko oceniti. Na splošno računamo, da v dobrih letinah dajo trte po 2 do 3 litre pridelka, to je 9.000 do 14.000 litrov na 1 ha, kar znaša na celotnem doljenjskem vinorodnem okolišju okrog 42 milijonov litrov vina. Če od tega odštejemo vino samorodnic, katerega je prepovedano dajati v promet, in da 30 do 50 odstotkov pridelka vina popijejo pridelovalci sami, je tržnih presežkov vina na Doljenjskem še vedno 15 do 20 milijonov litrov. Zmogljivosti kleti OZD tega območja (Agrokombinat Krško, Slovin Brežice) so okrog 6 milijonov litrov vina. Do leta 2000 ne kaže, da bi lahko zmogljivosti družbenih kleti znatno povečali, kar pomeni, da ostane poleg lastne porabe na Doljenjskem še vedno 10 do 14 milijonov litrov tržnega presežka vina v zasebnih kletih. To dejstvo sili pridelovalce vina, da iščejo izhod pri najbližjem sodelavcu, gostinskem delavcu.

Dolenjsko belo vino
je poleg doljenjskega cvička vedno bolj iskano. Mnogi pivci iz zdravstvenih razlogov pijejo le bela vina. Poleg belokranjskih in bizelskih belih vin se vedno bolj uveljavlja belo doljenjsko vino, ki je mešanica (največkrat) kraljevine in laškega rizlinga ter drugih belih sort grozdja.

V bitlenu prireditve najdemo naslove pridelovalcev belih doljenjskih vin, ki so bila na oceni v Novem mestu razmeroma dobro ocenjena (od 14,2 do 16,1 točke). Tako je bilten tudi pri teh vinih pisana povezava med vinogradniki in gostinci.

Dolenjska črnina
Med doljenjske črnine uvrščamo vina z močnejšo, bolj temno barvo, ki jih ne moremo uvrstiti med doljenjske cvičke. Prevsom so to vina modre frankinje, v novejšem času tudi gameja. Te vrste vina so bila na degustaciji v Novem mestu lepo ocenjena od 14,8 do 16 točk. Kakovost nekaterih doljenjskih črnin se lahko primerja z metliško črnino, pa tudi z znanim kraškim teranom in merlotom. Zato kaže temu vinu posvetiti več pozornosti in ga nuditi gostom.

Med črnine štejemo tudi vino oziroma mošt modre portugalke. Mošt modre portugalke mnogi ljudje zahtevajo v jeseni, takrat ne marajo več piti starega vina. Tudi vino modre portugalke je na Doljenjskem vedno možno dobiti.

Pestrost doljenjskih vin
ni nobena napaka, kot mislijo nekateri, ampak prej odlika, saj se vsakdo naveliča enoličnosti. Zato bi bilo zgrešeno doljenjske cvičke poenotiti, ker bi s tem to vino zgubilo pestrost in privlačnost. Vsaka vinska gorica, lega, vinogradnik in celo sod v isti kleti ima svoj vpliv na vino, kar to žlahtno pijačo le popestri.

Dolenjski cviček
Od skupnega pridelka doljenjskih vin in tržnih presežkov je

okrog 70 % doljenjskega cvička, to je okrog 12 do 13 milijonov litrov.

Nekateri sodijo, da je doljenjski cviček pijača posebne vrste, njegov prijetni okus in dober vonj privablja širok krog potrošnikov. Zato vinogradniki pričakujemo od gostincev, da to odlično pijačo ponudijo gostom s suho domačo klobaso in črnim kruhom.

Na degustaciji vin v Novem mestu je bilo ocenjeno 151 vzorcev cvička s celotnega območja Doljenjske. Naslovi najboljših pridelovalcev cvička so v bitlenu prireditve tega praznika cvička. Večina pridelovalcev cvička, ki so napisani v njem, ima tudi tržne presežke vina.

Dolenjsko belo vino
je poleg doljenjskega cvička vedno bolj iskano. Mnogi pivci iz zdravstvenih razlogov pijejo le bela vina. Poleg belokranjskih in bizelskih belih vin se vedno bolj uveljavlja belo doljenjsko vino, ki je mešanica (največkrat) kraljevine in laškega rizlinga ter drugih belih sort grozdja.

V bitlenu prireditve najdemo naslove pridelovalcev belih doljenjskih vin, ki so bila na oceni v Novem mestu razmeroma dobro ocenjena (od 14,2 do 16,1 točke). Tako je bilten tudi pri teh vinih pisana povezava med vinogradniki in gostinci.

Dolenjska črnina
Med doljenjske črnine uvrščamo vina z močnejšo, bolj temno barvo, ki jih ne moremo uvrstiti med doljenjske cvičke. Prevsom so to vina modre frankinje, v novejšem času tudi gameja. Te vrste vina so bila na degustaciji v Novem mestu lepo ocenjena od 14,8 do 16 točk. Kakovost nekaterih doljenjskih črnin se lahko primerja z metliško črnino, pa tudi z znanim kraškim teranom in merlotom. Zato kaže temu vinu posvetiti več pozornosti in ga nuditi gostom.

Med črnine štejemo tudi vino oziroma mošt modre portugalke. Mošt modre portugalke mnogi ljudje zahtevajo v jeseni, takrat ne marajo več piti starega vina. Tudi vino modre portugalke je na Doljenjskem vedno možno dobiti.

Pestrost doljenjskih vin
ni nobena napaka, kot mislijo nekateri, ampak prej odlika, saj se vsakdo naveliča enoličnosti. Zato bi bilo zgrešeno doljenjske cvičke poenotiti, ker bi s tem to vino zgubilo pestrost in privlačnost. Vsaka vinska gorica, lega, vinogradnik in celo sod v isti kleti ima svoj vpliv na vino, kar to žlahtno pijačo le popestri.

Dolenjski cviček
Od skupnega pridelka doljenjskih vin in tržnih presežkov je

MALTIT®

hidravlično vezivo za pripravo malt za zidanje in omete.

Nabavite ga lahko v vseh večjih trgovinah z gradbenim materialom in naši trgovini na drobno v Anhovem, telefon (065) 51-030, 52-030



SALONIT ANHOVO

TOZD BLAGOVNI PROMET
Kidričeva 20
65001 Nova Gorica, p. p. 68
Telefon: (065) 24-411

CENTER ZA VZDRŽEVANJE IN GRADNJO ŠPORTNIH OBJEKTOV KOČEVJE – Razpisna komisija

razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili za štiriletni mandat

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA.

Pogoji:
– da je državljan SFRJ in da izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom in drugimi veljavnimi predpisi;
– da ima višjo ali srednješolsko izobrazbo z najmanj 5 let aktivnega dela na telesnovzgojnem področju, od tega najmanj 2 leti na vodilnem delovnem mestu;
– da je moralno in politično neoporečen.
Pismene prijave z vsemi dokazili sprejema 15 dni po objavi razpisa razpisna komisija na naslov:
Center za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov Kočevje, Trg zboru odposlancev 30 – 61330 Kočevje.
O izbiri bomo kandidate pismeno obvestili najkasneje v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

novoles



„NOVOLES“, lesni kombinat
Novo mesto – Straža, n. sol. o.
TOZD TOVARNA STILNEGA POHIŠTVA

Delavski svet TOZD razpisuje dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. VODJA TEHNOLOŠKE PRIPRAVE DELA (1 delavec)
2. VODJA PROIZVODNJE MASIVNEGA ODELKA (1 delavec)
3. VODJA PROIZVODNJE POVRŠINSKEGA ODELKA (1 delavec)

pod naslednjimi pogoji:

t. 1: visoka šola lesne smeri, 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmoglosti za opravljanje teh del in nalog
t. 2-3: višja šola lesne smeri, 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmoglosti za opravljanje teh del in nalog
Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še pogoja:
– da imajo organizacijske in vodstvene sposobnosti
– da so moralno-politično neoporečni
Kandidati naj podajo svoje vloge v 15 dneh po objavi na naslov: „NOVOLES“ lesni kombinat, kadrovska socialna služba, 68351 Straža
O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 60 dneh po končanem zbiranju vlog.

Delavski svet delovne skupnosti in komisija za delovna razmerja delavskega sveta delovne skupnosti

ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV – DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

objavlja prosta dela in naloge:

1. ZASTOPNIKA ZA ZASTOP ČRNOMELJ
2. ZASTOPNIKA ZA ZASTOP DRAGATUŠ
3. ZASTOPNIKA ZA ZASTOP ADLEŠIČI

Pogoji:
Za vsa objavljena prosta dela in naloge se zahteva uspešno končana poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poizkusno delo za objavljena prosta dela in naloge je 2 meseca.
Kandidati za objavljena prosta dela in naloge naj ponudbe s kratkim lastnoročno napisanim življenjepisom in zadnjim šolskim spričevalom pošljejo v roku 8 dni na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav – Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Cesta herojev 1, Novo mesto. Ponudb kandidatorov, ki ne bodo priložili zahtevanih dokumentov, komisija ne bo obravnavala.
Sklep o izbiri bo kandidatom vročen v roku 30 dni po preteku roka za prijavo.

Komisija za medsebojna razmerja
TOZD Gozdarstvo Črmošnjice



RAZPISUJE
prosta dela oz. naloge

– OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNIH DEL

Razpisni pogoji:
– končana 4-letna ekonomska šola
– 1 leto delovnih izkušenj
Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v časopisu na naslov:
Gozdno gospodarstvo Novo mesto, TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice, Črmošnjice št. 1, 68333 Semič
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

TZO „Agrooskrba“ Škocjan razpisuje po sklepu združenega sveta

JAVNO LICITACIJO

tehnične opreme sušilnice:
– peč za sušenje hmelja kpl
– električno dvigalo za transport hmelja
– elementi za sušenje – rešetke
Izključna cena 50,000 din.

Licitacija bo 18. 3. 1983 ob 8. uri pred sušilnico hmelja v Škocjanu. Ogled opreme pred licitacijo. Prednost pri licitaciji ima družbeni sektor. Varščina v višini 10% izključne cene se plača pred licitacijo pri blagajni TZO Škocjan.

Podjetje za ptt promet Novo mesto, n. sol. o., komisija za delovna razmerja TOZD za ptt promet Novo mesto objavlja prosta dela in naloge na pošti Črnomelj:

DOSTAVLJANJE PTT POŠILJK – 1 IZVAJALEC

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
popolna osnovna šola, starost 16 let in vojniški izpit „A“ kategorije, poskusno delo 2 meseca.
Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas.
Kandidati naj pošljejo pismene prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na TOZD za ptt promet Novo mesto, Novi trg 7, Novo mesto.
Vsa pojasnila dobite na telefon (068) 21-370.



Pletenina
PROIZVODNJA TRIKOTAŽNIH IZDELKOV, p. o.
LJUBLJANA, ZALOŠKA 14

objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja

dela in naloge v DE SODRAŽICA

1. VZDRŽEVALCA KONFEKCIJSKIH STROJEV

Pogoji: – elektromehaničar
– praksa zaželena

2. 3 ŠIVILJ

Pogoji: – 3-letna šola tekstilne smeri – tekstilni konfekcionar II – 1 leto delovnih izkušenj ali – 2-letna šola tekstilne smeri – tekstilni konfekcionar I – 2 leti delovnih izkušenj
Za vsa objavljena dela velja poskusno delo 3 mesece. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Prijave z dokazili sprejema: PLETENINA, proizvodnja trikotažnih izdelkov, p. o., Kadrovska služba, Zaloška 14, 15 dni po objavi.
Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po končanem sprejemanju ponudb.

162/11-83

Razpisna komisija pri svetu osnovne šole Dobova razpisuje

dela in naloge

RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE DOBOVA

Razpisni pogoji:
Za ravnatelja je lahko imenovan učitelj, ki izpolnjuje pogoje iz 96. člena ZOŠ ali šolski svetovalec delavec, ki ima ustrezno višjo ali visoko izobrazbo.
Posebni pogoji:
– da ima strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj, da ima pozitiven odnos do tradicij NOB, socialistične revolucije ter samoupravljanja, do sodelovanja in povezovalnosti z združenim delom ter uresničevanja širših družbenih interesov, do uresničevanja družbene samozaščite in SLO in do krepitve bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, da ima strokovne in organizacijske sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju nalog šole.
Dela in naloge se razpisujejo za dobo 4 let (reelekcija) Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave razpisa.
Kandidati bodo o rezultatih obveščeni v roku 15 dni po izteku razpisa.
Prijave pošljite na naslov: Razpisna komisija na osnovni šoli Dobova (z vsemi potrebnimi dokazili) Dobova 20; 68 257

MLADI DOPIŠNIK



Niso pozabili na dan žena

Iz desetih prispevkov povzema mo, kako so šolarji širom po Dolenjskem in Posavju počastili dan žena. Brigita FURAR piše, da so krški učenci s krajšim kulturnim programom razveselili učiteljice in druge delavke. Tudi pomladnega cvetja in ročno izdelanih čestitk ni manjkalo. S programom so šolarji nastopili tudi v nekaterih delovnih organizacijah in v krškem Domu upokoencev in ostarelih občanov. Mladinci pa so ženski dan počastili s proslavo v krškem delavskem domu in v Dolenjski vasi.

Najstarejša med ženami, ki so se udeležile proslave za nežni spol iz Počic in Križ, je imela že 83 let. Marjana KOSTANJŠEK poroča, da so bile žene veesele pozornosti, ki so jim jo izkazali mladinci. Dva skeča, pesmi, recitacije... To je obsegal nastop artičkih šolarjev. Po besedah Sabine KUKOVICE so se za ženske potrudili tudi najmlajši iz vrta, program pa sta popestrala še moški pevski zbor PD Oton Župančič in folklorna skupina.

Amadeja MOČNIK piše, da so v Brežicah za dan žena člani dramskega krožka izvedli igrice Toneta Partličiča „Učna ura“, nastopili so tudi recitatorji in pevski zbor, učenci pa so mzdredničarkam čestitali in jim poklonili šopke rož.

Člani literarno-recitacijskega krožka in pevskega zbora iz šarjarske osnovne šole so skupaj z mladinci pripravili proslavo za vse ženske iz krajevne skupnosti, nastopili so tudi v šoli, v domači tovarni IMV in novomeški Novotehni. Nastop v Novem mestu so podrobno opisali J. PERSE, A. ILOVAR in T. FERKOLJ.

Brez proslave tudi v Mokronogu ni šlo. Renata ČOZ poroča, da so nastopili šolarji, mladinci, folklorna skupina in moški pevski zbor, dekleta pa so igrala tudi na klavir.

Recitacije, petje, nastop najmlajših, zlasti pa T. Partličiča igra „Tolmun in kamen“ – to je razveselilo ženske s Ponikev. Vida SMOLE piše, da so se razveselile pozornosti in pozabile na vsakdanje skrbi.

Za ženske iz Smihela, Regerče vasi in Drške so proslavo pripravili učenci osnovnih šol Milke Šobar-Nataše, Dragotina Ketteja, Doma Majde Šile pa mladinci in moški pevski zbor iz Smihela. Cvetka BUTALA piše, da so je priraditve udeležilo veliko žena in vse so ob prihodu v dvorano dobile čestitke z verzi in izreki o mamah.

Pevske točke in recitacije so učenci iz Vavte vasi na proslavi ob dnevu žena dopolnili s pesmimi, ki so jih za mame sami sestavili. Slavka KREN poroča, da so osmošolke izvedle ritmično točko. Tudi na osemdesetletnice iz krajevne skupnosti niso pozabili, podarili so jim nageljne, člani novinarskega krožka pa so ob prazniku izdali bilten, ki je bil v celoti posvečen ženskam.

OGLEDALI SMO SI VOJAŠKO SOLO

26 šolarjev iz breziške občine se nas je v okviru informativnega dne seznanilo z možnostmi šolanja v ljubljanski srednji vojaški šoli Franca Rozmana-Staneta. Podrobno so nam razložili šolski program, ogledali smo si nekaj učilnic in dijaški dom. Na mnoge je ta šola naredila močan vtis in so se odločili, da bodo v njej jeseni nadaljevali šolanje.

SAMO PETELINC
OŠ Bratov Ribarjev
Brežice

ZANIMIVA RAZSTAVA

Ob letošnjem črnomaljskem občinskem prazniku sta filatelistično društvo in knjižnica iz Črnomlja pripravila razstavo pisemskih ovitkov in žigov. Šolarji smo si z zanimanjem ogledali razstavljene stvari, meni je bila posebno všeč ovojnica z žigom, ki je izšla lani junija ob zboru pionirjev v Črnomlju.

VESNA POZEK
OŠ Črnomelj



moj otrok je drugačen

Otroci s cerebralno paralizo

Poleg umske manjzvitosti je cerebralna paraliza ali možganska motorična prizadetost najpogostejši vzrok za invalidnost v otroškem obdobju. Cerebralna paraliza je medicinski izraz za vrsto nevroloških abnormalnosti, ki imajo za posledico prizadetost motorike in drže in je nenapredujoča okvara centralnega živčnega sistema – možganov. Često pa cerebralno paralizo spremljajo še druge motnje in gre tedaj pri otroku za kombinirano motnjo.

Telesna prizadetost je pri tem najbolj očitna. Motnja pa pogosto predstavlja niz nevroloških, ortopedskih, psiholoških, socialnih in pedagoških problemov.

Cerebralne paralize ne smemo zamenjevati z otroško paralizo. Cerebralna paraliza ni nalezljiva bolezen. Tu gre za stanje po okvari centralnega živčnega sistema – možganov, v času nosečnosti, ob porodu ali po porodu. Najbolj pogosti vzroki so kvarni vplivi, ki nastopijo ob rojstvu otroka, to so: dolgotrajen, težak porod, zamrtno rojen otrok, mehanske poškodbe glave med porodom.

Za otroke s cerebralno paralizo se je udomačil kar izraz „spastičnost“, kar ni najbolj ustrezen izraz.

Spastičnost je namreč le ena od oblik cerebralne paralize. To je krčevitost mišic zaradi njihove prevelike napetosti. Pri tej obliki so najbolj pogosto prizadeti okončine, lahko pa gre za enostransko ali obojestransko prizadetost. Lahko je prizadeta le ena roka. Ta oblika je med vsemi najbolj pogosta.

Atetozna je druga oblika cerebralne paralize, ki ima glavne značilnosti v pogostih nehotnih, nekontroliranih gibih, pri čemer gre za nestabilnost mišične napetosti. Največkrat pride do prizadetosti rok in glave, pri čemer je oteženo prijetanje, pisanje in tudi gledanje v določeno smer.

Pri ataksiji kot naslednji obliki cerebralne paralize gre za moteno ravnotežje in negotovo hojo.

Gornje oblike so osnovne oblike cerebralne paralize, najpogostejše pa gre pri otrocih za mešano obliko motenosti. Poleg prej naštetih glavnih oblik in njihovih posebnosti ločimo še druge manj pogoste oblike.

Vzporedno s cerebralno paralizo zelo pogosto nastopajo tudi druge motnje, npr. govorne motnje, motnje vida in sluha, epileptični (božjastni) napadi, umska podnormalnost vseh stopenj itd. Otroci s cerebralno paralizo pa so seveda lahko umsko normalno razviti, tedaj gre pri njih le za telesno invalidnost.

Pri naraščajočem prometu je vedno več tudi prometnih nesreč s poškodbami možgan, ki imajo za posledico možgansko motorično prizadetost.

Pri zgodaj pridobljeni in odkriti cerebralni paralizi je potrebno otroke čimprej vključiti v ustrezen postopek obravnave. Danes abnormalnosti v razvoju gibanja in drže otroka že zelo zgodaj odkrivajo otroški nevrologi. Otroci se potem najprej vključijo v nevrofizioterapevtski postopek, kasneje pa še v drugačne oblike obravnave. Z vsemi temi postopki skušamo kar se da zgodaj odpraviti (lažje prizadetosti) ali vsaj omiliti (težje prizadetosti) stanje po poškodbi možgan.

VLADIMIR BITENC, defektolog

Kako do turistov?

Predlogi šolarjev niso privlečeni za lase

Učenci 4. b razreda novomeške osnovne šole Katja Rupena so nam poslali tri daljše prispevke s predlogi, kaj vse bi morali storiti v Novem mestu, da bi bilo turistično bolj privlačno.

„Imeti bi morali več turističnih vodičev. Turistov ne bo privabilo onesnažen bregov Krke in Ragovega loga. Zakaj ni trum steze, sprehalnice, večjega otroškega igrišča, kampa? Pobočja Gorjancev so ko nalašč za manjša smučišča, teh pa ni.“ (Boštjan BARBIC)

„Zlasti poleti bi morale biti vsak dan kulturno-zabavne prireditve. Po ogledu mestnih znamenitosti se turisti prileže osvježevati v toplinskih bazenih, zato bi morali pogosteje menjati vodo. Je že kdo razmišljal o igrišču za mali golf, drsališče na Loki?“(Jasna STOKANOVIĆ)

„Krka ni več čista. Zakaj ne? Na Loki ni kopalnice, to zaradi onesnaženosti vode ni nič čudnega. A zakaj mesto ne premore čolnarne? V okolici mesta je veliko kmetij, ki bi se lahko preusmerile v kmečki turizem.“

(Jerica BOŽIĆ)

KNJIGE SI IZPOSODI 948 UČENCEV

Na naši šoli že dolgo deluje pionirska knjižnica. Knjige si izposodi 948 učencev; po tej številki sodi, nas je veliko, ki imamo radi zanimivo branje. Vpisnina znaša samo 5 dinarjev. Knjižnica je nepogrešljiva del naše šole.

ANDREJA MOČNIK
OŠ bratov Ribarjev
Brežice

BRIGADIRJI SAMAC-SARAJEVO 1947!

Zaradi urejanja dokumentov nujno potrebujem naslov vsaj dveh brigadirjev iz občine Novo mesto, s katerima smo spomlad 1947 skupaj „brigadirji“ na prog Samac-Sarajevo.

FRANC METELKO
Soteska 46
p. Straža

RAZSTAVA O NEUVRŠENIH

Člani novinarskega krožka smo si ogledali razstavo, ki so jo ob 7. konferenci neuvršenih v New Delhiju pripravili učenci, ki delujejo v klubu OZN. Na zemljevidu smo se seznanili z državami, članicami gibanja neuvršenih; zdaj jih je že 101. Posebna predgovorica nas je poučila, da se je prv konferenca 1961 v Beogradu udeležilo 25 članic. Lahko smo prebrali tudi časopisne članke o prejšnjih konferencah, v vseh smo zasledili Titovo ime, letošnja pa je prvič potekala brez velikega pobudnika gibanja neuvršenih.

KAJ VEMO O OZN IN NEUVRŠENIH?

Člani kluba OZN smo v novomeškem Domu Majde Silc pripravili tekmovalno o poznavanju pomena in organiziranosti OZN ter gibanja neuvršenih. Tekmovalo je 12 učencev, iz vsake vzgojne skupine po eden, žreb pa jih je razdelil v tri skupine. Za popestritev so poskrbeli člani kulturnega društva, ki so izvedli recitatorske in pevске točke.

IRENA ŠPEHAR

Lojze Pisek

26. februarja smo se za vedno poslovili od Lojzeta Piska, enega najstarejših članov krajevnega organizacije ZKB Kostanjevica.

Rodil se je 30. marca 1896 v Orehovu, v revni kmečki družini je bil najstarejši od osmih otrok. Devetnajstleten je moral v avstro-ogorsko vojsko, bojeval se je moral na vzhodni in soški fronti. Po koncu prve svetovne vojne se je le za kratek čas vrnil domov, nato pa se je vključil v slovensko vojsko pod vodstvom generala Maistra, da bi pomagal osvoboditi koroške Slovence. Le nekaj mesecev je trajala ta neuspešna borba, nato pa se je Pisek vrnil v rojstni kraj in delal kot gozdni delavec in tesar.

Kmalu po ustanovitvi OF se je pridružil temu naprednemu gibanju. 1942 so ga Italijani aretirali. V internaciji je bil do razsula italijanske vojske, kasneje pa se je pridružil slovenski prekomorski brigadi, se udeležil številnih bojov in tako pri pomagal k osvoboditvi.

Po vojni se je zaposlil pri GG Kostanjevica, kjer je dočkal upokožitve. Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v spominu kot skromen in pošten človek.

Člani
ZKB Kostanjevica

Zakaj hišna samouprava ne dela?

Zato ker stanovalci ne morejo odločiti o porabi stanarine — Za tako stanje sta kriva tudi brezbržnost in neznanje stanovalcev

Prejeli smo pismo stanovalcev bloka v Cankarjevi ulici v Kočevju, ki pravzaprav ni pismo, ampak klic nemočnih na pomoč. Iz njega povzemamo le nekaj misli:

— Prosimo vas, da napišete, da se ne strinjamo s povišanjem stanarine. Kam nas bodo pripeljala ta zviševanja? Predvsem velja to za nas majhne ljudi, ki imamo skromne plače.

— Raziščite, zakaj je tako drago upravljanje s hišami po samoupravni stanovanjski skupnosti (SSS). Gotovo je to tudi zato, ker so na nekaterih najodgovornejših položajih SSS ljudje, ki za to delo nimajo primerne ali pa zadostne izobrazbe.

— Raziščite, koliko plače je dobival bivši predsednik skupščine SSS in koliko je dobiva sedanja. Poizvedite, zakaj se ne razpiše delovno mesto sekretarja SSS vsaka štiri leta? Zakaj SSS tako drago plačuje nadzorne organe iz Ljubljane?

— Zakaj hišna samouprava ne dela? Zakaj le plačujemo stanarino, nima pa nobenega vpliva na to, kako bo porabljena? Zakaj niso javno objavljene programi načrtovanih vzdrževalnih del stanovanjskih hiš in predvideni stroški?

— O slabem delu SSS ste pisali odločno premalo! Po naši nestrokovni oceni se z denarjem stanarin zelo slabo gospodari. Podatke o zbiranju in porabi stanarine naj dobijo hišni sveti, da bodo to obravna-

vali. Objavite seznam, katere hiše bodo letos obnovljene! Zelim, da je delo SSS bolj javno.

Pismo se končuje s stavkom, ki kaže vso nemoč ljudi: „Mogoče ne boste ničesar storili, pa vseeno lep pozdrav“.

Ker je bilo pismo naslovljeno osebno name, bom skušal nanj tudi odgovoriti, če vnaprej pa se opravičujem, ker moj odgovor ne bo zadovoljiv.

Pismo objavljamo zato, ker smo prepričani, da je dobronamerno in da večina ugotovitev v njem drži. Do podobnih ugotovitev so namreč prišli tudi na sestankih nekaterih OO ZK in organizacij SZDL v mestu Kočevje.

Stanarine bo gotovo treba zvišati, saj se vse draži. Ze pred več leti pa sem opozarjal, da po taki poti, po kateri gremo mi, nikoli ne bomo prišli do ekonomskih stanarin. Eni namreč stanarine plačujejo, drugi pa odločajo o njihovi porabi. Stanovalci namreč nikoli ne bodo plačevali tako visokih stanarin, da jih ne

bi znali tisti, ki odločajo o njihovi porabi, zapraviti.

Tudi jaz sem prepričan, da samoupravljanje na stanovanjskem področju pri nas ni. Prepričan sem, da gre tu za karikaturo samoupravljanja, zato tudi že več let ne sodelujem v samoupravljanju na tem področju niti na sestankih zbora stanovalcev, čeprav sem bil prej pet let predsednik hišnega sveta in sem takrat tudi občutil vso nemoč hišne samouprave.

Pot do resnične samouprave na stanovanjskem področju (in drugih) bo gotovo še dolga in težka. V zadnjem obdobju vlaga SZDL velike napore za oživitve stanovanjske samouprave. Po drugi strani se tudi pri SSS prizadevajo za izboljšanje samoupravljanja na svojem področju in zdaj pošiljajo gradiva za seje skupščine SSS vsakemu drugemu delegatu, medtem ko ga je prej dobival le vodja delegacije.

Vsa ta prizadevanja pa rojevajo malo uspeha oz. le navidezne uspehe.

Glavni vzrok je, da so stanovalci odrinjeni od samouprave. Bistvo samouprave je namreč v tem, da z dohodkom razpolaga tisti, ki ga je ustvaril. To velja za proizvodnjo. Za SIS, tudi za SSS, pa velja, da o načrtih in porabi odloča porabnik, se pravi tisti, ki SIS potrebuje in jo tudi plačuje. To plačevanje pa je različno. Večinoma jih plačujejo s prispevki od osebnih dohodkov, SSS pa s stanarinami (vsaj tisti del, o katerem govori pismo iz Cankarjeve). Torej: stanovalci bomo samoupravljalci takrat, kadar bomo resnično odločali o porabi stanarin.

Takrat bomo tudi brez navodil „od zgoraj“ sodelovali v samoupravljanju. Zdaj namreč hišna samouprava odloča le o zelo majhnem delu stanarin, o tistem, ki smo mu včasih rekli „tekoče vzdrževanje“.

Za zaključek naj povem še, da je „Analiza potrebnih vzdrževalnih del na družbenem stanovanjskem fondu v občini Kočevje za leto 1983“ izdelana in je bila sprejeta na seji skupščine SSS 2. februarja. Obsega kar 14 tipkanih strani in naštevava vse hiše, ki so potrebne vzdrževanja. Za Cankarjevo ulico (le za št. 15) piše: „Ureditev — obnova horizontalne hišne kanalizacije. Prevezava kanalizacijskega priključka na javno kanalizacijo mimo greznice.“ Za vsa dela bi bilo potrebnih preko 54 milijonov, na razpolago pa jih je (iz stanarin) le 15 milijonov.

Menim tudi, da ni prav, če vidimo napake le drugod, ne pa tudi pri sebi. Sami stanovalci s svojo brezbržnostjo namreč pripomoremo, da namesto nas „samoupravljajo“ drugi.

J. PRIMC

POKOJNINE POVEČATI V ENAKIH Odstotkih ali ZNESKIH?

V rubrikah, odmerjenih bralcem, se je v slovenskih časopisih (npr. Delu, Nedejskem dnevniku, Delavski enotnosti) letos zvrstilo več prispevkov, ki govorijo, kako je krivično večanje pokojnin v odstotkih za vse enako, opisanih pa je bilo tudi nekaj primerov, kako je mogoče priti do visoke pokojnine. Strinjamo se z mislimi v nekem pismu, kjer teče beseda o tem, da bi bilo najbolj prav pokojnine povečati vsem enako, se pravi za enak znesek. Tako bi zadržali zdajšnje razlike med pokojninami, ne pa jih (odstotki to omogočajo) še povečevali in upokojujence delili na revne in bogate. Najbrž bi bilo najbolj prav, da bi vsi slovenski upokojujenci povedali, ali so za povečevanje pokojnin v enakih odstotkih ali v enakih zneskih.

KAREL KURINČIĆ
Senovo
Bohorska 4

NEPOZABEN GLASBENI VEČER

Na predvečer dneva žena sta v Trebnjem v nabitni polni dvorani nastopila pihalni orkester in oktet. Težko je opisati, kako lepo večer so nam pripravili možje in sinovi, že dolga leta se v Trebnjem ni tako lepo igralo in pelo. Godbeniki so z igrali celo arijo zbora sužnjev iz Verdijevega „Nabucca“ pa grške pesmi in popularno „Nadalino“. Zelim, da bi bilo takih večerov še veliko.

Navdušene Trebanjke

Taborniškemu obračunu na rob

Mladi komunisti naj delajo med mladino, imajo kaj

Nedavni letni obračun dela najstarejše dolenske taborniške organizacije — novomeškega Odruga gorjanskih tabornikov — ni mogel razveseliti počitnice posameznikov, ki želijo tabornikom več uspehov, pa se sami pri tem ne morejo „raztrgati“, ker ostajajo dostikrat osamljeni in naporih za uresničevanje sila pestrega in koristnega programa.

Z lenobo, domišljavostjo in odtujenostjo od mladih, kar vse je zadnja leta večkrat hromilo taborniške vrste, seveda ni mogoče dosegati napredka in takega razvoja organizacije, kot ga ta zasluži. Marsikdo je zavoljo osebne lagodnosti pokazal hrbet taborniški četi ali vodu in jo pustil na cedilu ali razpadu, nekateri starejši taborniki pa se zapirajo v svoj ozek krog in mladi naraščajo nima od njih (skoraj) nikakršnih koristi. Jalo-vo filozofiranje o „silnih obremenitvah v službi in zunaj nje“ seveda ne vodi nikamor, niti ni pošteno. Največkrat je izgovor, saj je komodnejše prigrizati cigareto in se v copatah vrjeti krog televizorja, kot iti z mladimi v namovo in jim tam odkrivati skrivnosti življenja.

Res, OGT, ta nekod zelo znana organizacija v slovenskih taborniških vrstah, zadnja leta peša. Zdaj je obstal pri dveh četah: 90 poročanov dela na OS v Šmihelu, na OŠ Katja Rupena pa je v četi kakih 80 članov. Če

jim pristajemo se nekateri odrasle in klub STRELA, bo v odredu zdaj kakih 200 članov. A ne gre za število: vodov sistem je marsikje skoraj zamrl, manjka vodnikov, vodovi izleti postajajo redkost. Zato pa se plazi skozi taborniške vrste nevarno dolgočasje, ki lahko priskuti oganjenosti mladim, ki želijo predvsem aktiv, razgibanosti, podjetnosti. Kako čudno ob vsem tem zveni izgovor mlade članice ZK, ki zatrjuje, da „veliko dela v osnovni organizaciji v zdravstvu“, pri tem pa zelo slabo opravlja svoje dolžnosti v odredu. Mar ji ni še nihče povedal, da je delo komunistov med mladimi, z mladino in zanjo? Vso pomoč potrebujejo zlasti vodniki, a dostikrat ni ljudi, ki bi jim jo bili pripravljeno nuditi. Se bolje: so taki ljudje, a pomoči ne nudijo.

Seveda obe četi nista brez uspehov. Poročane sicer že leta stiska za vrat pomanjkanje čolnov, oprema v odredu je dotrajala, pa vendarle so člani OGT delali, tekmovali, bili na taborih, tečajih itd. — Starešina odreda bo tudi poslej Lojze Reteli, novi načelnik je Krešo Tomas, blagajnik Marko Rems, gospodar Janez Crnčič, tajnica in propagandistka pa je Darja Sajetova. V nadzorni odbor so izbrali Jožico Vrščaj, Jožo Pavlin in Janeza Jeniča.

Srečno — taborniki!
S. HRAST

Vinjeni kričachi terorizirajo Kočevje

Ali je prav, da se morajo z njimi ubadati le oškodovanci?

Že večkrat sem v Dolenskem listu bral o mladostnem prestopništvu v Kočevju. Oborožen s stari izkušnim pravilom, da lepa beseda lepo mesto najde, sem sem mladim junakom približal in se skušal z njimi na lep način pogovoriti. Ze sem mislil, da sem uspel, pa so naslednji dan spet izvedli svoje stare podvige. Ne bom omenjal vseh dejanj mladih, o katerih sem le na pol informiran, želim povedati le to, da se zadnjih nekaj tednov skupina mladih Kočevčev po mestu zelo grdo obnaša. Rezultat njihovih izpadov je vsakodnevno kričanje, razbijanje okenskih stekel, močenje pred vrati kina, prosjačenje cigaret in denarja ter kraje. Nekateri med njimi so kar redno vinjeni. Baje so organizirani v dveh skupinah, svoje strateško-operativno mesto pa imajo pred hotelom Poglez oziroma kinodvorano.

Mislim, da bi nas moralo biti sram, da sredi Kočevja dopuščamo in prenašamo tako početje. Zato javno vprašam: ali je prav, da se morajo z njimi ubadati le oškodovanci, se z njimi prepirati, pretepati, loviti po cestah in lokalnih? Je družba pred njimi res brez moči?

Zavedati se moramo, da dajejo taki mladinci zgodovinskemu mestu, kot je Kočevje, slab zgled in še bolj klavarno podobo. To velja še posebej za letošnje leto, ko praznujemo celo vrsto obletnic, zavoljo katerih nas bo obiskalo več uglednih gostov iz domovine in tujine.

Menim, da bi morali najprej (in to zelo odločno) odstraniti vse take in podobne madeže in se šele potem usmeriti v konkretne programe za dostojno praznovanje vseh letošnjih jubilejev. Pravočasno poskrbimo, da se ne bo naš zgodovinski ponos spremenil v sramoto.

IVE STANIĆ
Mozelj 9

S kačo v skupnem gospodinjstvu

Dopolnilo k prvotnemu članku s tem naslovom in komentar k pisanju Martine Zajc

Prava nerodnost je, da se za imenom Martina Zajc skrivata mati in hči (obe sta Martini), tako da človek res ne ve, komu naj javno odgovarja na prispevek v pismih bralcev v zadnji številki Dolenskega lista. Naj bo kakorkoli že, v njenem pismu, ki mimogrede govori o vsem drugem, le o spornem stanovanju ne, me je najbolj zbudila vrstica, v kateri piše, da se pri sestavi članka nisem prepričal in obrnil medalje tudi na drugo stran. Hčerka se gotovo spominja, da sem bil pri njej precej prej, kot sem videl „kačje stanovanje“, kot ga nekateri popularno imenujejo. Da druge plati medalje nisem mogel povsem osvetliti,

DAN ŽENA PO MOZELJSKO

Ob dnevu žena so za prijetno praznovanje poskrbeli tudi dekleta in žene iz Mozlja. Same so si pripravile in finalne veselje družabni večer, ki so ga popestrili domači mladinci s kulturnim programom. Praznovanja so se udeležile predvsem gospodinjke, kar je še posebno razveseljivo, saj vemo, da so bile zaposlene žene, kot je že običaj, določne najrazličnejših zabav. Domačinke menijo, da je bilo njihovo praznovanje v domači vasi iskreno, prijetno in zabavno.

M. K.

IGRA TUDI V STRANSKI VASI

Letošnjim številnim predstavam ljubiteljskih gledaliških skupin se pridružila še ena. Člani dramsko-recitatorske skupine z Ruperč vrha so v soboto na domačem odru uprizorili T. Partlička komedijo „Tolmun in kamen“. Režiserske posle je opravila Vida Rataj, Jožica Grubar, Milan Golob, Franc Plantan, Vida Rataj, Jože Žagar in Igor Ravbar pa so z doživčim igranjem navdušili gledalce v prepolni dvorani kliškega doma v Stranski vasi.

SONJA ŠETINA

pisma in odmevi

Prevarani

Inex išče krivdo za neuspeh na nepravem koncu

Gostovanje ansambla turške televizije po Sloveniji so na veliko propagirali po vseh sredstvih javnega obveščanja. 7. marca, pred dnem žena, bi moral nastopiti tudi v Ribnici. Verjeli smo, da bo obisk na tem koncertu, ki bi moral biti v dvorani športnega centra, potokel vse dosedanje rekorde obiska na zabavnih prireditvah v Ribnici. Vendar ni bilo tako — koncert je odpadel!

Gostovanje je organizirala ljubljanska turistična agencija Inex. Računali so, da bodo prodali veliko vstopnic, kar bo kriko vse stroške gostovanja. 7. marca pa je predstavnik Inexa ugotovil, da je prodanih le 140 vstopnic, zato so koncert odpovedali. Občani, ki so želeli na koncert in so se zvečer zbrali pred dvorano, da bi kupili vstopnice, so bili razočarani, ko so zvedeli, da je prireditev odpovedana. Počutili so se prevarane.

Kritika občnanov zaradi takega postopka agencije Inex je upravičena. Agencija je gotovo porabila za široko reklamo veliko denarja, kljub temu pa ni občanom povedala najosnovnejšega: kje, kdaj (do kdaj) in po kakšni ceni lahko kupijo vstopnice ali pa jih rezervirajo. Zaradi pomanjkljive obveščenskosti, ki jo je zakrivila sama agencija, so bili občani ob kulturni oz. zabavni užitek, agencija pa ob dohodek.

J. PRIMC in M. GLAVONJIĆ

MLADI PRIPRAVILI PROSLAVO

Malce pozno, a še zmeraj v veliko zadovoljstvo številnih obiskovalcev so mladi (skupaj z Društvom prijateljev mladine in Socialistične zveze) iz Dolenje vasi pripravili proslavo v počastitev dneva žena. K prijetenmu vzdušju so pripomogli tudi cicaibi iz vrtca.

ki je že prebivala v „kačjem stanovanju“. Jela se je kmalu rešila iz kletke in se preselila v precej boljšo sobo v Volčičevi ulici. Namesto nje pa ji je Zajčeva v sobo dodelila sedanjo stanovalko Danico Vukša.

Zajčeva v svojem pismu vseskozi zatrjuje, da „kačje stanovanje“ ni stanovanje, temveč prostor, kjer bo neka delavnica, v njej pa je nekaj let prebivajo podnajemniki, med katerimi so že bile družine z otroki. Vsa oprema v sobi je Zajčeva in težko je razumeti, da bi se slučajno znašla v tem prostoru.

Sanitarna inšpekcija po svojih normativnih zahteva, da eni osebi v stanovanju pripada najmanj 10 m³ zraka, da mora biti višina stanovanja najmanj 2,40 m, da ne govorimo o izolaciji, o priključitvi najemniške sobe na vodovod itd... Sporno stanovanje ne izpolnjuje niti enega pogoja. Za vse ostale stanovalce v hiši (v jeseni jih je bilo devetnajst), ki jih Zajčeva ne omenja, ni na vojo niti skupne kopalnice, stranišče pa je tudi poglavje zase. Ob mojem obisku pa so bili v vseh najemniških sobah radiatorji hladni. Za vse to udobje, ki ga Zajčeva nudi ob zeleni Krki, dobi na mesec najmanj 37.500 din (v našem daju tuje prostore za mizarško delavnico). Ob tem pa v razmislek tudi vam, tovarišica Martina, ali ni Nada vredna večjega usmiljenja, če se z otrokom, ki je več bolan kot zdrav, prebija iz meseca v mesec s sedmimi tisočaki, ki jih kot tkalka zasluži v Novotekstu?

Naj ob koncu zapišemo, da je od 15. marca Nada z otrokom na cesti. Brez strehe nad glavo je tudi njena sestanovalka Danica. Delavci Centra za socialno delo v Novem mestu, ki jim Nadin primer ni nepoznan, si na vso moč prizadevajo najti prostor in rešitev iz težav, žal pa slabo kaže. Ali vsa trnova pot, ki jo ima za seboj delavka Nada z otrokom, ni vredna razmisleka tudi koga drugega?

JANFZ PAVLIN

Novo mesto



Marija Kastelic



Jože Kastelic



Franc Zorc



Jože Kobe



Janez Jursič



Marija Murn



Franci Bačar



Janez Kobe



Uredništvo v gosteh: DOLŽ

NIČESAR NI, RAZEN POGUMA

Dolž je v novomeški občini najmlajša krajevna skupnost, saj obstaja šele dobro leto. V „prestonico“ Podgorja je težko priti. O tem smo se prepričali tudi Ria Bačar, Zdenka Lindič – Dragaš in Ivan Zoran, novinarji Dolenjskega lista, ko smo 9. marca, že v mraku hiteli na sestanek s krajanji. Svetovali so, naj se peljemo po novi cesti od Badovinca. Ker tam nihče od nas še ni vozil, smo zašli na Veliki Čerovec in nekaj nižje v neprehodno blato. Pravočasno smo se izvlekli in krenili na pravo pot.

S krajanji smo se sešli v razsvetljeni učilnici podružnične šole na Dolžu. Vsakič, ko je kdo vstopil, se je soba zatresla in pomislili smo že, da ladijski pod ne bo vzdržal. Nabralo se jih je kar veliko, kakih 30. Takoj smo zvedeli, da šteje krajevna skupnost 460 prebivalcev. Živijo v petih vaseh: Iglenuku, Vrheh, Zajčjem vrhu, Selih in Dolžu. Vseh gospodinjstev je 119. Dobra tretjina krajanov (kakih 180) je zaposlenih. Samo s kmetijstvom se preživljajo v dveh hišah. Vasi so se precej izpraznile. Samo v zadnjem desetletju, je odšlo 140 ljudi. Dolž, ki je, denimo, leta 1931 štel 380 prebivalcev, jih je imel ob popisu leta 1961 še 315, pred dvema letoma pa so jih našli vsega 216.

Tudi v šoli, sezidani leta 1939, med vojno požgani in po njej obnovljeni, so zaznali močno upadanje števila otrok. Po vojni je bilo največ učencev leta 1970, in sicer 107, to šolsko leto pa obiskuje pouk le 33 šolarjev. Pouk je seveda kombiniran. Šolo spet obnavljajo, za ta dela je načrtovanih 7 milijonov dinarjev, nič pa ni slišati, da bi v šolo napeljali vodovod, uredili centralno ogrevanje in sanitarije. Stranišča so namreč še vedno na „štrbunk“. Do zdaj so zamenjali okna in nekaj vrat, kar je bržčas premalo za temeljito obnovo.

Šola je edini skupni prostor tega dela Podgorja. Je tudi sre-

dišče vsega družbenopolitičnega in kulturnega dogajanja. Prvega je največ, drugega skorodana ni. Če bi lahko uporabljali spodnje učilnice, se ne bi bali, da bi se tla udrila. Pa jih ne morejo uporabljati, ker so v njih rekviziti za matično, stopiško šolo.

Revščina in zaostalost sta se tod zadržali dlje kot v drugih krajih novomeške občine. Skoraj ničesar ni, kar bi kazalo na napredek; vsega manjka, razen poguma, pridnih rok in sloge ljudi, ki vztrajajo. Ljudje vseeno niso jokavi, prej bi rekli, da se znajo na račun lastne nemoči krepko pošaliti. Pri srcu jih tistne le, ko pomislijo, kako je drugod in v kakšnih razmerah živijo sami.

TELEFON IN AVTOBUS STA VSE, KAR IMAJO

Niso veliko dobili, a to, kar so, znajo ceniti. Za velik napredek štejejo telefon, ki so ga dobili lani. Imajo deset telefonskih števil, po nekaj v vsaki vasi. Avtobusno zvezo z mestom so prvič dobili šele pred štirimi leti. V ta namen so razširili kolovozno pot od Badovinca.

Krajevna skupnost Dolž nima enega metra asfalta. Vodovoda ni. Vodo zajemajo iz studencev, vodnjakov na izvir in kapnic. Pralnih strojev ne poznajo, samo v nekaj hišah s hidrofori ženske ne operejo vsega na roke. Ker ni industrijskega toka, tudi najrazličnejših strojev ni. Z obrtjo se nihče ne ukvarja, čeprav bi bila ta dejavnost potrebna. Na njivah je traktor redkost. Zemljo obdelujejo z živino. Te je v Podgorju precej. Veterinarska služba je organizirana, zaradi slabih cest pa ne deluje vselej tako, kakor si želijo. Cesta do Sel pri Zajčjem vrhu je tako nevdržna, da živinozdravnik odklanja obiske. Zgodilo se je, da so ga hoteli h kravi, pa je svetoval: „Kar na vozu jo pripeljite, pa jo bomo

osemenili“. Na Selih je sicer tako, da moraš po vasi le v gumijastih škornjih. Pred leti so hoteli izvirke „zamašiti“, pa se je ustavilo pri materialu.

Življenje v takih razmerah je vse prej kot znosno, obljublja. Če. Še najhujši je občutek, da je vse odvisno od teh krajanov samih, njihove volje in žuljev. Da ni nikjer „bogatega strica“, ki bi prišel mednje in rekel: „Tole sem vam pripravjen dati, vi pa boste svoj del primaknili z delom.“ Ze dolgo vedo, da ga ni. Marsikoga bi popadlo malodušje, da bi vse skupaj pustil in šel. Za drugimi. Ampak kam, ko ni kam iti. Zato ostajajo. Novinarjem so povedali, da hočejo vztrajati. Pa ne samo dotlej, dokler bo šlo. Tu so še mladi. Bodo nadaljevali?

MLADI SO POVSOD ZRAVEN

V dolški krajevni skupnosti živi okrog 80 mladincev. Svojo mladinsko organizacijo imajo že precej let, v njej pa – kot večinoma povsod – sodeluje komaj polovica vseh. Da še ti ne delajo, kot bi zares lahko, so sedanjemu predsedniku Jožetu Kobetu pritrili tudi Beti Zorc, Jože Šega, Janez Kobe, Jože Gal, Franc Kobe in Stane Šalahar.

Najbolj jih mori, da nimajo svojega prostora. Tako se včasih dobijo v šoli, drugič v starem gasilskem domu, poleti pa tudi kar na prostem, medtem ko je prostor v šoli, ki jim je bil obljubljen, že tretje leto shramba opreme za novo stopiško osnovno šolo. Mladi pripravljajo proslavo (npr. ob novem letu pa za ženske ob 8. marcu), sedaj grade nov gasilski dom, kjer upajo, da bodo morda le dobili stalen prostor, ki bi ga sami uredili; prav tako je bilo urejanje ceste v glavnem njihovo delo pa telefon, ki so ga napeljali pred kratkim. Sedaj se pogovarjajo o vodovodu in tudi

pri teh delih bodo imeli mladi glavno besedo, naj si bo kot „prostovoljni delavci“ posamezne hiše ali kot predstavniki mladinske organizacije.

V okviru mladinske organizacije delujeta športno in kulturno društvo, prvo bistveno boljše, čeprav nimajo igrišča. Doselej so gostovali na zasebnem zemljišču, kjer so pred kratkim dobili prepoved, zato imajo v načrtu gradnjo igrišča ob novem gasilskem domu.

Problem pa so sredstva, saj s članarino dobe zelo malo denarja, drugih virov pa ni. V načrtu imajo še pobratenje z mladinsko organizacijo v Velikem Orehku, izdajanje svojega glasila in še kaj. Poleg tega vsak teden ali na štirinajst dni priredijo ples v starem gasilskem domu, čeprav prostor ni najbolj primeren, saj niti elektrike nima. Dalje imajo nekaj mladincev v občinski mladinski politični šoli, nekaj jih bo šlo v brigade, precej jih dela v teritorialni obrambi, sodelovali so v akciji NNNP itd.

Sodelovanja s krajevno skupnostjo in društvi, ki sploh obstajajo, mladi niso ravno pohvalili, čeprav ne gre prezreti, da tako v organih krajevne skupnosti kot v društvi dela veliko mladih. V dolškem gasilskem društvu je npr. velika večina mladih, pa se vendarle ne razumejo. Mladinec – gasilec se obnaša povsem drugače kot mladinec – član mladinske organizacije. Poleg tega sedanje delo sloni na generaciji 18-, 19-letnikov. Nekoliko starejši pravijo, da je bilo povsem drugače, bolj delavno, ko so organizacijo vodili oni. Mlajših iz osnovne šole pa v svoje vrste niso znali najbolj pritegniti in še današnji osmošolci so veliko bolj povezani s stopiško organizacijo kot pa z domačo. Ne znajo jih potegniti za sabo, ne znajo se povezati med sabo, res pa je, da sedaj le kaže nekoliko drugače.

KMETIJSTVO LE DOPOLNILO

Z mladimi pa smo se pogovarjali še o drugih stvareh, saj očitno veliko in trezno razmišljajo o svoji prihodnosti in o prihodnosti krajevne skupnosti, ne le o delu mladinske organizacije, njenem prostorskem problemu, plesih, zabavi itd. Načrti krajevne skupnosti jih še kako zanimajo, naj gre za asfaltiranje ceste ali napeljavo vodovoda.

Brez dvoma predvsem zato, ker ta mladina razmišlja drugače, kot se je v teh krajih še pred nekaj leti, ko je vsak odšel v mesto, ko se mu je ponudila prva priložnost. Sedaj tega ni več. Samo s kmetijstvom se sicer preživlja le še nekaj ostarelih krajanov, medtem ko je za večino obdelovanje zemlje le dopolnilo k delu in zaslužku v tovarni. A mladi ostajajo doma, ne odseljujejo se več, čeprav je, kot že rečeno, delo na zemlji le popoldanska dopolnilna dejavnost. Pa ne bi bilo treba, da je tako, odločno pravijo mladi. A kaj, ko je kmetijstvo še vedno premalo cenjeno, ko ne daje pravega dohodka, ko se zadruga zanima zanje le, če bo imela od tega svojo korist. Pravijo, da bi se na nekaj kmetijah dalo urediti intenzivno tržno pridelovanje, saj vsa zemlja ni hribovita, a razmere jih silijo, da si pač poiščejo lažjo pot.

Še marsikaj so imeli povedati: da v kraju zelo pogrešajo trgovino, saj morajo po vsako malenkost v Stopiče; da je kar prav, da so osnovali svojo krajevno skupnost, saj se je prej vse vlagalo le v stopiški konec; da čutijo, da jih tako mestna mladina kot tudi Stopičani gledajo postrani, češ „kaj boste vi, Podgorci“ itd. In morda še najhujše je to, da jih tudi starejši v lastni krajevni skupnosti ne vidijo, ko se pote pri gradnji ceste in na drugih akcijah, temveč le, če si pripravijo ples ali gredo na izlet (s svojim denarjem), in jih seveda takoj obsojajo. A vendar se ni bati, da bi bili povsem „po-

hojeni“. Vsaj po pripovedovanju sodeč, jim energije za kakoli namreč ne manjka.

PRIHODNOST MALO OBLJUBLJA

Ali je ob vsem tem sploh upanje, da Dolž ne bo za vse večne čase ostal, kakršen je? „Je, odkar imamo svojo krajevno skupnost in se sami „brigamo“ za napredek. Ker pa smo začeli v najtežjih časih, v tem srednjeročnem obdobju ni misliti na kakšna večja komunalna dela. Leta 1985 bo razkorak med razmerami na Dolžu in drugod še večji,“ pravijo domačini in krajevni funkcionarji. Zadovoljni so z delom delegacij in delegatov, sodelovanje med krajevno skupnostjo in vaskimi organizacijami pa bi kazalo izboljšati. Pohvalili so mladino, gasilce, Rdeči križ in Socialistično zvezo. Da je njena predsednica delavoljna ženska s čutom odgovornosti, je pričalo že to, da je prišla na uredništvo v gosteh s specim otrokom.

V letošnjem letu bodo v dolški krajevni skupnosti prizadevanja usmerili predvsem v odprtje lastnega peskokopa, da bi dobili material za popraviljanje poti. Najprej bodo popravljali pot do Sel in Iglenuka. V Selih, delu Dolža in Iglenuka bodo urejali tudi odvodnjavanje, nadaljevali bodo z gradnjo gasilskega doma, ki bo končan leta 1985, pa urejali pokopališče. Radi bi postavili mrliško vežico. Za čakajoče na avtobuse, ki se nimajo ob slabem vremenu kam zateči, pa bodo na teh krajih postavili zasilne čakalnice. Les bodo dali ljudje sami, delali bodo tudi, ostali material pa bo prispevala krajevna skupnost.

Potreb je še za malo morje, ampak ljudem nočejo obljubljaniti, česar ne bo. Še to, kar so zapisali v letni plan, bo uresničljivo samo s pogojem, da bodo krajanji res prizadevno pomagali.



Jože Gal



Jože Šega



Štefan Murgelj



Jože Banič



Florjan Kastelic



Franc Kobe



Franc Saksida



Majda Cimermančič

Povsem zapisan krajini

„Zeleno barvo imam najraje,“ pravi akademski slikar Miloš Lavrenčič, ki razstavlja v Trebnjem

Miloš Lavrenčič je letos že drugi akademski slikar iz Ljubljane, ki razstavlja svoja dela na osnovni šoli Jožeta Slaka – Silva v Trebnjem. Pravi, da se je z veseljem odzval prijaznemu povabilu Trebnjčanov, o katerih likovnem prizadevanju je že večkrat slišal. Šola se mu zdi primerno okolje za take prireditve, saj se z njimi še bolj potrjuje kot kulturno vzgojno žarišče. „Ne nazadnje pa je ta razstava povsem v skladu z mojimi prepričanji, da galerija in večje mesto nista edini prostor, kjer lahko naša dela na ogled občinstvu in kritiki,“ meni slikar.



Miloš Lavrenčič: kot otrok brez staršev je več let preživel na Dolenjskem.

Za trebnjsko razstavo je Lavrenčič pripravil slike s pokrajinsko tematiko. Po njegovem mnenju so to malce ekspresionistično ubrane krajine, pri katerih mu je šlo bolj za izpovednost kot za povednost. Iz narave vzeti motiv je zanj samo podloga, kjer lahko izpove svoj odnos do slikarstva. Predvsem ga zanimajo odnosi posameznih barv, kako

slednje žive v sožitju. Često uporablja zeleno barvo, ki se mu zdi najbolj značilna. V tovrstnem iskanju vidi še obilo možnosti.

Za krajino se je odločil zavestno in zgodaj, vsckakor mnogo prej, preden je leta 1972 končal študije na akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani. Morda že takrat, ko se je sploh odločil, da bo slikar. Pred likovno akademijo je imel dobro slikarsko podlago, saj je najprej končal srednjo šolo za oblikovanje, nato pa še likovno smer na pedagoški akademiji. Krajino največ dela, v pokrajino se nenehno vrača; v naravi se počuti najbolj sproščeno. Ker kot restavrator (fresk, slik itd.) veliko časa prebije v zaprtih prostorih, mu slikarski izleti v naravo pridejo zelo prav.

Ne govori veliko, zlasti ne o sebi. A če že seže nazaj v otroška leta, ga stisne pri srcu. Bila je vojna, klanje, bilo je v Bosni. Starše so pobili in Miloš je postal ena od mnogih vojnih sirot. Ko so bežali iz Bosne v Srbijo, je izgubil desno roko. Iz Beograda so takoj po vojni poslali transport vojnih sirot tudi v Slovenijo. Miloš se je znašel na Dolenjskem, v zbirališču in okrevališču v Ponikvah pri Velikih Laščah. Tam ga je posvojila medicinska sestra. Od krušne matere ni dobival le ljubezni, dala mu je tudi priimek. Od takrat je Miloš Lavrenčič in noče biti nič drugega.

Nič drugega? „No, slikar bom menda še in tudi naredil bi rad še kaj pametnega,“ pravi Miloš. Učenci in drugi obiskovalci trebnjske šole si bodo lahko njegove slike ogledovali še do prvih dni aprila. I. Z.

Revija mlade poustvarjalnosti

Po petih letih spet prikaz dela dolenskih in posavskih glasbenih šol

Brez razumevanja ni pravega užitka pri poslušanju glasbe. In kdo se bolj trudi razumeti glasbo kot tisti, ki jo hoče reproducirati? Pri tem je nepogrešljiva vloga glasbenih šol, ki se razveseljuje uveljavljanja v vseh občinskih središčih na Dolenjskem in v Posavju, kar je tako zgovorno pokazala medobčinska revija prejšnji teden v Kozinovi dvorani glasbene šole v Novem mestu.

Po petih letih premora smo spet priredili medobčinsko revijo kot pregled našega prizadevanja in uspehov; težave, s katerimi se v teh stabilizacijskih časih ubadamo, nas nikakor ne smejo pasivizirati in moramo nadaljevati ter razvijati začetno delo, je v uvodnem nagovoru dejal Silvester Mihelčič, predsednik društva glasbenih pedagogov Dolenjske.

Skoraj dveurni nastop, na katerem se je zvrstilo nad 30 mladih instrumentalistov, je potrdil, da to delo ni bilo majhno, obsega prizadevanja glasbenih učiteljev in individualni trud mladih ljudi, ki se ob

siceršnjih šolskih obveznostih spoprimejo s še eno šolo. Koliko volje in vztrajnosti, celo mukotrpne vaje je potrebno – tudi zelo talentanim – da jih instrument uboga tako, kot je hotel skladatelj! Toliko večje zadoščenje je potem aplavz na javnem nastopu, ki so ga bili izdatno deležni nekateri učenci.

Naj posebej omenimo uspešen nastop Tatjane Saje in Mojce Osolnik iz Novega mesta, ki sta zaigrali zahtevno Škerjančovo skladbo za dva klavirja, nadalje Sandro Karamujo iz krške glasbene šole (klavir), Heleno Krošelj (harmonika, Krško),

Viktorijo Sušteršič (violina, Krško), Alenko Božič (harmonika, Brežice), Andrejo Ivanetič (klavir, Novo mesto), Vasjo Burkata (trobenta, Novo mesto), Jožeta Korbarja (klarineta, Trebnje), Matejo Vrtačič (violončelo, Novo mesto) in instrumentalni kvintet iz Črnomlja, ki ga sestavljajo Matjaž Strmec, Borut Klobučar (oba harmonika), Andrej Matkovič (trobenta), Sašo Riznič (klavir) in Silvo Mihelčič nml (kontrabas).

Zanje in še nekatere bi res lahko rekli: biserne kapljice, ki se strnejo v nov izvir glasbene poustvarjalnosti, kot je dejala napovedovalka.

M. LEGAN

Nova parola: naprej v nova posojila.

(Iz Mladosti)

kultura in izobraževanje

Prelomnica?

Ob 40-letnici smrti Dušana Jereba novomeško kulturno društvo spet nagone?

Izvršni odbor Kulturnega društva Dušana Jereba v Novem mestu poredkoma sklicuje seje, pa še teh ne more vselej izvesti, ker je udeležba prenujlna. Tako je bilo tudi minuli četrtek, ko bi se bili morali pogovoriti o delovanju društva v letu 1982, finančnih sredstvih in delovnem načrtu za leto, pa je sestanek zaradi nesklepčnosti odpadel.

Zakaj tolikšna nezainteresiranost, je težko reči, ugotovimo lahko le to, da tudi društvo kot celota že lep čas ne deluje: moški pevski zbor zaradi znanih kadrovskih težav, gledališka skupina največ zato, ker nima kje vaditi (Dom kulture je zaradi obnove še vedno zaprt). Edina delovna sekcija je revijski orkester.

Društvo, ki nosi ime narodnega heroja Dušana Jereba, doživlja torej klavirno usodo. Take usode si gotovo ni zaslužilo – že zavoljo tradicije in dejstva, da je bilo več desetletij nosilec ljubiteljske kulturne dejavnosti na širšem območju Novega mesta. Resnica, da je z društvom tako, še bolj bode v oči te dni, ko poteka 40 let od Jerebove smrti.

To obletnico bo novomeško kulturno društvo obeležilo s prireditvijo v počastitev Jerebovega spomina. Na prireditvi, ki bo predvidoma 24. marca ob 18. uri v Domu JLA, bodo nastopili revijski orkester, dekliški pevski zbor Doma učencev Majde Silc in še en pevski zbor odraslih. Mnogi želijo, da bi bila ta manifestacija, za katero je dal pobudo Bogdan Osolnik, začetek ponovnega delovanja društva z vsemi njegovimi sekcijami oziroma prelomnica v aktivnosti vseh ljubiteljev, ki jih društvo povezuje.

I. Z.

Veliko načrtov, a malo denarja

Denarne težave onemogočajo Belokranjskemu muzeju s sedežem v Metliki, da bi uresničil vse zamisli – Del skopo odmerjenih sredstev tudi za popravilo gradu

Pomanjkanje sredstev je močno oklestilo načrte dela Belokranjskega muzeja v letošnjem letu, saj so v program vključili le najnujnejše, to pa je razstavna in raziskovalna dejavnost ter pedagoška dejavnost in skrb za kulturno in naravno dediščino, ki sta stalni nalogi.

A tudi stroške teh dejavnosti ne bodo mogli kriti z že zagotovljenimi sredstvi ter s tistimi, ki jih še pričakujejo od metliške in republiške kulturne skupnosti, saj predvidevajo, da bodo imeli ob minimalni rasti osebnih dohodkov in materialnih

stroškov ob koncu leta 25 tisoč din izgube. Ob tem pa ni nepomembno, da imajo že sedaj v Belokranjskem muzeju najnižje osebne dohodke v tej stroki v Sloveniji, kar jim tudi onemogoča, da bi dodatno zaposlili strokovne sodelavce, zgodovinarja, umetnostnega zgodovinarja in arhe-

letu poleg stalne dejavnosti pripravili v razstavnem prostoru 12 razstav. Letos pripravljajo le tri, in sicer retrospektivno razstavo del slikarja Mihaela Kambiča, razstavo olj Borisa Kobeta ter rezultate raziskave z naslovom Etnološka podoba Bele krajine (občine Črnomelj), ki jo bo po naročilu črnomaljske raziskovalne skupnosti opravil etnolog Andrej Dular. Poleg tega bodo nudili prostor in tehnično pomoč gostujočim razstavam fotografij, mineralov, delavske literature ter del, ki bodo nastala v okviru metliške slikarske kolonije.

„O tem, da bi izdali kakršno koli publikacijo, nima pomena govoriti, saj nimamo denarja. Del sredstev bomo morali letos namreč nameniti za popravilo strehe gradu na najbolj ogroženem delu, za kar smo odstopili tudi denar, namenjen obnovi grajskega dvorišča. Za adaptacijo dvorišča bo pritekalo 10 odst. od vstopnine, zbrane ob prireditvah na dvorišču, društvo vinogradnikov pa bo za silo popravilo grajsko klet,“ je Rus našteval dela, ki sicer ne sodijo neposredno v muzejsko dejavnost, a muzeju odpirajo že tako skopo odmerjene dinarje.

M. BEZEK

„KRONIKA“ TOKRAT SAMO O RIBNICI

Druga številka 30. letnika Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, ki ga izdaja ustreznna sekcija Zveze zgodovinskih društev Slovenije, je v celoti posvečena Ribnici na Dolenjskem. Vsebuje dvanajst razprav, ki so jih napisali zgodovinarji in v njih obravnavajo ribniško preteklost. Pobudo za tematsko številko o Ribnici na Dolenjskem je dal odbor za proslavo 900-letnice Ribnice, ki je izdal publikacijo tudi podprl. Uredniški odbor Korniške priročje številko pripravil v sodelovanju s prof. Jenezom Debeljakom iz Ribnice.

I. Z.

Bogati sadovi dveletnega dela

Lep umetniški večer moškega pevskega zbora Belt iz Črnomlja pred domačim občinstvom – S trdim delom v treh mesecih do novega programa

Darila, kakršnega si lahko marsikje žene ob 8. marcu le želijo, so bile deležne Belokranjce 5. marca v Črnomlju, ob nastopu moškega pevskega zbora delovne organizacije Belt iz Črnomlja pod vodstvom Ani Jankovič–Šobar in mešanega pevskega zbora „Dr. Bogdan Derč“ univerzitetne pediatrične klinike Kliničnega centra iz Ljubljane (vodi ga Marjanca Grdiša–Vidic) ter recitatorjev. Kvalitetni umetniški večer pod naslovom Šopek Belokranjcem, na katerem so v poldrugi uri predstavili 23 pesmi domačih in tujih narodov, so pripravili Beltovi pevci, ki so se izkazali kot organizatorji, a tudi kot kvalitetni izvajalci.

Predsednik Beltovega zbora Tone Strmec je v uvodnih besedah predstavil oba zbora, ki sta nastala pred dvema letoma kot odraz želja delavcev, ljubiteljev petja narodnih in umetnih pesmi slovenskih in tujih skladateljev, po aktivnem kulturnem udeleževanju. Ob tem je poudaril, da družita 35-članski zbor črnomaljske delovne organizacije predvsem velika ljubezen do petja in tovarištvo, ki se je v preteklih letih, polnih pevске zagnanosti, doobra utrdilo. V kratkem času obstoja si je zbor pridobil naklonjenost sodelavcev v delovni organizaciji, pozneje pa je aktivno posegel tudi v kulturno dogajanje občine.

Prav pevška zagnanost je obrodila tako kvalitetne sadove, saj je danes njihovo petje skorajda na profesionalni ravni. 700 obiskovalcev, predvsem pevcev ostalih zborov v Beli krajini, ki so napolnili dvorano prosvetnega doma do zadnjega ko-

tička, se je prepričalo, da „beltovcem“ ne gre za kvantiteto, temveč za kvaliteto izvajanja, ki ga je moč doseči le s trdim delom.

Pohvala, ki so jo zaslužili, pa pevcev ni uspravala. Nasprotno, dala jim je še več poleta, saj so obljubili, da se bodo maja predstavili z novim programom, ki bo gotovo vsaj tako kvaliteten kot tokrat predstavljeni. Z vztrajnim, trdim delom, ki so ga

SLIKALI BODO V ŠENTJERNEJU

V okviru dnevov kulture mladih, o čemer smo že poročali, bo odbor za likovno dejavnost pri novomeški ZKO organiziral tretje srečanje mladih likovnikov osnovnih in srednjih šol iz novomeške občine. Prireditve bo 20. maja v Šentjerneju. Udeleženci bodo ustvarjali na temo „Šentjernej in okolica“, vsa dela pa bodo razstavljena v kulturni dvorani šentjernejske osemletke. Prijave za srečanje bo ZKO v Novem mestu zbirala do 4. aprila.

bili navajani že doslej, jim bo to gotovo uspelo.

M. BEZEK

Glej slike, glej barve!

Ob razstavi Henrika Marchla v Dolenjski galeriji

Od minulega petka so v obeh dvoranah Dolenjske galerije v Novem mestu na ogled likovna dela akademskega slikarja Henrika Marchla. Na otvoritvi razstave je o umetniških prizadevanjih tega ustvarjalca, člana skupine „Barva“, govoril prof. Andrej Pavlovec, kustos Loškega muzeja v Škofji Loki. Slovesnost so popestrili Marko Boh (flavta) ter Tatjana Saje in Mojca Osolnik (klavir) z izvajanjem del Mendelssohna, Bizeta in Popandopula.

O slikah slikarja, ki prihaja z Gorenjskega, se ne da pisati s pomočjo besednjaka, kakršnega uporabljamo za označevanje realističnih, impresionističnih, ekspresionističnih in v drugih slogih ustvarjenih likovnih del, saj Marchel očitno ne pripada nobenemu od teh „izmov“. Svoje iskanje je odvrnil od tako imenovane predmetnosti oziroma motivnosti; predmet ali motiv mu je le razlog, da slika, da ustvarja in sprošča ustvarjalnega duha. Gledalca prav zato spravlja v zadrego, ker mu

Zvonko Rus: „Lansko leto zaključili s „pozitivno ničlo“, letos se obeta izguba.“

M. BEZEK

Poslej s ciklom v glavi

Janko Orač nekaj o svoji razstavi v Labodu in nekaj o svojih slikarskih načrtih – Snuje cikel

Od minulega tedna razstavlja v novomeškem Labodu mladi slikar Janko Orač, zaposlen kot grafik v DITC – tož Tiskarna. Na ogled je 25 slik: sedemnajst njih in osem akvarelov. Motivno so to krajine, vedute, interierji. Največ slik je slikarju navdihnili Dolenjska s Krko. Na nekaterih je upodobljeno Kozjansko z njegovo rojstno hišo v Zibiki.

Dokaj enotno ubrana razstava pomeni velik napredek v slikarjevem razvoju. Zamočle barye z nekoliko poudarjenim zelenim tonom dajejo slikam patinast sijaj. „Za te barve sem se odločil zavestno, z njimi poudarjam starinskost motivov. Kar poglejte hišo! Ali ne odseva patino? Zakaj bi taka ne mogla biti tudi slika?“ se sprašuje Orač.

In še tole je značilno za slike na pričujoči razstavi: na njih je več arhitekture. Objekti na teh slikah so vzvrnjeni, nevarno nagnjeni, toda vse je podrejeno nekemu pravilu, potekajoče ob diagonalnih lokih. Včasih se zdi, kot bi se slikar gledoval pri akademskem slikarju Leopoldu

Hočvarju – Hočiju, ki je med prvimi pri nas začel „lomiti“ objekte, zvonike, stolpe. Ali pri Zdenku Huzjanu, čigar arhitektura je taka, kot bi jo gledalo fotografsko „ribje oko“.

Vendar so te slike oračevske in to postajajo vedno bolj. Ne nazadnje je treba vedeti, da je mladi slikar samo „ljubitelj“ in prej ko slej še precej na začetku, v obdobju krčevitih iskanj, akoravno govori zanj deset samostojnih razstav, ki so se zvrstile pred to v Labodu. Hkrati je prvi od Labodovih ekstemporistov, ki se predstavlja še s samostojno razstavo v tej delovni organizaciji.

Janko Orač veliko slika. Ekspanzno za razstavo v Labodu je izdelal v dobrem letu, a ni na ogled vse, kar mu je v tem času nastalo. Bo z enakim tempom tudi nadaljeval? Na to vprašanje ne odgovori rad. Kljub temu da vedeti, da se bo v slika nje še bolj zakopal. Posvetiti se hoče Krki, dolini Krke. „Krka je tako privlačno vzemljiva, rekel bi odsevna, da sem se odločil



Janko Orač: zdaj je na vrsti daljši slikarski cikel o Krki.

zasnovati daljši cikel slik z delovnim naslovom „Dolina Krke“. Zanima me tudi stara vaška arhitektura, notranjščina kmečkih hiš s starinskimi ognjišči in šijami. Mnogo bi še rad naslikal. Čim bolj razmišljam o tem, tem večje naloge se mi zastavljajo.“

V zloženko za razstavo v Labodu je dal zapisati, da je član coljskega likovnega društva. Zakaj ne tudi, da je član novomeške likovne skupine Vladimira Lamuta? „O tem nerad govorim. Kot vem, se skupina ne sestaja in od vsega objubljanega in načrtovanega ni kaj dosti.“

I. Z.



USPEŠEN KONCERT – Krški kantavtor Bojan Rabzelj (na sliki prvi z leve) je prejšnji petek zabil na svoj koncert v Valvasorjevi knjižnici in čitalnici v Krškem precej več poslušalcev, kot si je nadejal. S trinajstimi pesmimi je navdušil mlado občinstvo, ki je toplo pozdravilo tudi kitariste in pesnika Silva Mavsarja. (Foto: P. Perc)

SPOSOJENO TRNJE

Podražila se je televizijska naročnina, program pa je postal bolj cenen. V povprečju je torej vse po starem.

(Iz Narodnih novin)

Ogenj prizanesel malomarnosti

Število požarov narašča — Za boj proti ognju premalo pripravljeni — V delovnih organizacijah varnost prepuščena naključju — Lani za preventivo blizu 500 starih milijard

Na srečo požari na Dolenjskem v lanskem letu niso tako polnili časopisnih strani kot na Primorskem, v Mariboru, Ljubljani in še kje, zato pa bi vseeno ne mogli reči, da gre zasluga za to kakšni večji organiziranosti protipožarne obrambe, preventive, pač pa zgolj srečnim naključjem. To je pokazal tudi petkov regijski svet o varstvu pred požari, ki je v bistvu le nekoličan bolj „poklicno“ dopolnil podobo, o kateri smo obširno pisali v Prilogi po decembrski akciji v nekaterih novomeških delovnih organizacijah.

Število požarov v Sloveniji se iz leta v leto strahovito veča. Še leta

• Novomeška gasilska zveza in društva so v minulem letu pripravili 57 predavanj v osnovnih šolah, 22 ogledov filmov, 15 razstav, skupaj z drugimi službami pregledali preko 2 tisoč stanovanjskih in drugih objektov, GD iz Kamenc pa je celo izdalo bilten, v katerem krajane poučujejo, kako se zavarujejo pred požari.

1977 jih je bilo le 856, lani pa že 1.831. Predolgo bi bilo naštevaje njihovih vrzokov, pač pa bi veljalo

bolj prislutiti tistemu delu petkove razprave, ki je pokazala, kako smo na Dolenjskem pripravljene za boj proti ognju. Res je, da gre precej dima po Dolenjski pripisati gozdnim požarom, ki jih večinoma zakrivi požiganje trave (o tem smo v prejšnji številki spregovorili nekoliko podrobneje), toda zdi se, da bomo ob vseh drugih pomankljivostih to napako kmetov še najlažje premagali.

Ustavimo se najprej pri ugotovitvah delavcev novomeške UNZ. Ti se pri raziskovanju vzrokov požarov v delovnih organizacijah srečujejo z velikimi problemi, ki jim marsikdaj enostavno niso kos. Podjetja namreč nimajo pravilnikov o varstvu pred požari niti drugih ustreznih tovrstnih aktov, tako da odgovorne osebe velikokrat sploh ni moč najti. Poglejmo primer požara v IMV Smarjeta: preiskava je ugotovila povsem brezpravno stanje, s kompersorjem je upravljali kar vratar, nič čudnega potem, če je moral tožilec ustaviti postopek, saj se krivda za požar, ki pa je povzročil veliko škodo, ni dala ugotoviti.

Poglejmo še nakaj podobnih ugotovitev. Na območju Črnomlja in Metlike so ogledi večjih delovnih organizacij pokazali podobne pomankljivosti, ob tem pa tudi opozarjali na šibko kadrovsko zasedbo za boj proti požarom. Kaj boljše ni tudi v Trebnjem, kjer nimajo onega samega profesionalnega delavca na tem področju, so pa zato prostovoljci toliko bolj aktivni.

Poglavje zase je lanska zaključna



POŽAROV JE VSE VEČ — Navzlic vse večjemu številu požarov se s primerno varnostjo še zdaleč ne moremo pohvaliti. Poleg tega imajo novomeški poklicni gasilci velike težave z nabavo primernih aparatov, brez katerih so nekateri požari zaenkrat še zmeraj močnejši.

akcija varstva pred požari v novomeški IMV. Res sreča, da je šlo v lakirnici le za namišljen požar, sicer bi bili priča pravi tragediji. Ne bomo naštevali vseh napak, omenimo naj le še, da, denimo v Novem mestu, zaenkrat sploh nimamo požarnovarnostne ocene in seveda tudi ne načrta požarne ogroženosti. Tega zagotovo ne bo rešil niti bodoči regijski center za varstvo pred požari, o katerem je bilo v petek toliko govora in katerega vloga naj bi

prevzel novomeški Zavod za požarno varnost.

Po vsem tem toliko bolj presenečajo številke, da je Območna zavarovalna skupnost Triglav namčila v lanskem letu za požarno varnost (beri: preventivo) Črnomlju 70 starih milijard, Metliki 42. Novemu

• Udeleženci posveta so z nekaj pripombami sprejeli letošnji program dela in nalog za varstvo pred požari, ki pa mora že ta mesec dobiti na občinskih posvetih veliko bolj konkretno podobo.

mestu 318 in Trebnjemu 62 starih milijard, ko pa niti tistega, kar zahteva le nekaj časa in dobre volje, ne naredimo. Ob teh ugotovitvah namreč dobiva preventivi namenjen denar čuden priokus.

ZADEL PEŠČA

Jože Pavšič iz Jelševnika se je v nedeljo dopoldne peljal z osebnim avtom od Svibnika proti Stražnemu vrhu. Med vožnjo pa ga je v ovinku zaneslo na levi rob, kjer je zadel 72-letnega pešca Antona Štrbenca iz Jelševnika. Pešec se je pri tem hudo poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Na avtu je bilo za 10 tisočakov škode.

NESREČA PRI DELU

Med dopoldansko izmeno v Novolesu — IGK Račje selo se je 11. marca pri delu hujše poškodoval 21-letni Stanislav Kolenc iz Trstenika. Kolenc je delal v oddelku surove proizvodnje, poškodoval pa se je pri nameščanju odpravevalnih cevi. Padel je 5 metrov globoko na asfalt, pri tem pa dobil zlom lobanje, pretes možganov in več drugih hudih poškodb. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

OB RADIOKASETOFON IN UNIFORMO

Med 2. in 6. marcem je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Jožeta Arha iz Presladola pri Krškem. Vlomilec je odnesel radiokasetofon, manj jasno pa je, kaj bo počel z vojaško uniformo, ki jo je prav tako odnesel.

NAŠEL „PARADAJZARICO“

Branko Vrbinc iz Gotne vasi je 6. marca v gozdu Zaboršt nad Gotno vasjo našel ročno bombo, ostanek II. svetovne vojne. Orožje je bilo italijanske izdelave, strokovnjaki pa so ugotovili, da je šlo za neaktivirano „paradajzarico“, kot so med vojno pravili taki bombi. Za njeno uničenje je poskrbel pirotehnik.

IZ KRKE REŠILI ŽENSKO

Stanovanci na Krkinem obrežju ob kandliškem mostu so 10. marca zjutraj opazili, da je v reko padla neka ženska. Brez premisleka so se s čolnom habro lotili reševanja in žensko potegnili iz mrzlih valov. Izkazalo se je, da gre za 60-letno Jožefo M., ki ji je verjetno na bregu spodrsnilo. Rešenko so odpeljali v novomeško bolnišnico.

V OVINKU POVOZIL PEŠČA

32-letni Jože Pavlin iz Brezove gore se je 11. marca ob 5.45 peljal z osebnim avtom in Senuš proti Leskovcu, v Brezju pa v desnem preglednem ovinku dohitel pešca, 47-letnega Franca Levstika iz Brezja 35. Zadel ga je in zbil po tleh, pri čemer se je Levstik hudo poškodoval in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.



NA PREHODU ZBIL PEŠČA — Črnomljanec Nazir Sehidinović se je 7. marca peljal po Trgu svobode in na prehodu za pešce zadel 62-letnega Antona Prijanovića iz Tribuč. Poškodovancu so ponoč nudili v črnomljskem zdravstvenem domu.

PADLA S TRAKTORJA — Avguštin Gričar iz Dolnjih Dol pri Škocjanu je 10. marca zvečer peljal traktor od Telč proti domu. Pred domačo vasjo je zapeljal na rob ceste in nato hitro zavil v levo. Pri tem se je voz, pripet k traktorju, nagnil, iz njega pa sta padla 76-letni Jože Hočvar in leto mlajši Jancz Zihert. Oba sta bila poškodovana in

so ju prepeljali v novomeško bolnišnico.

S CESTE V DREVO — Alojz Mihelič s Stražnega vrha se je 12. marca popoldne peljal z osebnim avtom od Črnomlja proti Metliki, pri Podzemlju pa je v ovinku zapeljal s ceste in trčil v drevo. Voznik se je lažje poškodoval, na pločevini pa je bilo za 300.000 din škode.

KONČAL V JARKU — V nedeljo zvečer se je Metličan Borut Brinc peljal z avtom proti Novemu mestu, vendar je med vožnjo po klanecu mimo Bereče vasi zapeljal čez rob ceste v globok jarek. Voznik se je pri tem ranil, gmotne škode pa je bilo za 50 tisočakov.

50 tisočakov dovolj za zaščito gozdov?

Le novomeško GG ima pogodbo z letalskim centrom

Res, da Dolenjska ne „slovi“ po kakih večjih gozdnih požarih, kot denimo, Primorska, in da tudi lani kakega večjega ognja nismo zabeležili. So pa zato primeri iz preteklosti, ki kažejo, da je prav spomladansko požiganje trave — dolenjskim gozdom prineslo že neprecenljivo škodo. Ob tem takoj zapišimo, da gozdovi niso zavarovani. Se mar gozdna gospodarstva zanašajo le na srečo?

Skoroda! Izjema je le novomeški GG, ki ima z Dolenjskim letalskim centrom sklenjeno pogodbo, po kateri so novomeški letalci za letnih 50 tisočakov dolžni ob kakem večjem dimu in ognju o tem obvestiti pristojne službe. Povsem jasno je po tem, da smo iz neznanih vzrokov za-

postavljali dejavnost, ki ima pri pravočasnem odkrivanju in tudi gašenju požarov izreden pomen — letalstvo. Če je zavarovalnica pripravljena odšteti blizu 5 milijard (novih) dinarjev za varstvo pred požari, vendar le na objektih, ki so zavarovani, kako, da potem drugi niso pripravljene skleniti pogodbe ali dogovora in odšteti tistih nekaj tisočakov za preventivo, ki je mnogokrat lahko tudi rešilna in je zagotovo najbolj učinkovita. Ne mislimo le na sosednja GG iz Brežic in Kočevja, kjer so novomeška letala tako rekoč vsakodnevni gosti, pač pa tudi na sise za varstvo pred požari, gasilske zveze, itd. Konec koncev imamo še veliko odročnih domačij in objektov, od koder bi sporočilo o morebitnem požaru romalo predolgo, medtem ko letalci (seveda le tisti izurjeni) lahko že v pičlih nekaj minutah z vsemi potrebnimi podatki obvestijo miličnike in gasilce.

Kdo bo porekel, da so letalci dolžni to opraviti prostovoljno, vendar je za natančno določitev lokacije, obsega požara, dostopnosti itd. potrebno opraviti dodatni polet z motornim letalom. Bencin pa tudi za letalce ni zastoj!

B. BUDJA

Delavski svet TOZD BRAZDA, lastna kmetijska proizvodnja v sestavi KIT Kmetijske zadruge KRKA, Novo mesto, ponovno

razpisuje naslednja dela in naloge:

UPRAVNIKA TOZD BRAZDA, lastna kmetijska proizvodnja Sentjerneje

Pogoji:
 — visoka, višja, najmanj pa srednja šolska izobrazba agromorske smeri in 3, 4 oz. 5 let delovnih izkušenj
 — ustrezne moralno-politične kvalitete
 — aktiven odnos do samoupravljanja,
 — sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa
 — izpolnjevanje pogojev iz 511. člena ZZZ.
 Kandidat bo izbran za 4 leta. Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: KIT KMETIJSKA ZADRUGA KRKA Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10, 68000 Novo mesto (za razpisno komisijo TOZD BRAZDA).
 Nepopolnih prijav komisija ne bo upoštevala.

145/11—83

„NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto—Straža, n. sol. o. TOZD IGK, Račje selo

Delavski svet TOZD razpisuje dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJA OPERATIVNE PRIPRAVE DELA (1 delavec)
2. VODJA TEHNOLOŠKE PRIPRAVE DELA (1 delavec)
3. TEHNOLOG — ORGANIZATOR VZDRŽEVANJA (1 delavec)
4. VODJA SPLOŠNEGA ODDELKA (1 delavec)
5. POSLOVODJA INDUSTRIJSKE PRODAJE (1 delavec)
6. VODJA PROIZVODNJE (2 delavca)

pod naslednjimi pogoji:
 ad 1. višja šola kemijske, gradbene ali druge ustrezne smeri, 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del
 ad 2. visoka šola kemijske ali druge ustrezne smeri, 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del
 ad 3. višja šola strojne, elektro ali druge ustrezne smeri, 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del
 ad 4. višja šola pravne, upravne ali druge ustrezne smeri, 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del
 ad 5. srednja šola ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del
 ad 6. višja šola kemijske, keramične, strojne ali druge ustrezne smeri, 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del.
 Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še pogoja:
 — imeti morajo organizacijske ali vodstvene sposobnosti
 — biti morajo moralno-politično neoporečni.
 Kandidati naj pošljejo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: „NOVOLES“, lesni kombinat, kadrovska socialna služba, 68531 Straža.
 O izbiri bomo kandidate obvestili v 60 dneh po objavi.

dežurni poročajo

RAZGRAJAL V GOSTIŠČU — Trebanjski miličniki so 9. marca prijeli 25-letnega Rudja B. iz Mokronoga, ker je razgrajal v gostišču Cugelj na Odrgi. Čaka ga še pot k sodniku za prekrške.

OB DINARJE IN DEVIZE — Neznani tat je iz stanovanja Marije Bon na Mirni zmaknil 1.000 din in 44 ameriških dolarjev. Storiča se iščejo.

RAZBIJAŠKA „TURNEJA“ — Žužemberški miličniki so imeli 10. marca opraviti s 46-letnim Jožetom H. iz Zvirč. Možakar je že dopoldne razgrajal v gostilni v Hinjah, grozil gostilničarki, potem odšel v trgovino in tam počel nadaljevati. Med potjo do doma se je ustvaril še v bifeju v Zvirčah, razgrajski potep pa je zaključil doma s pomočjo miličnikov. Le kaj bo na vse rekel sodnik za prekrške!

KNOCKOUTRAL GA JE — Na parkirišču v Žužemberku je prišlo 9. marca zvečer do prepira med Stanislavom H. iz Praproč in domačinom Dušanom U. Prepir se je kmalu sprevrgel v pretep, v katerem je Dušan Stanislava silovito treščil v obraz, zaradi česar bo moral pred sodnike.

OB MOTORNO ŽAGO — Neznani tat je 12. marca zmaknil Milano Popoviču iz Malencev pri Ozju motorno žago, vredni kakih 25 tisočakov. Popovič je žago z nahrbtnikom pustil pred trgovino, sam pa je šel nakupovat.

NOČNI OBISKOVALEC ZANETIL POŽAR?

V nedeljo okoli polnoči je prišlo do požara na gospodarskem poslopiju Jožeta Turšiča iz Zupeče vasi 45 pri Brežicah. Ogenj je popolnoma uničil poslopje, z njim pa kmečko orodje in živinsko krmo. Škoda so ocenili na preko 60 starih milijonov. Preiskava je pokazala, da je k Turšiču tistega večera okoli 21. ure prišel 22-letni Jože Pečar in prosil za prenočišče. Turšič ga je poslal v gospodarsko poslopje, vse pa kaže, da je Pečar pred spanjem kadil in pri tem zažgal seno. Nočnega obiskovalca so miličniki našli na domu v Vinskem vrhu, kamor je ob požaru pobegnil.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Noč 8. na 9. marec je že po naravi stvari za miličnike praviloma med najbolj delovnimi. Tudi letošnja ni bila izjema. Ljubljčan Bojan K. je bil med tistimi, ki so dokazovali, da ne gre samo za ženski praznik. Krepko nadelan je razgrajal v hotelu Kandija, iz solidarnosti do natakara pa se je tokrat spravil nad računski stroj. Kakšno večjo škodo so preprečili miličniki, dokončan obračun pa bo naredil sodnik za prekrške.

• Prejšnji teden je tat obiskal telovadnico osnovne šole v Trebnjem. Francu K. je iz oblačil, ki jih je imel v garderobi, zmaknil 1.500 din gotovine. V športu danes resnično najde vsak nekaj zase...

• Trebanjski lovci so prejšnji teden presenečeni ugotovili, da jim je nekdo ukradel blizu 60 kvadratnih metrov ladijskega poda. Spravljen je bil pri lovski koči na Vrhtrebnjem. Dobro bi bilo malo pogledati po bližnjih zidanicah in vikendih.

UKRADLI ČOLN

Med 4. in 7. marcem je z obrežja Save pri Catežu izginil plastični čoln Elan, last novomeške Vodne skupnosti. Škode je za preko 20.000 din.

Cestar na visoki ravni

Franc Trščinar iz Vinje vasi je že tri desetletja pri Cestnem podjetju — Za vse je sam

Gorjanski cestar Franc Trščinar iz Vinje vasi zadnjih deset let skrbi kar za 16 kilometrov gorjanske ceste: njegov rajon sega od semaforov na križišču v Ločni do lovske hiše nad Jugorjem že čez Vahto. In vsak, kdor se je večkrat vozil čez Gorjance, mora priznati, da je ta cesta dobro vzdrževana, kar je gotovo tudi Trščinarjeva zasluga.

„Pri Cestnem podjetju sem že 29 let,“ je pripovedoval Trščinar. „Naziv podjetja se je med tem spreminjal, vendar nisem nikoli menjal službe.“ Najprej je bil v kamnolomu v Pogancih, nato je kahal asfalt. Ko se je nekega dne, ko je delal v Metliki, z motorjem vračal domov, mu je na gorjanski cesti, ki so jo takrat pripravljali za asfaltiranje, pri miniranju kamen zlomil roko. „Ko se mi je bolniška iztekla, se je asfaltna baza preselila v Drnovo, mene pa je šef prepričal, da sem šel za cestarja. Delal sem vsepovod, zadnjih 10 let pa sem na tej cesti. Dela za cestarja nikoli ne zmanjka: čistim jarke, popravljam in postavljam stebračke, sekam grmovje ob cesti, čistim cestišče in še kaj.“

Seveda Franca doma spet čaka deo. 51-letni možak je že več let vdovec in je za vse sam. „Gospodinjam si sam, skuham, operem, vse; imam tudi nekaj malega zemlje in enega junca. Sin je jeseni prišel od vojakov in

hodi v mesto v službo, hčerka pa živi v Brežicah. Nerodno je, ker me muči križ in težko delam. Ne bi smel nič težkoga delati, vendar ne morem za vsako tako stvar klicati pomoči. Naredin, pa je... Pa z malico je tu na Gorjancih tudi nerodno, vedno bi jo moral nositi s sabo, to pa pozimi ne gre, zlasti ker bi človek kdaj rad pojedel tudi kaj toplega. Zima je hudičeva, ta mraz, mokrota, brozga! Pa kaj hočem, plača je za sproti in tu bom, če bom živel, dočkal pokojnino. Kam pa naj grem sedaj v teh letih?“

A. B.



Franc Trščinar — deset let na gorjanski cesti

Tekma, ki jo bomo pomnili

Komaj verjeten preobrat na tekmi Pionir : Novi Zagreb, v kateri so zmagali domačini s 3 : 2 (-12, 4, 9, -5, 13) - Poraz Mokronoga in odbojkaric Kočevja

V odbojki velja pravilo, da s 14 točkami ni še nihče dobil niza in s tem tekme, zato se je treba boriti do konca. Moštvo Novega Zagreba, ki je, okrepljeno z dolgoletnim državnim reprezentantom in zares izvrstnim podajalcem Dobričem, letos postalo ena najboljših ekip II. ZOL - zahod, je v soboto v športni dvorani v Novem mestu podcenjevalo to pravilo.

Zagreb je v odločilnem petem nizu vodil nič manj kot s 13 : 4, a je vendar izgubil set in s tem pomembno tekmo, ki bo morda odločala o končnem drugem mestu na prvenstveni lestvici. Če bo šlo po računih, bi upoštevanje nasprotnike v naslednjih kolih, drugo mesto teoretično še lahko pripadlo Pionirju, ekipi, ki je lani zablestela kot mentor, letos pa v prvem delu tako klavno predstavlja dolensko odbojko, da je razočarala vse številne ljubitelje te lepe športne igre pri nas.

Pa se povrnimo k sobotni tekmi, ki je s svojim nepričakovnim zmago-

slavjem navdušila blizu 500 gledalcev! Prvi niz je ob precejšnji športni sreči dobil Novi Zagreb, v drugem in tretjem pa je Pionir pokazal vrsto zares mojstrskih potez, sadov dolgotrajnega sistematičnega uigravanja. V napadu je bil izvrsten zlasti drugi tener Bojan Vernig (ekipo je vodil Jože Medle), ki bi udarec s trimetrskimi črte, s katerim spominja na reprezentanta Travico, lahko razvil v še nevarnejše orožje. Pohvaliti je treba tudi druge igralce, ne nazadnje 15-letnega mladince Aleša Smrčeta iz Žužemberka, ki obeta kariero odličnega tehničarja.

Zal Pionir ni zmozel take ravni igre v četrtem, še manj pa v odločilnem petem nizu, kjer se je pokazalo, da moštvo še vedno nima potrebne rutine in da mu odpovedo celo čisto običajne poteze. No, tukrat je zadnji trenutek vendarije prišel preobrat. Ob zvitem serviranju, zavzeti igri vseh šestih mož in bučni spodbudi publike se je zgodil majhen čudež in Pionir je poraz spremenil v dragoceno zmago - in spodbudo za naprej.

Pionir: Vernig, Babnik, Prme, Skrbec, Brulec, Černač, Smrke, Prah, Kolarič, Pečar, Graberski, Znidaršič.

Lestvica po 12. kolu: 1. Karlovac 22 točk, 2. Novi Zagreb 16, od 3. do 7. mesta: Salonit, Pionir, Kamnik, Uljanik in Bovec po 12 itd.

V naslednjem kolu potujejo Novomeščani k zadnjevrščenemu Lučkemu radniku.

DVA PORAZA V SOL - Odbojkatki Mokronoga so v 10. kolu

slovenske odbojkarice gostovali pri Zelezarju in klonili z 1 : 3 (7, 11, -14, 9) ter so po tem kolu na 6. mestu med osmimi ekipami. V naslednjem kolu igrajo doma s črnuškim Partizanom.

Ob točki so bile tudi Kočevke, ki so gostovale pri ekipi Partizan Tabor. Klonile so z enakim izidom 1 : 3 (-12, 12, 9, 6). Po tem kolu so Kočevke s 14 točkami na 4. mestu, že v naslednjem kolu pa lahko točkovni izkupiček še izboljšajo, saj gostujejo pri predzadnjevrščni ekipi Kamnika.

DELAVNA SAHOVSKA SEKCIJA V ŠENTRUPERTU

Sekcija šahovskega kluba v Šentrupertu je bila ustanovljena lani, letos pa so že pripravili prvi turnir. Udeležilo se ga je 16 igralcev, prvi trije pa se se uvrstili na šahovski turnir občine Trebnje. Na tem turnirju bodo igrali po tri kola v Trebnjem, Mokronogu, na Mimi in v Šentrupertu. Prvak tega tekmovanja bo dobil pokal občine Trebnje. Sekcija v Šentrupertu šteje zdaj 30 članov, med njimi pa so prav gotovo najbolj obetavni Andrej Bracar, Bojan Bracar, Franc Kramar in drugi, ki so zasedli vodilna mesta na turnirju. Vinko Tomažin, ki vodi sekcijo, bo vodil tudi tečaj v osnovni šoli v Šentrupertu, pripravljiva pa tudi več drugih prireditvev; pomerili naj bi se tudi v šahu na prostem.

TURNIR INLESU

Rokometni klub Inles je prejšnji teden pripravil rokometni turnir z močno udeležbo. Rezultati: Sevnica - Inles 14:36, Jadran - Šoštanj 24:29, Jadran - Sevnica 24:23, Inles - Šoštanj 30:28. Vrtni red: Inles, Šoštanj, Jadran, Sevnica. Najbolji vratar turnirja je bil Gelze, strelec pa Tanko z 20 zadetki.

M. G.-6.

KOČEVJE: SPOMINSKI TEK

Kočevski smučarski klub je pod pokroviteljstvom SZDL pripravil minul teden spominski smučarski tek. Po poteh odposlancev Kočevskega zborna. Nastopilo je 86 tekačev iz 17 slovenskih krajev, tekmovalci pa so nastopili na dveh progah, 10- in 20-kilometrski.

M. G.-6.

TEKMOVANJE ZA ZLATO PUŠČICO

Na regijskem tekmovanju v streljanju s serijsko značno puško za zlato puščico, ki je bilo 5. marca v Brezicah, je med 18 tekmovalci prvo mesto osvojil Stane Kovačič (SD Boštanj) s 546 krogi, sledila sta mu Tone Molan (SD Arčiče), 545 krogov, in Miro Ognjenović (SD Marok Sevnica), 540 krogov.

M. G.-6.

Modelarji za memorial

V soboto v Prečni I. modelarsko prvenstvo za memorial Stojana Kranjca - 53 modelarjev iz petih klubov

Novomeški aeroklub je pripravil v soboto na letališču v Prečni zračno prvenstvo v prostoletjih modelih za I. memorial Stojana Kranjca, pred nedavnim tragično preminulega novomeškega modelarja, učitelja in državnega reprezentanta. Čeprav vreme ni bilo naklonjeno nastopajočim, saj je močno pihalo, je 53 tekmovalcev iz petih slovenskih klubov opravilo svojo nalogo.

Rezultati - F-1 A: 1. Milan Mastnak 386 točk, 2. Andrej Gornik (oba EMO Celje) 27, 3. Darko Bauer (AK Novo mesto) 219 točk; F-1 B: Tomaž Hribar (AK Ljubljana) 116 točk; A-1: 1. Bojan Mlakar 68 točk, 2. Mitja Brudar 50 točk, 3. Mjarko Bradan (vsi AK Novo mesto) 21 točk; kategorija „Lahor“ (pionirji): 1. Tomaž Slak, 2. Miro Dežman, 3. Robert Uhan, 4. Gregor Morela, Jernej Čuček, 6. Jure Gros (vsi AK Novo mesto), itd.

Predvsem veselji, da se je tekme udeležilo toliko mladih iz AK Novo mesto. Pokroviteljica tekme je bila novomeška ZTKO, z nagradami pa je organizatorjem pomagal tudi Labod iz Novega mesta.



ŠMIHELČANOM VSA PRVA MESTA - V novomeški športni dvorani je bilo pred dnevi občinsko pionirsko prvenstvo v namiznem tenisu. Prvo mesto je brez težav osvojil Hribar (na posnetku), za njim pa so se uvrstili preostali člani ekipe iz Šmihela.

Plesna sobota v Črnomlju

Uspela kvalifikacija za DP - Nastopili vsi najboljši pari - Aševi in Čavlovič zmagali v B razredu

Novomeški plesni klub je minulo soboto pripravil v črnomljski športni dvorani kvalifikacijski plesni turnir za državno prvenstvo. Pari so nastopili v standardnih in latinsko-ameriških plesih, tekme pa so se udeležili vsi najboljši jugoslovanski plesalci.

Tekma je povsem uspela, saj so plesalci pokazali dobro formo, kar velja tudi za pet novomeških parov, ki so se udeležili turnirja. Pogledimo rezultate: Latinsko-ameriški plesi, IV. razred: 1. Silvestra Sames in Mare Hren (SPK Ljubljana), 2. Vesna Gosjovič in Nenad Vlatković, 3. Snežana Havlik in Rajko Pavlik (vsi Tine Rožanc, Ljubljana); III. razred: 1. Daria Jud-

nič in Mare Boldin, 2. Zdenka Kraševc in Dušan Arko (vsi Tine Rožanc, Ljubljana), 3. Renata Lovše in Mito Šutar (SPK Ljubljana); II. razred: 1. Saša Pust in Tomaž Ule (SPK Ljubljana), 2. Dragica Rebulina in Boris Rebula (PK Nova Gorica); Standardni plesi: C razred: Dolores Dukič in Vaiter Hribar (Student, Reka), 2. Daria Judnič in Mare Boldin (Tine Rožanc), 3. Barbara Maren in Matjaž Lampe (SPK Ljubljana); B razred: 1. Helena Aš in Aleš Čavlovič (PK Novo mesto), 2. Nena Lozar in Bojan Jelečević (SPK Ljubljana), 3. Ljiljana Kenel in Duško Djurdjulov (Student, Reka); A razred: 1. Sana Vodnik in Marko Vodnik, 2. Saša Pust in Tomaž Ule (vsi SPK Ljubljana), 3. Patricija Miletič in Elio Bašan (Student, Reka); S razred: 1. Mirjam Žihari in Branko Jevrič (SPK Ljubljana).



NAJBOLJŠI DOLENJCI IZ STAREGA TRGA OB KOLPI - Na ekipnem republiškem prvenstvu v šahu je Dolenjsko zastopala pionirska ekipa fantov in deklet iz Starega trga ob Kolpi (na sliki) in med starejšimi pionirkami in pionirji zasedla peto mesto. Mlade šahiste vodi učitelj Vinko Kobe. (Foto: J. Pavlin)

Mojstri kraljevske igre

V Novem mestu končano 33 slovensko ekipno prvenstvo v šahu - Ekipa Šmartnega in Maribora na državno prvenstvo - Ekipa Tržišča za las ob medaljo

V okviru XIII. jugoslovanskih pionirskih iger je bilo od 11. do 13. marca v telovadnici osnovne šole Katja Rupena 33. pionirsko moštveno šahovsko prvenstvo Slovenije.

Srečanja se je udeležilo dvajset štiricilinskih ekip, zmagovalcev šolskih, občinskih in regijskih „obračunov“. Organizatorja srečanja, šahovski klub Novo mesto in Občinska zveza prijateljev mladine, sta imela velike težave z namestitvijo pionirjev. Kot je navada pri takih srečanjih, so pionirji in pionirke gostje pionirjev prireditelja. V Novem mestu so to nalogo poverili novomeškemu osnovnim šolam. Za sedemdeset otrok so le našli tako prenočišče, kar 32 pa jih je moralo na stroške organizatorja spati v hotelu Metropol, kjer so sicer spali tudi njihovi mentorji. Ob tem naj zapišemo, da ni niti enega pionirja sprejela najbolj „mestna“ šola na Grmu.

Uvrstitev ekip - starejši pionirji: 1. Maribor 27, 2. Šmartno 24,5, 3. Trbovlje 24, 4. Vrhnika 23,5, 5.

Stari trg ob Kolpi 20,5. Starejši pionirke: 1. Šmartno 31,5, 2. Zgoranja Ščavnica 21,5, 3. Šmarje pri Jelšah 21, 4. Tržišče 19,5, 5. Stari trg ob Kolpi 19,5.

Prvovrščeno moštvo pionirjev in pionirk se bo udeležilo nastopa na državnem prvenstvu, ki bo od 18. do 21. maja v Pučju.

J. P.

V SOBOTO JUBILEJNA SKUPŠČINA NK ELAN

V soboto, 19. marca, bo ob 17. uri v dvorani novomeškega doma JLA jubilejna skupščina NK Elan iz Novega mesta, posvečena 60-letnici obstoja kluba. Na skupščino so vabljeni vsi nekdanji in seveda tudi sedanji člani NK Elan, za prizadevnost, dolgotrajno delo in sodelovanje pa bodo najzaslužnejšim posameznikom podelili priznanja.

M. L.

DVA PORAZA V SOL - Odbojkatki Mokronoga so v 10. kolu

V soboto znan nov prvak SKL

Tekma v Domžalah med Heliosom in Novolesom bo odločila novega drugoligaša - S Triglavom zlahka - Novomeščanke doma klonile pred Kladivarjem

Le malo je manjkalo, pa bi bili Novomeščani po 14. kolu v slovenski košarkarski ligi ponovno sami na vrhu. Novolesovci so doma gladko opravili s Triglavom, zato pa so imeli košarkarji Domžal veliko sreče v Slovenskih Konjicah, saj so šele po dveh podaljških zlozili odpor domačinov. V ženski republiški ligi je vrsta Novomeščank doma klonila proti bolj izkušeni Kladivarjevi ekipi.

NOVOLES - TRIGLAV 114 : 95 (56 : 45) - Kakih 300 gledalcev v soboto v novomeški športni dvorani ni videlo dobre košarke, zato pa zanesljivo zmago domačinov. Ti so brez kakšnega večjega naprežanja osvojili novi točki. V sicer povprečnem srečanju pa moramo omeniti Plantana, ki je že prejšnjo soboto v Zagorju dokazal, da se vrača v staro formo. Tokrat je Kranjčanom nasul kar 41 košev, poleg tega pa pokazal res hitro in atraktivno igro in z njo navdušil gledalce. Pred sobotnim odločilnim srečanjem v Domžalah je to za novomeške košarkarje, vsekakor spodbudo.

Novoles: Plantan 41, Bajc 16, Munič 13, Lalič 16, Seničar 14, Cerkovnik 8, Balazič 6. Lestvica po 14. kolu: Helios in

Novoles po 26, Zagorje 18, Co met Jeklotehna in Kovinar 14 itd.

In kaj zapisati pred sobotnim odločilnim srečanjem za naslov prvaka med Heliosom in Novolesom? Zvoljo domačega terena je prednost vsekakor na strani Domžalčanov. Ti so že v prvem srečanju

Uspeli tekmi v Opatovi gori

Veleslalom in slalom smučarskega kluba Krško

V Opatovi gori na Gorjancih se je na klubskem tekmovanju krškega smučarskega kluba 6. marca pomerilo 45 smučarjev. V lepem vremenu sta obe tekmi dobro uspeli, saj je bila organizacija vzorna. Rezultati: Veleslalom - cicibani 1. Domen Petan, cicibanko 1. Maša Petan; mlajši pionirji 1. Mitja Voglar, mlajše pionirke 1. Zvonka Gomilšek; starejše pionirke 1. Katja Rožič; mlajši mladinci 1. Andrej Unetič; mlajše mladinke 1. Vesna Kužnik; člani (20 do 30) 1. F. Kuntarič; članice (20 do 30 let) 1. Breda Simončič; članice (30 do 40) 1. Bfanka Kužnik; člani (30 do 40) 1. Rafko Kranjc; veterani (nad 40) 1. Mirko Kužnik. Slalom: cicibani 1. D. Petan; ml pionirji 1. Peter Prekar; st. pionirke 1. K. Rožič; ml mladinci 1. Blaž Iskra; ml mladinke 1. V. Kužnik; člani (20 do 30) 1. Bojan Štih; članice (20 do 30) 1. Meta Novak; člani (30 do 40) 1. Franc Lapuh; članice (30 do 40) 1. B. Kužnik; veterani (nad 40) 1. M. Kužnik.

P. P.

Premoč Šmihelčanov in Šmarječank

Občinsko prvenstvo osnovnih šol v namiznem tenisu

V novomeški športni dvorani je bilo pred dnevi namiznoteniško prvenstvo novomeških osnovnih šol v posamični in ekipni konkurenci. Udeležba je bila dobra, saj je pri pionirjih nastopilo kar 18 ekip s preko 60 posamezniki, medtem ko je med pionirkami sodelovalo 8 ekip z 20 igralkami.

Rezultati pionirji: 1. Marjan Hribar, 2. Andrej Kulovec, 3. Rado Medle, 4. Rok Gliha (vsi Šmihel); ekipno: 1. Šmihel I, 2. Šmihel II, 3. Katja Rupena, 4. Šmarjeta itd. pionirke: 1. Tatjana Hribar, 2. Vlasta Jeglič, 3. Barbka Zoran, 4. Franja Jeglič (vsa OŠ Šmarjeta); ekipno: 1. Šmarjeta I, 2. Šmarjeta II, 3. Šmarjeta IV, 4. Šmarjeta III, itd.

Ze bežen pregled rezultatov kaže, da je delo z mladimi igralci in igralkami namiznega tenisa v novomeški občini vse preveč skoncentrirano le v nekaj šolah. Tako so pri pionirjih premočni zmagovalci OŠ Šmihel, medtem ko so imelje pionirke iz Šmarjete tako rekoč interni obračun.

ELAN - BELA KRAJINA 2 : 0

Nogometaši novomeškega Elana so očitno dobro pripravljene na nadaljevanje prvenstva v II. SNL. Po tridnevni pripravi na Gorjancih so v prijateljskem srečanju najprej premagali Brežice s 3 : 0, nato pa v tekmi za pokal NZS iz Belo krajino z 2 : 0. Omenimo ob tem še uspeh članov kadetov, ki so v prijateljski tekmi presenetljivo ugnali Slovan s 3 : 2.

ČRNOMELJ: PROGLASITEV MLADIH ŠPORTNIKOV LETA

V črnomljskem domu kulture bo v petek, 8. aprila, zanimiva športna prireditvev: uradni tečaj mladine je tokrat že tretjič pripravilo izbor najboljših mladih športnikov Slovenije za lansko leto. Po dodeljenih bo 7 priznanj, po tri enakovredne v moški in ženski konkurenci, poleg tega pa še priznanje za fair play.

Črmošnjice: gozdarji in lesarji smučali

109 tekmovalcev na 29. Fricovem memorialu

Smučarji novomeškega Gozdnega gospodarstva in Lesnega kombinata Novoles iz Straže so pred dnevi pripravili tradicionalni 29. veleslalom za Fricov pokal v Črmošnjicah. Tekma je povsem uspela, kar potrjuje tudi število vseh sodelujočih: kar 109. V ekipnem sestevku je zmagal Novoles.

Rezultati, ženske - A kategorija: 1. Ana Thorževski, 2. Tatjana Šebenik (oba GG), 3. Cvetka Sinkovec (Novoles); moški - A kategorija: 1. Anton Ravbar (Novoles), 2. Viki Turk (GG Novo mesto), 3. Jože Kren (Novoles); moški - B kategorija: 1. Janez Novinec, 2. Zdenek Dular, 3. Jure Legan (vsi Novoles); moški - C kategorija: 1. Slavko Andrej, 2. Andrej Bajt, 3. Stane Stavdohar (vsi Novoles); moški - kategorija D: 1. Alojž Serini, 2. Jože Rače (oba GG Novo mesto), 3. Slavko Kregar (Novoles).

Omenimo naj, da je bilo od 109 tekmovalcev 75 iz Novolesa in 34 iz GG Novo mesto.

ZMAGA INLESA V SEVNICI

Rokometni Inlesa, drugoligaša iz Ribnice, so zmagali na tradicionalnem turnirju „Sevnica 83“ v senovški športni dvorani. Rezultati: Sevnica - Inles 26:31, Aero Celje - Šoštanj 25:28; za 3. mesto: Sevnica - Aero Celje 28:27 in za 1. mesto: Inles - Šoštanj 25:19.

M. G.-6.

ZMAGA ISKRE

Na kegljišču v Kanjarici je bil od 7. do 20. februarja turnir v kegljanju v počastitev črnomljskega občinskega praznika. Med 20 ekipami je zmagalo moštvo Iskre iz Senciča pred črnomljskim Beltom in ekipo ZSO iz Črnomlja.

B. Dvojmoč

JERMAN PREDSEDNIK KLUBA

Šahisti SK Milan Majcen iz Sevnice so imeli v februarju svoj redni občini zbor. Klub šteje že 77 članov, za novega predsednika pa so vnovič izvolili Alojza Jermana.

J. B.

SPOSOJENO TRNJE

Ni točno, da nam standard pada. Samo prehaja v nižjo, za zdravje kvalitetnejšo kategorijo. (Iz Zejal)

TELEVIZIJSKI SPORED

18. III. petek

1
8.55 TV V ŠOLI: Koledar, Nemščina, Odmor, Zanke, Uganki, Glagolice, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Zgodovina, Risanka, Zlatibor, Sončna energija, Risanka, O vidu in sluhu, Vedeži, nevedneži
17.15 POROČILA
17.20 BIHALNI ORKESTRI: GODBA MILICE

17.55 ARABELA, češkoslovaška oddaja za otroke
18.25 OBZORNİK
18.40 PRED IZBIRO POKLICA: POKLICI V VRTNARSTVU, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. Dietl: BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA
21.05 ZRCALO TEDNA' pregled političnih in drugih dogodkov
21.25 NOČNI KINO: SMRTNI POLJUB, ameriški film
Mickey Spillane sodi med najbolj

znane ameriške pisce kriminalik, njegov znani knjižni junak je detektiv Mike Hammer. Ta nastopa tudi v delu, po katerem je film posnel Robert Aldrich.
23.05 POROČILA

19. III. sobota

1
8.00 POROČILA
8.05 ZVERINICE IZ REZIJE: VOLK, PETELIN IN BOTRA LISICA
8.25 PEDENJŽEP: NARODNE Z LADKOM IN MILANOM
8.45 MLADI VIRTUOZI: VIOLONCELO
9.05 MALI ODRED, skopska oddaja za otroke
9.30 ARABELA
10.00 MALI SVET, zagrebška oddaja za otroke
10.30 VESOLJE: VZTRAJNOST SPOMINA, poljudnoznanstvena oddaja
11.30 BISTRE VODE: SANA
11.55 NAŠI OLIMPIJCI: VMESNI

ČAS ALI PORTRET BOJANA KRIZAJA
12.35 PARIŠKE KULTURNE DIAGONALE
13.20 POROČILA
13.40 RADNICKI: ŽELJEZNICAR, prenos nogometne tekme
16.55 POROČILA
17.00 PRENOS KOŠARKARSKE TEKME
18.30 GALAKTIKA, oddaja iz ameriške nadaljevanke
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 PREVARA, kanadski film
Možak, ki se začne ukvarjati z gansterskimi posli, se sooči z ameriško mafijo. Zaplete se v še bolj nečedne posle, ko pa spozna, da je kljub navidezni moči ostal popolnoma sam, še več, da mu strežejo celo po življenju, se oglasi pri radijskem novinarju, da bi izpovedal vse, kar

ve o izpirjenosti Jacques Godbout je film posnel po resničnem dogodku izpred petdesetih let, ne gre le za kriminalko, temveč tudi za nazoren prikaz politično-socialnih razmer takratnega časa. Glavne vloge igrajo Marc Legault, Dorothee Berryman in Gilbert Chenier.
21.30 TEVETEKA: LETO 1958, oddaja o razvoju ljubljanske televizije
22.45 POROČILA

20. III. nedelja

1
8.50 POROČILA
8.55 ŽIVŽAV, otroška matineja
9.40 ALPSKA SAGA
11.10 625, oddaja za stik z gledalci
11.30 DOMAČI ANSAMBLI: HENČEK IN NJEGOVI FANTJE
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
14.30 STRAHOTNA RESNICA, ameriški film
Zakonca sta pred ločitvijo, vsak od njiju si išče novih znancev, to pa jima uspeva le na videz, kajti pri obeh gre za eno samo pravo željo:

ne bi se rada ločila. Pride do vrste komičnih zapletov, kaj globljega pa film, ki ga je 1937 zrežiral Leo McCarey (po scenariju Vina Delmarja), ne premore. Igrajo Irene Dunne, Cary Grant, Ralph Bellamy in še kdo.
16.00 KOLINSKA SLOVAN: METALOPLASTIKA, prenos rokometne tekme
17.20 POROČILA
17.25 NAŠ KRAJ: MOSTE PRI KOMENDI
17.40 ŠPORTNA POROČILA
17.55 SESTANEK V NEBOTIČNIKU, oddaja za upokojence
18.55 NE PREZRITE, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

19.55 VREME
20.00 MRTVI SE NE VRACAJO
21.00 ŠPORTNI PREGLED
21.30 IZVIRI, dokumentarna oddaja
21.55 POROČILA

21. III. ponedeljek

1
8.35 TV V ŠOLI: Koledar, V osnovni šoli, Makedonščina, Odmor, Ustvarjalne igre, Galerija sodobne umetnosti v Zagrebu, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Ivan Cankar, Risanka, Polarni predeli, Sola, Risanka, Alice v čudežni deželi, Na

konicah prstov
16.20 KMETIJSKA ODDAJA
17.20 POROČILA
17.25 SMOGOVCI, zagrebška oddaja za otroke
17.55 SODOBNA MEDICINA: KOŽNI ZAJEDALCI
18.25 OBZORNİK
18.45 EVROPSKA ROCK GLASBA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. Mortimer: NAZAJ K OCTTU, angleška televizijska drama

21.20 GLASBENI MAGAZIN
22.15 POROČILA

22. III. torek

1
9.05 TV V ŠOLI: Koledar, Fašistične sile napadajo Jugoslavijo, Odmor, Dnevnik 10, Od Odese do Leningrada, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Kemija, Risanka, Franz Kafka, Govori Jara Ribnikar, Risanka, Poklic skladatelja, Po Drini od Bajine Bašte do Ljubovije
16.30 ŠOLSKA TV: Zaključna dela v gradbeništvu, Dobro videti in biti

dobro viden, Projekcija zemljepisne karte
17.35 POROČILA
17.40 ZVERINICE IZ REZIJE: PSI, MAČKE IN MIŠI
18.00 NAŠI ZBORI: AKADEMSKI KOMORNI ZBOR IZ KRANJA
18.25 CELJSKI OBZORNİK
18.40 KRATEK FILM
18.55 KNJIGA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MLADOST KARLA MARXA, oddaja iz vzhodnonemške nadaljevanke

21.05 AKTUALNA ODDAJA
22.05 POROČILA

23. III. sreda

1
9.25 TV V ŠOLI: Koledar, Odmor, Poštni nabiralnik, Šolska zadruga, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Večni gozd, Risanka, Naše oči, Slike iz življenja, Risanka, Zdrav duh v zdravem telesu, Vedeži, nevedneži
17.35 POROČILA
17.45 ČIBAN, DOBER DAN: OBLAKI, SONCE, DEŽ IN VETER
17.55 ZAPISI ZA MLADE: UBALD VRABEC
18.25 GORENJSKI OBZORNİK

18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 35 MM - FILMSKA DELAVNICA
Osrednji del drevisnje oddaje bo namenjen Sergeju Eisensteinu, velikemu sovjetskemu režiserju, ki je s svojimi filmi in teoretičnim delom močno vplival na razvoj filmske umetnosti. Vnovič bomo lahko videli njegovo Krizarko Potemkin iz 1925, vilm, ki je v številnih anketah o najboljših filmih vseh časov dokajkrat zasedel prvo mesto. Po predstavi bo beseda tekla o izjemnem

ustvarjalnem zagonu sovjetske umetnosti nasploh, posebej pa še filmske in to neposredno po oktobrski revoluciji. V oddaji bodo še prispevki z letošnjega Festa, predstavili se nam bodo ustvarjalci novega slovenskega filma Eva...
22.30 POROČILA

24. III. četrtek

1
9.05 TV V ŠOLI: Koledar, Življenje v vesolju, Odmor, Geometrija, Pitarovov izrek, Risanka, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Segrevanje in hlajenje, Risanka, Vrnitev k morju, Poročila, Risanka, Raziskovalec, Po Drini od Bajine Bašte do Ljubovije
16.15 ŠOLSKA TV: Zaključna dela

v gradbeništvu, Dobro videti in biti dobro viden, Projekcija zemljepisne karte
17.20 POROČILA
17.25 VESOLJE: ENCIKLOPEDIJA GALAKTIKE, poljudnoznanstvena oddaja
18.25 LJUBLJANSKI OBZORNİK
18.40 MLADI ZA MLADE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK
21.00 TAKO JE GODEL KURENT, balet

21.25 S POTI PO INDIJI: DEŽELA TISOČIH RESNIC, dokumentarna oddaja
21.50 POROČILA

Osnovna šola Novo mesto, TOZD OS Katja Rupena,
objavlja prosta dela in naloge
SNAŽILKE
za določen čas.
Rok za prijave je 8 dni po objavi.

KIT KZ "KRKA" NOVO MESTO
TOZD AGROSERVIS
objavlja licitacijo naslednjih osnovnih sredstev:
1. TAM 2001, tip 6055 B/3200, letnik 1976
2. traktor Zetor 4711
3. razna ročna orodja
Licitacija bo 21. 3. 1983 ob 8. uri v prostorih Agroservis-a.

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja objavlja



Mercator Agrokombinat

TOZD VINOGRADNIŠTVO—KLETI KRŠKO
prosta dela in naloge
— DVEH VINOGRADNIŠKIH DELAVCEV za nedoločen čas in
— ŠTIRIH VINOGRADNIŠKIH DELAVCEV za določen čas za sezonska dela v vinogradništvu

Delo za nedoločen in določen čas se združuje s polnim delovnim časom.
Poseben pogoj je 1-mesečno poskusno delo.
Interesenti za omenjeno delo naj pošljejo prijave na naslov: Mercator—Agrokombinat Krško, Krško, CKŽ 52, kadrovska služba. Prijave na razpis sprejemamo do 25. 3. 1983.
Kandidate bomo obvestili o izbiri v 10 dneh po poteku razpisnega roka.

od 14.marca do 9. aprila 1983 ugoden nakup pohištva znanih proizvajalcev



- mize: 40 % popusta
- vitrine, komode: 20 % popusta
- stoli: 10 % popusta
- regali: 5 - 10 % popusta
- ostalo pohištvo (spalnice, kuhinje, oblačilno pohištvo): 5 % popusta

NAMA Kočevje

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE ČRNOMELJ

Odbor za graditev stanovanj

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE ČRNOMELJ — Odbor za graditev stanovanj razpisuje na podlagi Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Črnomelj

X. NATEČAJ

posojila za zidavo stanovanjskih hiš v osebni lastni v razpisni vsoti 8.000.000,00 din

Razpisni pogoji:

Delavec organizacije, ki združuje sredstva vzajemnosti iz čistega dohodka po Samoupravnem sporazumu o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Črnomelj za obdobje 1981 — 1985, lahko dobi po pravilniku in na podlagi razpisane natečaja posojilo za zidavo družinske stanovanjske hiše v osebni lasti.

Ob enakih pogojih se rešujejo vloge delavcev, ki nimajo rešenega svojega stanovanjskega problema:

- če namensko varčujejo za stanovanjsko gradnjo pri banki
- če jih njihova delovna organizacija kreditira iz lastnih stanovanjskih sredstev.

Prednost za posojilo po tem razpisu ima delavec, ki:

- ima nižji skupni dokazljivi dohodek na družinskega člana (upoštevajo se vsi dohodki članov skupnega gospodinjstva iz delovnega razmerja, štipendije, vajenske nagrade, otroški dodatki, pokojnine, invalidnine, priznavalnine in ostali dohodki)
- zida družinsko stanovanjsko hišo v okviru določenega stanovanjskega standarda
- ima družinsko stanovanjsko hišo zgrajeno do III. gradbene faze (pod streho)
- bo s preselitvijo v novozgrajeno hišo spustil družbeno stanovanje.

Delavec lahko dobi posojilo po pravilniku v tem letu razpisa največ do 150.000,00 din z odplačilnim rokom do 19 let po kreditni sposobnosti.

Vsi krediti, ki jih je delavec že prejel pri stanovanjski skupnosti, se revalorizirajo po stopnji indeksa Biroja za gradbeništvo SR Slovenije, in če dosežejo razpisani znesek, delavec nima pravice ponovno prositi za posojilo po natečaju.

Obrestna mera je 4 %, po poteku 10 let od pričetka vračanja kredita se obrestna mera za neodplačani del kredita za 2 % poveča.

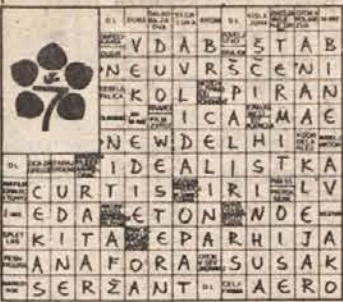
Obrazec za prošnjo in vsa podrobnejša pojasnila v zvezi s pogoji natečaja lahko interesenti dobijo na sedežu Samoupravne stanovanjske skupnosti, Mirana Jarca 3/1, Črnomelj, kjer se zbirajo prispelle prošnje.

Vlogi za natečaj morajo kandidati priložiti še:

- dokazilo o vseh dohodkih članov gospodinjstva v preteklem letu ter dolgoročnih obveznostih iz osebnega dohodka
- fotokopijo ali overjen prepis gradbenega dovoljenja
- fotokopije varčevalnih pogodb o namenskem varčevanju
- izjavo prosilca o že najetih kreditih za gradnjo stanovanjske hiše ali nakupa stanovanja v etažni lastni.

Obrazec mora biti izpolnjen v celoti z vsemi zahtevanimi dokazili. Rok prijave na natečaj za posojilo je 15 dni po dnevu objave. Kasneje prispelle prošnje ne bodo upoštevane, prav tako ne nepopolne vloge.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE ČRNOMELJ
Odbor za graditev stanovanj



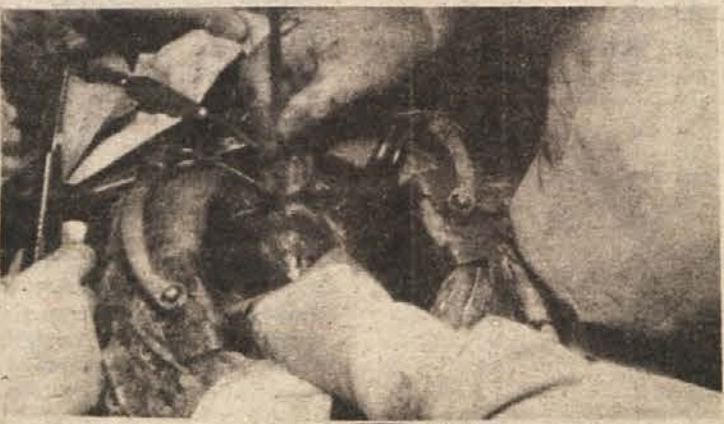
Samoljubje je sol življenja.
I. A. GONČAROV

Hrup ne prinese nič dobrega.
Dobro ne povzroča hrupa.
L. PAUWELS

Jutri ubije vsak užitek.
B. PEKIC

Zavist je močan, vendar
neustvarjaljen dejavnik.
M. PERVIC

D L	SMISELNI SKUP BESED	HODNIK	ANGL PIVO	BARVA POLTI	D L	SARA- JEVO	SIDRO	ZASTRU- PITEVŠ KISL. SNOWMI	ETIOP KNEZ
EL. RIBA					PRITOK MOZELE NAS OTOK				
STRP- NOST							OCET		
BORIŠČE							Ž.IME		
OS ZAJMEK TILJA MENICA			NAJVIŠ. GORA SVETA	LETOV NAGOR SLIKAR DIFESA					NORD SMUČI
					LJUBE- ZEN ANALO- GIJA				
D L	LOČINA	MESO POGIN. ZIVALI DELON						VEZA ROMUN.	
NAŠA REKA			TEKOČA VODA				SIAM		
			RIZ ZGANJE				EDWARD KARDEL		
IZBRAN- CI				KOTAČ				AZ. REKA	EG- BOG SONCA
LOVEC NA KAČE				NAPOJ					
				RADIJ					
IND. HRAST		UTEME- LJITELJ ARSA- KIDOV					PRASEK ZA LASE		
Ž.IME		RUPENA (NAR. HEROJ)					MESTO V BAČKI		



Operativni poseg v srce.

Ko skalpel poseže v srce

Operacije srca lahko pri bolj občutljivih bolnikih povzročijo čustvene in duševne motnje – Smrtnost

Med največje medicinske dosežke sodijo tudi kruiški posegi, pri katerih strokovnjaki popravijo poškodovano ali obolelo srce. Nekaj sto tisoč takšnih operacij opravijo vsako leto po vsem svetu. V zadnjem času pa zdravniki opažajo, da spremlja zahtevne posege nezaželena scena. Še posebno bolniki, ki so prestali operacijo, pri kateri kirurški naredi t.i. by-pass, dobe čez čas čustvene in duševne motnje. Često imajo delirije in halucinacije, mučijo jih nenavadne sanje, trpe depresijo in tesnobo.

Depresije in halucinacije ima prvi teden po srčni operaciji dobra tretjina vseh operirancev, a nato motnje izginejo, vendar ne pri vseh. Strah pred ponovnimi halucinacijami povzroča stalno tesnobo in depresijo. Stvar je toliko resna, da so zdravniki nedolgo tega osnovali mednarodno združenje, katerega namen je, da spremlja psihopatske pojave, ki spremljajo srčno kirurgijo. Konzorcij je že opozoril vse zdravnike, naj pri operativni negi posvetijo prav tolikšno skrb nadzoru duševnega razpoloženja bolnika, kot je posvečajo njegovemu telesu.

čustveno in z bolj ali manj močnimi duševnimi prizadetostmi. Za namerčak je bolnik po srčni operaciji ves čas čaka obkrožen z zdravniškim osebjem, ki noč in dan nadzoruje njegovo stanje. Takšna popolnoma nedejavna vloga bolnika je za nekatere značaje hud psihološki pritisk, ki, povezan z drugimi dejavniki, lahko povzroči že omenjene težave.

Da težave niso obrobnega značaja, kaže podatek, do katerega so prišli strokovnjaki nekoga newyorškega medicinskega centra na osnovi temeljitih anket med bolniki. Pacienti, ki se srečujejo z emocionalnimi in drugimi psihičnimi težavami pred srčno operacijo in po njej, imajo šestkrat večjo stopnjo smrtnosti kot tisti, ki teh težav nimajo.

MiM
(Vir: Newsweek)

Človeštvo bo plešasto

Bodočnost gre gologlavim

Gologlavi možje, ki dandanašnji nosijo večje ali manjše pleše po tem svetu, so pravzaprav podoba ljudi prihodnosti. Človeštvo bo namreč plešasto, pri tem pa eženske niso izvete.

Tako trdi španski dermatolog dr. Luis Alvarado, ki se že dlje časa ukvarja z vprašanji plešavosti. Enega poglavitnih razlogov vidi v naravni evoluciji, ki ni naklonjena kosmatim glavam, skoraj v enaki meri pa naj bi izpadanje las spodbujali dejavniki, kot so podnebje, vplivi urbanega okolja in vse pogostejše zlorabljanje zdravil. Dvig življenjske ravni in onesnaženo okolje sta torej tudi kriva za plešasto bodočnost človeštva.

Običajno lasišče ima okoli 100.000 las; temnolasi ljudje imajo poprečno nekaj manj, svetlolasi pa nekaj več las. Vsak dan normalno izpade 10 do 30 las, tako da se v obdobju poprečnega življenja lasje v celoti petkrat do desetkrat obnovijo. Ko izpadanje prekaša to naravno mejo obnavljanja, nastane pleša. In prav takšna naj bi bila usoda človeških lasišč v prihodnosti.

Čistunstvo skuša sicer zdraviti, a razkraja bolj kot kaj drugega.
M. ROŽANČ

Dragulj rešen

Največji restavratski podvig – Borobudur

Te dni so na Javi za javnost odprli skovito budistično svetišče Borobudur, ki so ga strokovnjaki iz vsega sveta rešili pred zanesljivim uničenjem. Obnovitev svetišča velja za največji arheološki restavratski podvig doslej. Mogoče ga je primerjati le z reševanjem egiptovskega svetišča Abu Simbel iz 1966. leta.

Borobudur je okrog 1200 let staro svetišče, zgrajeno na umetnem hribu. Celih osem stoletij je ležalo zapuščeno in pozabljeno ter zaraščeno z džungelskim rastlinjem, dokler ga evropski raziskovalci v prejšnjem stoletju niso znova odkrili. Takoj so videli, da gre za pravi arhitektonski biser, zato so prva obnovitvena dela naredili kar kmalu. Vendar je svetišče razširalo od znotraj, predvsem zaradi neustrezne drenaže. V šestdesetih letih je grozilo, da se bo sesipalo. Stvar je vzel v roke Unesco in s sodelovanjem strokovnjakov z vseh področij znanosti in s podporo vsega sveta je uspelo odkriti „bolezen“ svetišča in jo tudi ozdraviti. Restavratordi so očistili 1.300.232 kamnov, nato pa so jih „ozdravljene“ s pomočjo računalnika, identificirali in vstavili na pravo mesto. Nad vse skrbno so izvedli tudi drenažo.

„Zgradba bo zdržala naslednjih tisoč let,“ zatrjuje indonezijski arheolog Soekmono.

Prihaja elektronski suženj

Osebnim računalnikom sledijo domači roboti, ki naj bi ljudi odrešili mnogih opravil – Prve generacije

„Osebnimi roboti so naslednja vroča stvar v tehnologiji,“ pravi predsednik raziskovalne družbe Future Computing (računalništvo bodočnosti) Portia Isaacson in dodaja, da bo v začetku prihodnjega desetletja tržišče preplavljeno z osebnimi roboti, kot je danes z najrazličnejšimi osebnimi računalniki in elektronskimi igrami. Čez nekaj let naj bi se torej začela uresničevati sanjarija mnogih fantazov, ki so v filmih ali zgodbah, stripih in televizijskih nadaljevanjih človeku postavili ob bok elektronskega služabnika in varuha.

Za industrijo roboti niso nič novega. Prvi poskusi uvajanja industrijskih robotov so že leta za nami in v razvitih deželah so si roboti pridobili pravico do obstoja, čeprav je res, da njihov vpliv na položaj delavcev ni do konca proučen in se še vedno krešejo mnenja, ali povzročajo nezaposlenost, znižujejo življenjsko raven delavcev ipd. Ves ta čas pa so v senci koristnih in ekonomičnih industrijskih robotov nastajali manjši, manj potrebni, a vseeno za izdelovalce in konstruktorje zanimivi osebni roboti.

jače gostom, sprejme pošto in pelje psa na sprehod.

Večji tržni uspeh naj bi prinesel osebni robot BOB, čigar naziv je kratica angleških besed Brains On Board (možgani na mizi), ki ima trikrat večje sposobnosti kot običajni IBM osebni računalnik. Posebnost tega robota je v tem, da deluje tudi kot hišni čuvaj. Posebni senzor za vročino in dim je tako občutljiv, da ob najmanjši nevarnosti vžiga robot takoj reagira in pokliče na pomoč. Koristen je tudi kot čuvaj pred vlomi in tatvinami. Po vgrajenem programu se giblje okoli hiše in po hišnih prostorih ter s senzorji hitro zazna, če so v prostorih nahaja nezaželena bitje. Seveda ustrezno reagira in kliče policijo.

Načrtovalci Boba pravijo, da je model tako dobro skonstruiran, da ga je mogoče razviti brez velikih dodatnih stroškov. Le nove priključke je treba vgraditi in seveda ustrezno dopolniti računalniški program in že je Bob pripravljen na nove naloge od pomivanja posode do sesanja prahu po stanovanju.



Eden prvih osebnih robotov Hero I vodi psa na sprehod.

Takšne zanesne besede prihajajo predvsem iz ust navdušencev, medtem ko so strokovnjaki za računalništvo in robotiko bolj nejeverni. Pravijo, da je doba pravih hišnih robotov, ki bi bili sposobni opravljati zapletene in dokaj samostojne programe, šele v prihodnjem tisočletju. Današnje generacije hišnih robotov smatrajo bolj za ljubljence, kot sta domači pes in mačka, ne pa za prave in vsestransko uporabne robote. Res je, da še ne deluje osebni robot, ki bi izpolnil vsa pričakovanja, vendar pa drži, da so že današnje prve generacije hišnih robotov dokaj razvite in da o takšnih napravah načrtovalci pred desetletjem niso resno premišljali. Hitri in neslučni razvoj elektronike pa obljublja, da bo omogočil izpolniti sanje mnogih fantazov; ljudje bodo imeli na voljo ponižne, ubogljive in nezahtevne služabnike za opravljanje vseh tistih opravil, ki jemljejo dragoceni čas. Človeštvo bo ostalo več časa za ustvarjalnost in razvedrilost. Seveda pa ne bo noben robot že sam po sebi prinesel zadovoljstva. Svoje sreče kovač je še vedno vsak posameznik sam.

77 Jan. Trdna Črtice in povesti iz narodnega življenja

DUŠICA

Do kakšnih težav lahko pripelje srčna operacija pri občutljivih ljudeh, lepo kaže primer 55-letne bolnice, ki ji je dr. Richard S. Blaccher vstavil umetno zaklopkco. Tretji dan po operaciji, ki jo je dobro prestala, je začela tožiti, da jo mučijo sanje o smrti, nato je začela dobivati prisluhe in je govorila o čudnih glasovih v sobi, čez čas pa je že tudi videla demone, kako plezajo skozi okno. Bolnica se je razvila v tipičnega paranoika z blodno mislijo, da jo nameravajo v bolnišnici zastrupiti. Primer je prevzel psihiatr, ki je bolnico ozdravil.

Kaj je vzrok, da prihaja do takšnih motenj? Strokovnjaki menijo, da gre za posledice dajanja posebnega pomena srcu. Za ljudi je ta organ središče čustev, resnice, ljubezni, zato posege vanj jemljejo

Vse, kar lepo je, takoj konča se.
J. MENART

Socializem je v svojem jedru moralno in kulturno vprašanje.
B. ŠTIH

Grehi si med seboj bratsko pomagajo in se podpirajo.
B. PEKIC

Narod, ki misli samo na sedanjost, ne bo imel prihodnosti.
A. C. CLARKE

„Falot se je potuhnil. Kaj res misli, da mu kaj verjamemo? Kakor da bi ga ne poznali! Krčm se ogiblje, ker ga boli srce, da ne bi popili kake kaplje na njegov račun. Pri nas skopari, doma pa se valja pijan vsak dan po tleh in napaja soldaške cundre. Njemu ni bila še nikoli nobena prslaba. Hinavec je večji lump kakor mi vsi.“

Še huje so se repenčile tercijalke in mamke: „Papej bi rad veljal za svetnika. Seveda ne pijančuje več in ne leta za kijklami. Svoj ne utegne ker mora pestovati doma svojo preljubo nedolžnost. Ne, takega pohujšanja do zdaj še ni bilo v mestu. Drugi vlačugarji vsaj skrivajo svojo sramoto. Ta preišči pa se še baha s pankrtom. Ima ga pri sebi kakor pošteni zakonci svoje otroke in ga liže pred drugimi ljudmi kakor kakoli svetinjo. Če bi marala gosposka kaj za spodobnost in čast, bi že pokazala mrcini! Mesto kosila bi mu jih dala vsak dan petindvajset, pa prav gorkih, da bi ne zijal tako zamaknjen v svojo nesnago.“

Papej je preživel s svojo Mimico prav srečno tri leta. Denarja si je zaslužil dosti, zadovoljnost mu je kalila samo ta misel, da ji ne more matere popolnoma nadomestiti, naj se briga zanjo kolikor hoče. Prepričal se je, da mu ne kaže drugače, kakor da se oženi. V kapiteljski cerkvi je večkrat videl deklico tako milega obraza in lepega vedenja, da se zaljubi. Obšla se je jako čedno, ali po kmečko. Papej ni zaničeval kmečkega stanu, zato ga ta okolnost ni odvrčala od ljubezni. Po krščanskem nauku je šel počasi za njo, da izve, od kod je in čigava. Korakal je kake pol ure, dokler mu ne izgine v leseni hiši, stoječi med drevjem na prijetnem, ali samotnem gričku. Do bližnje hiše je bil dober streljaj, do vasi tudi četrta ura. Kraj je Papej poznal, imel je nedaleč od tod njivo, hodil se je rad tudi sprehajati sem. Hiši je že davnej vedel

za ime, za njene ljudi in razmere pa se ni menil, ker ga niso mogle na nobeno plat zanimati. Šele zdaj je začel popraševati po njih in, kar je želel, je izvedel kmalu brez težave. Hiši so dejali „pri Hribarju“ Gospodar je nekaj služil pri vojakihi, je rad pil, pa tudi rad delal; zdaj je prišel že in je počival. O gospodinji niso mogli povedati ljudje nič posebnega. Papej je precej uganil, da mora biti dobra žena, ker bi jo sicer gotovo raznašali. Otrok sta imela četrto, sin je hodil v šolo, starejša hči je bila omožena, mlajša se je učila kuhati, srednja, Ančka, je pomagala doma materi in je dozorela že tudi za možitev.

Ta in nobena druga ni mogla biti Genetova ljubica. Zapomnil si je tedaj dobro vsako besedico, ki se je rekla o nje lastnostih. Za nekatere reči so jo ljudje močno hvalili, za druge, kakor je navada, pa jo tudi prav zbadljivo pikali. Pravilo so, da dela dosti rada in je precej spretno. Vina ne ljubi, niti sploh ni potratna, samo za nedeljo zahteva lepo opravilo. Ne obrekuje in ne laže nikoli. Ob nedeljah in praznikih gre v cerkev vse tri krat. Spoveduje in obhaja se vsak teden, iz česar se vidi, da je strašna svetopetnica. Pijanega človeka ne more živga videti. Če kdo zakolne, se našopiri kakor puran. Najhuje pa je, če se vpriči nje začne kvantati. Takrat se tako utogoti, da je treba kar bežati. Fante sovraži. Že če od daleč zagleda katerega, odskoči na stran, da bi ga ne srečala. Kadar se mu ne more umakniti, odzdravlja sicer, ali ne gleda vanj, ampak naprej. Domačim rada pridiguje. Če kdo ne stori kaj prav, ga brž ošteje, včasih baje ne prizanaša niti materi. Hribarjevi imajo zemlje, da je groza, za poltretjo kmetijo. Imela bo tedaj veliko doto, menda tisoč goldinarjev.

Ta naznanila so Papeja deloma razveselila, deloma preplašila. Najbolj ga je skrbelo, kako bo mogel z njo začeti kak pogovor, če se moških res tako boji. Itak nameni poskusiti srečo. Precej prvo nedeljo, ko je šla iz cerkve, stopi k njej in jo pozdravi, kar najslaje more. Ne da bi se ozrla nanj, zagodrnja nekaj in šine naprej. Zdalj premišljeva, kaj mu je storiti, in slednjič ugaše način, ki je obetal boljši uspeh.

Drugo nedeljo med naukom se napoti proti Hribarju in se skrije v hosti, ki raste pod potom v lepi, okrogli dolinici. Ančka je šla iz cerkve zadnja in sama. Prilika se zdi Genetu ugodna. Z milim glasom je začel peti eno najkrasnejših narodnih pesmi. Deklica se ustavi in posluša. Gene vidi to iz svojega zakotja in veselo navdušenje mu daje tako čarobno gniljive glasove, da se deklica ne makne z mesta niti ob drugi niti ob tretji pesmi. Radovednost jo premaga, da se približa hosti, ko zadoni četrta. Zdalj se Papej pokaže in ji želi dober večer. Ančka ga pogleda, ostrmi in zajeclja s tresočo se besedo: „Oh, gospod, vi znate lepo peti, tako lepo še nisem nikoli slišala.“

Gene pravi: „Ne morem ti povedati, kako mi je neskončno ljubo, da te moje petje veseli. Če ne boš zamerila, ti bom vsako nedeljo zapel, kadar pojdeš tod mimo. O, kako rad bi ti prepeval cele dni in noči...“

Ančka zardi in steče brez odgovora proti domu. Začetek je dober. Gene se je samo bal, da je ne bi bil s svojo odkritostjo kaj razžalil in oplašil. In res se ni bal brez vzroka. Sledečo nedeljo jo je dolgo čakal, ali zastojni, brčkone je šla po kakem drugem potu domov. To ga je sicer bolelo, ali ni se hotel obupati. Niti drugo nedeljo je ni videl. Tretjo prinese s sabo tudi gosli. To pot se ni ukanil. Proti peti uri mu prikoraka Ančka prav počasi pred oči. Tisti hip zadoni: Strune, milo se glasite! in iz gosli priktejo čudne harmonije, da se Ančka kar zgane, na pol od plahosti, na pol od radosti, in da obstane kakor pribita. Čez nekoliko minut se usede na bližnji mejnik, si podpre čelo z levo roko, z desnico pa trga marjetice in kresnice in jih meče zdaj predse, zdaj zase in njena duša pije željno rajске glasove, ki gostole, šume in zvone na pajzljiva ušesa.

Papej pride k njej na pogovor. Ona ni mogla ziniti ne besedice, ali poslušala ga je brez jeze nekoliko minut. Preden zbeži od njega, mu reče s prijaznim glasom lahko noč. Odslej ni hodila več po drugih potih iz cerkve.

Klub Krka za vse mlade

Krkin klub bo poslej štirikrat na teden popoldne in zvečer odprt za vse mlade Novomeščane — Pester program

Pred nekaj leti je mladinska organizacija Tovarne zdravil Krka dobila v preurejenih prostorih Krkine stavbe na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu svoj klub. Poleg občasnih prireditev predvsem v začetku obstoja kluba pa dejavnost v njem ni zares zaživela. Prostori kluba so tako ostajali neizkoriščeni, saj mladinska organizacija sama očitno ni zmogla pripraviti takega programa, ki bi pritegnil večji del mladih iz Krke.

Zaradi tega je vredno vse pohvale, da je Krka v dogovoru s širšim odborom za klubsko dejavnost pri predsedstvu novomeške občinske konference ZSMS sedaj pripravljena odpreti vrata kluba za vse mlade iz Novega mesta, še posebno, ker je znano, da se mladina le malokje lahko pohvali s svojimi prostori za sestajanje, različne

prireditve itd. Poleg tega bo delež Krke in njene mladinske organizacije precejšen tudi v bodočem delu kluba, saj bo med drugim njihova skrb čiščenje prostorov in delo natakarja.

Klub bo začel delati 18. marca. Odprt bo vsak torek in sredo od 16.30 do 21.30 ter vsak petek in soboto od 17.30 do 22.30. Programski svet kluba je tudi že pripravil okvirni program aktivnosti. Ob petkih naj bi se v njem predstavljali obiskovalcem različni ustvarjalci in izvajalci s kulturnega področja, kakšno predstavo pa bodo poskušali dobiti tudi od ljubljanskega ŠKUC. Sobotni večeri bodo glasbeni. Pri predavanjih in razgovorih o različnih vrsteh glasbe, instrumentih, o posameznih glasbenikih ter pri predstavitvah plošč je že obljubila sodelovanje Glasbena mladina. Torki in srede pa bodo namenjene bolj praktičnemu vzgojno-poučnemu programu, npr. razgovorom o fotografiranju, modi, kozmetiki ter predstavitvi različnih družbenih organizacij in društev.

Program se bo vedno začel ob devetnajsti uri, sicer pa bo klub ob omenjenih dnevih na voljo tudi za neorganiziran razgovor ali branje predvsem mladinskega tiska, ki bo v klubu. Čeprav prostor lahko sprejme največ 80 ljudi, lahko rečemo, da je novomeška mladina le prišla do svojega prostora za sestajanje in interesno delo. Vstopnine za klub ne bo, edino nekaj malega, kadar bo klub imel večje stroške z organizacijo predavanja ali nastopa.

Z. L.—D.



NAJLEPŠE DARILO ZA DAN ŽENA — V stanovanjski soseski ob Cesti herojev so v torek, 8. marca, tudi uradno odprli novi vrtec, ki že mesec dni nudi varstvo 86 otrokom, od tega trem oddelkom dojenčkov. Poslednjo večjo tovrstno investicijo v novomeški občini do 1985 je predal namenu Štefan Galič, predsednik skupščine občinske skupnosti otroškega varstva. Svečano otvoritev, ki so se je udeležili tudi mnogi starši varovancev, so popestrili malčki s prisrčnim kulturnim programom, podpredsednica izvršnega sveta Marjeta Potrč pa je zbranim govorila o dosedanem in bodočem razvoju otroškega varstva v občini, ko bo ob investicijski suši treba preurejati v vrtec vsaj starejše hiše in stanovanja delovnih organizacij. (Foto: Z. Lindič—Dragaš)

Nov delovni čas ne navdušuje

Vrsta pripomb na družbeni dogovor o urejanju delovnega in obratovalnega časa v novomeški občini — Za že prisotne probleme bo potrebno najti rešitev

Pri nas že dolgo nobena sprememba ni bila vzrok tolikšnemu negotovanju, razpravam in kritikam kot spreminjanje delovnega časa, ki so se ga na osnovi širših usmeritev lotili novembra lani v novomeški občini s tako vneto kot malokje v Sloveniji. Brez dvoma je negotovanje zato toliko, ker novi delavnik spreminja dolga leta ustaljene delovne in življenjske navade in ker uvajanje spremljajo mnoge težave.

Nič čudnega torej, da je bil v občini dokaj velik odziv tudi v mesec dni trajajoči javni razpravi o družbenem dogovoru o urejanju delovnega in obratovalnega časa. Najrazličnejše pripombe so do roka poslali iz 60 odstotkov delovnih organizacij. Pripombe je pretekli četrtek skupaj s poročilom posebnega koordinacijskega odbora o poteku aktivnosti za prehod na nov delovni čas obravnavala občinski sindikalni svet ter sprejel ugotovitve in sklepe delovne skupine, zadolžene za spremljanje javne razprave.

Večina pripomb se sicer nanaša na izvajanje dogovora ter govori o problemih, ki so se pojavili v teh nekaj mesecih od težav s prevozi, otroškim varstvom, družbeno prehrano, pa o osiromašenju družinskega in družbenopolitičnega življenja itd. Zaradi novega delavnika. Ne gre prezreti tudi pripomb, da je dogovor preveč splošen in premalo zavezuječ ter opozoril delovnih organizacij, da bo storilnost padla, čeprav za tako trditve ni potrebnih podatkov in analiz. Prav tako je iz javne razprave v novomeški občini razvidno, da večina delovnih organizacij, ki dela-

jo v dveh ali treh izmenah, s prehodom na letni čas 27. marca ne nameravajo premakniti svojega delovnega časa.

Sindikalni svet je na koncu pod pri družbeni dogovor, a s pripombo, da ga bo potrebno natančneje opredeliti. Prav tako je ob podpori izpostavil že prisotne probleme: večje stroške družbene prehrane in varstva otrok ter problem varstva otrok predvsem pri zasebnih varuhinjah, razbitost družin, manjšo družbenopolitično aktivnost v krajevnih skupnostih pa vprašanje obdelovanja zemlje pri polproletarcih, ki jih je v novomeški občini zelo veliko.

Svet je menil, da je treba te probleme temeljito proučiti in zanje tudi najti rešitev. Poleg tega ni možno računati na uresničitev družbenega dogovora, če ga ne bomo začeli izvajati enotno ali približno istočasno v vsej Sloveniji in Jugoslaviji in če delavci ne bodo imeli možnosti, da o delovnem času odločajo po samoupravnih poti, seveda upoštevajoč družbene usmeritve in cilje. Za razpravo o deljenem delovnem času pa sedaj čas še ni primeren, saj nimamo ne materialnih ne drugih pogojev.

V vrtcih dobra tretjina otrok

Rešiti probleme, ki zavirajo načrtovan razvoj družinskega varstva predšolskih otrok

V letu 1982 je bilo v novomeški občini vključeno v organizirano družbeno varstvo v vrtcih okrog 2 tisoč predšolskih otrok, kar je dobra tretjina vseh otrok od osmega meseca do sedmega leta starosti. Vzgojno varstvena dejavnost se je odvijala v 16 vrtcih, od tega v 13 enotah v okviru Vzgojno varstvenega zavoda Novo mesto, enote pa so delovale še pri osnovnih šolah Dolenjske Toplice, Škocjan in Žužemberk.

Kot sestavni del programa družbeno organiziranega varstva in vzgoje predšolskih otrok se v novomeški občini vse bolj uveljavlja tudi varstvo malčkov v varstvenih družinah. V Novem mestu je organiziranih 9 takih družin, v katerih ima varstvo 53 predvsem najmlajših otrok. Varstvene družine pa delujejo tudi v Šentjerneju, Škocjanu, Šmarjeti in na Uršnih selih.

Vendar pa se družinsko varstvo v občini ne razvija tako, kot je bilo načrtovano. Ta razvoj je dodatno zaviral prehod na nov delovni čas, saj varuhinja, ki sama skrbi za otroke, težko sprejme obveznost podaljšane varovanja otrok do poznega popoldneva. Brez dvoma bo temu problemu potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti in težave rešiti na najboljši možni način.

SKOZI STREHO V STANOVANJE

9. marca dopoldne je nekdo vlomil v hišo Marjete Plantan v Velikem Podljudnu. Ko lastnice ni bilo doma, je storilec splezal na streho, odkril opeko in se spustil v stanovanje. V spalnici je našel žensko ročno uro, 200 din gotovine in s tem plenom hišo tudi zapustil. Novomeški miličniki so bili storilcu kmalu na sledi. Še isti dan so prijeli 21-letnega Marjana B., pri katerem so našli tudi uro in denar.

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente so prispevali: OS XII. SNOUB 1.500 din namesto cvetja pokojni mami Elizabete Vardijan, Industrijsko gasilsko društvo Novoteks 2.000 din namesto venca pokojnemu Miloradu Dimitriću, KO RK Kandija—Grm 5.000 din, sodalavci Jožeta Zamida iz Goodotske uprave Novo mesto 1.350 din namesto cvetja pokojnemu Francu Zamidu, OO ZS ZTO—DSSS 1.000 din namesto cvetja ob 8. marcu in OO ZS Elektro Novo mesto 5.000 din namesto praznovanja ob 8. marcu.

Pravice še ne bodo okrnjene

Dodatek k sporazumu o temeljih srednjeročnega plana novomeške zdravstvene skupnosti vsebuje ukrepe za usklajitev porabe za možnostmi in zdravstvenega varstva z zakonom

Po sprejetju sporazuma o temeljih plana novomeške zdravstvene skupnosti za obdobje 1981—85 so se v združenem delu bistveno spremenile možnosti za ustvarjanje dohodka v primerjavi z izhodišči, uporabljenimi ob sprejemanju srednjeročnih planskih dokumentov. Prav zdravstvo je najbolj tipičen primer večanja razkoraka med potrebami in zahtevami prebivalstva ter možnostmi združene dela.

Iz tega razloga je bilo potrebno spremeniti temelje planov in zaostri-odnos do delavcev dela v zdravstvenih delovnih organizacijah ter do standardov in normativov. Vse to in pa ukrepe za hitrejšo prestrukturiranje zdravstvenih dejavnosti ter za doslednejše usklajevanje pravic uporabnikov z materialnimi možnostmi združenega dela prinaša dodatek k samoupravnemu sporazumu o temeljih srednjeročnega plana občinske zdravstvene skupnosti.

Bistvene spremembe v zdravstvenem varstvu so začrtane tudi v zakonu o zdravstvenem varstvu, ki velja že dobri dve leti, pa so doslej zvajali le del sprememb. Še preostale prav tako vsebuje dodatek k planu. Bistvene spremembe se nanašajo na urejanje pravic in obveznosti v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in zdravljenjem poškodb in bole-

znih in poškodb pri delu. Tovrstne pravice si bodo morali delavci zagotavljati v svoji temeljni organizaciji ali na osnovi solidarnosti in dogovorjenih meril v okviru delovne organizacije ali zdravstvene skupnosti. Osnovni namen te spremembe je, da bi delovne organizacije je posvečale več skrbi varstvu pri delu ter zmanjšale obseg poškodb in bolezni.

Zakon o zdravstvenem varstvu posebej opredeljuje tudi pravico uporabnikov glede socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom (najdomestila osebnih dohodkov, potni stroški, pogrebne in posmrtnine). Zakon določa najmanjši obseg teh pravic, za večjega pa se morajo delavci sporazumeti v okviru delovnih organizacij. Tako se poslej v zdravstveni skupnosti z zahtevkom za izplačilo najdomestil ne bo več pojavjal posamezni uporabnik, tem-

več temeljni organizacija, pri čemer pravice seveda ne bodo prizadete. Poleg tega dodatek sporazuma določa, da je nadomestilo za krajše odsotnosti z dela zaradi bolezni nižje, za daljše pa višje.

Omenjeni dodatek sporazuma o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti opredeljuje tudi prispevke uporabnikov k stroškom zdravstvenih storitev ter s spremembo zakona usklajeni razširjeni krog uporabnikov, ki morajo poslej plačati participacijo.

„Ljudi imamo za seboj“

Z letne konference ZB Mestne njive — Borci pomagajo pri razvoju krajevnih skupnosti — Sodelovanje s taborniki

Kaj lahko naredi 81 članov krajevnega združenja ZZB NOV, med katerimi sta le še dva redno zaposlena? Letno poročilo o delu borčevske organizacije na novomeških Mestnih njivah je prejšnji petek v Domu JLA pokazalo, da se ob zagnani volji in pridnosti da marsikaj doseči, biti koristen in tako nadaljevati v letih NOB začeto pot.

Dolg revoluciji ne more biti nikoli poplačan. Njeni udeleženci so to na Mestnih njivah občutili lani, ko so razvili svoj prapor in ob tej priložnosti podelili vsem borcev tega terena spominske zahvale. Prirčna in ganljiva pisma, ki so jih odboru poslali iz raznih krajev države nekdanji prebivalci novomeške „kolonije“ in njenega ožjega okolja, ki niso mogli priti na lansko srečanje, so to povsem potrdila, kar 64 bork in borcev je iz teh nekaj uric med NOB odšlo v partizane in pobudo za ponovna srečanja v okviru sedanje krajevnih skupnosti so toplotno pozdravili.

O prizadevanem celoletnem delu borcev je poročala predsednica ZB NOV Marica Trele. V krajevni skupnosti, društvih, delegacijah, skratka povsod je čutili tudi sodelovanje

nekdanjih borcev, ki po svojih močeh pomagajo graditi napredek v KS. Blaginini združenja Tone Potočar je to potrdil v poročilu o izrednem uspehu zbiralne akcije pred razvitem prapora:

„Ljudi imamo za sabo — krajani so po blokih in ulicah dali za prapor skoraj 20.000 din, naši člani 13.190 din, organizacije pa 12.700 din. Če se kje nisem oglasil, je bila takoj zamera...“

Ivan Somrak je zbrane člane organizacije pozdravil v imenu občinskega odbora ZZB NOV in jim predstavil najvažnejše dogodke in vprašanja sedanjega trenutka. Lojze Pucelj se jim je zahvalil za sodelovanje pri razvoju KS, ki je zadnjih 6 let dosegel viden napredek. Zlasti vesel je bil borcev pozdrava skupine tabornikov, ki je v krajevni skupnosti lani zaživela na njihovo pobudo in prav zdaj dobila tudi prostorček za delo v 10. bloku. Mladi štejejo člane ZB za svoje vzornike.

Na konferenci so sklenili povečati letno članarino od 50 na 100 dinarjev. Dopolnili so vrste odbornikov, sprejeli kar zjuzeten načrt dela za 1983/84 in sklenili, da ostanejo bujni, vedno pripravljeno obraniti vsaj za kar so delali vse življenje. Taki hočejo ostati, čeprav se njihove vrste krčijo iz leta v leto.

T. G.

SPOSOJENO TRNJE

— Komite za turizem sprašujemo, kdaj bo turizem premagal naš turizem?

— Komite za energetiko sprašujemo, kdaj ste se dogovorili s svetniki, da so nam oprostili pol zime?

— Zdravstvo sprašujemo, ali se reče medicina, medicina ali Medenica?

(Iz Večernih novosti)

— Vse več je tistih, ki mislijo, da so tudi krediti najboljša opora za naslonitev na lastne sile.

(Iz Jaža)

Petletna raznašalka

Gordana Mandič pomaga svoji mami pri raznašanju „Dnevnika“ po Novem mestu — Pobira tudi naročnino

Petletna Gordana Mandič iz naselja Majde Silo v Novem mestu je zagotovo najmlajša raznašalka Ljubljanskega dnevnika v Sloveniji. Pravzaprav te naloge in dolžnosti opravlja skupaj z mamičo, ki pa nastopa bolj v vlogi šoferja in varuhinje. Od zjutraj pa nekako do 13. ure popoldne na celotnem območju Novega mesta tja od Zanje vasi do Bršljina skupaj obiščeta vseh 120 naročnikov Dnevnika in enkrat na teden tudi 350 naročnikov „Nedeljca“.

Od naročnika do naročnika potujeta z zeleno „katro“. Medtem ko mama Slavica sedi za volanom, mala Gordana steče časopisom do naročnika. Večkrat komajda seže do nabiralni-

ka, pa se v takih težavah vedno najde kdo, ki ji pomaga. Mamica se pohvali, da Gordana, kljub temu da še ne pozna vseh črk abecede, pozna priimke vseh naročnikov in nikoli nikogar ne pozabi obiskati. Enkrat na mesec pobira tudi naročnino. Vsi ji zaupajo in zaradi svoje simpatičnosti večkrat dobi tudi žepnino. „Za otroka nisem dobila varstva, zato sem jo pričela jemati s seboj. Kar sama mi je hotela pomagati. Danes mi je v veliko pomoč, posebno sedaj, ko imam roko v mavcu in mora tudi doma več gospodinjskih stvari opraviti namesto mene“, pove mamica in pristavi, da je Gordana že pravi mali mojster tudi pri izdelavi gobelina.

J. P.



„KO BOM VELIKA, BOM...“ — Na to vprašanje petletna Gordana Mandič še ni vedela odgovoriti, zagotovo pa že ve, kaj pomeni služiti kruh, saj svoji materi vsak dan pomaga pri raznašanju časopisa. (Foto: J. Pavlin)



MAREC, PRAZNIK TOVARNE — v Tovarna Labod — TOZD očna, največji ženski kolektiv na Dolenjskem, ima vsako leto ob navedi žena svoj praznik. Letos so se delavke zbrale v Domu JLA, ker so jubilarantom podelili jubilejna priznanja in nagrade, za veseli el pa so poskušali fantje vseh vetrov in Vinko Šimek. Na sliki: največjega priznanja je bila deležna Anka Petrovič, ki že tri desetletja vztraja v tej delovni organizaciji. (Foto: J. Pavlin)

Letos bo na voljo 670 mest

Po šolah novomeške občine bodo v kratkem začeli zbirati prijave za letovanje otrok v kolonijah RK

Ob naraščajoči draginji in prvih glasovih, da se bo zaradi tega letos manj družin odločilo za počitnice na morju, bo verjetno še več zanimanja za letovanja otrok v kolonijah Rdečega križa. Že lani je bilo zanimanje dosti večje kot prejšnja leta, zgodilo pa se je celo, da je okrog 100 interesentov ostalo doma. Kakšne so letošnje možnosti in kako bo organizirano letovanje, je povedala Jelka Može, sekretarka občinskega odbora RK v Novem mestu.

„V kratkem bomo vsem šolam razposlali obvestila za zbiranje prijav za letovanje otrok, namenjeno predvsem tistim, ka-



Jelka Može: „Prispevek staršev je k ekonomski ceni več ali manj simboličen.“

terih starši imajo nižje osebne dohodke ali pa žive v neurejenih in socialno ogroženih družinah. Letovanje bo, kot je že običaj, organizirano v Fazanu pri Portorožu, kjer imamo na voljo 400 mest in 270 mest na Dobelem Rtiču. Taka je možnost za šolarje, medtem ko imamo za predšolske otroke še 60 mest na Dobelem Rtiču pri Ankaranu. V šolskih kolonijah bo pet izmen, ki se bodo zvrstile po 10 ali 11 dni od 25. junija do 20. avgusta. Za predšolske pa bo letovanje med 3. in 13. septembrom.

„Ali se za letovanja v vaši organizaciji odločajo starši otrok iz zaostalih in oddaljenih krajev, ki so verjetno najbolj potrebni?“

„Iz nekaterih predelov občine težko dobimo otroke na letovanje, četudi jih vabimo. Ker na primer Hinjčanov nikakor prejšnja leta nismo mogli izvesti v kolonije, je šola organizirala za učence 4. razredov šolo v naravi ob morju, in tako je zadeva urejena. Pa tudi s Podgrada in Dolža so redki, ki se prijavijo.

Precej zanimanja pa je zlasti med krajanji mesta in primestnih krajev.“

„Imate zagotovljen strokovni kader za vodenje kolonij in ostalo osebje?“

„Težave so bile prejšnja leta in so še, vendar je s pomočjo Kluba vzgojiteljev pri Zvezi prijateljev mladine, ki prireja za vzgojitelje na letovanjih posebne seminarje, le poskrbljeno. Običajno je dovolj prijav študentov in srednješolcev za vzgojiteljska dela, ni pa dovolj izkušenih, starejših pedagogov. Take težke dobimo, posebno za zadnje izmen. Vedno pa je pedagoški vodja izmene izkušen človek, ki ima že prakso letovanj in mu lahko zaupamo tako odgovorno delo.“

„Ob doletni praksi organizacije takih letovanj gotovo prihaja tudi do prask in manjših nezgod. Ali se je že kdaj pripetila otrokom hujska nesreča?“

„Na srečo doslej še nikoli, čeprav so lani po mestu razširili govorice, da se je eden od otrok iz kolonije v Fazanu utopil. Vest je bila povsem izmišljena. V vsaki izmeni je z otroki medicinska sestra, ki sproti poskrbi za prvo pomoč ob manjših praksah, do katerih seveda pride. Razen tega je v Fazanu in na Dobelem Rtiču v neposredni bližini ambulanta. Pa še naši zdravniki šolskega dispanzerja občasnno obiščejo kolonije in so na voljo za preglede ter nasvete.“

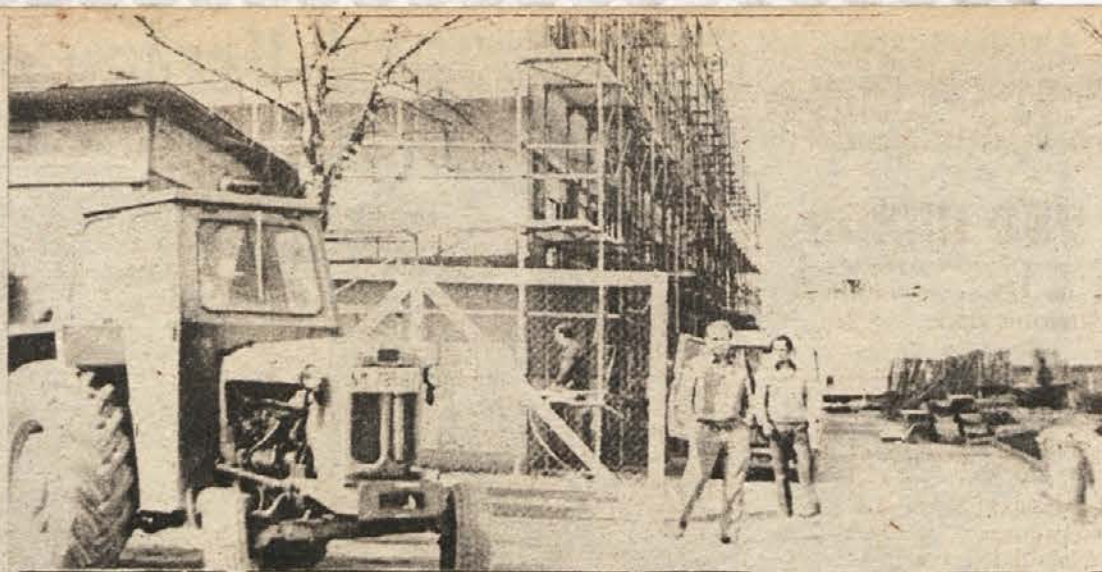
„Kako bo letos s cenami? Gotovo bodo višje od lanskih, mar ne?“

„Medtem ko je bil najvišji lani plačani prispevek staršev za 11-dnevno letovanje 3.036 dinarjev za šolarja in 3550 din za predšolskega otroka, bo letošnja cena (predvidena, ni pa še določena) 3.600 din za šoloobveznega otroka. Povedati pa moram še, da tolikšno polno ceno plača redkokateri. Za otroke staršev, ki imajo osebne dohodke na družinskega člana manj kot 2.500 din, je letovanje brezplačno.“

„Kdo krije razliko?“

„Občinske interesne skupnosti otroškega varstva, skrbstva, izobraževanja, zdravstva in telesne kulture ter kulture. Letos naj bi te zbrale 2,3 milijona dinarjev, celotni prispevek staršev pa naj bi znašal le 500.000 din.“

R. BACER



NE BO VEČ ZAMAKALO – Starejše bloke ob Zagrebški cesti vendarle temeljito obnavljajo. Ker vse tri bloke nadzidavajo in bodo dobili našim vremenskim prilikam primerne strehe, ne bo v zgornjih stanovanjih več zamakalo. Razen tega bo v vsaki stavbi 6 stanovanj več. (Foto: R. Bačer)

Vsako leto en nov izdelek

Tovarna Strešnik v Dobruški vasi je lani 10 milijonov ustvarila za poslovni sklad, proizvodnja teče povsem brez uvoza, zelo uspešna pa je njihova razvojna služba

„Poleg že vpeljanega proizvodnega programa si prizadevamo vsako leto ponuditi tržišču nekaj novega. Lani smo začeli z betonskimi bloki za garaže, letos bomo domačim kupcem ponudili dimnike. So pol cenejši od znanih „Schiedel“ dimnikov, hkrati pa ustrezajo nemskim normam. Današnji gospodarski položaj zahteva nenehen razvoj, kajti če ostajš pri starem, drsiš v pogubo,“ je rekel direktor inž. Avgust Fajfar.

Strešnik v Dobruški vasi je mlada tovarna, saj mineva šele 10 let od začetka njenega poslovanja, vendar je v tem kratkem času uspela. V minulemu letu je 117 zaposlenih ustvarilo 170 milijonov din celotnega prihodka, kar je 29 odst. več kot leto poprej. Tudi ostali kazalci poslovanja so bili v letu 1982 dokaj ugodni, kar poveže z podatki, da je po izpolnitvi vseh obveznosti ostalo za poslovni sklad 10 milijonov dinarjev. Poprečni zaslužek v kolektivu, ki čuti privrženost tovarni, je znašal lani 13.700 dinarjev, ne da bi bili kršili dogovorjenih meril za izplačila.

Tak uspeh pripisujejo dejstvu, da si štiri leta prizadevajo uvoz nadomestiti z domačimi surovinami. Že lani uvoza tako rekoč ni bilo, če ne upoštevamo 400 USA dolarjev; še to je šlo za prevoz, letos pa uvoznih stroškov sploh ne predvidevajo. Boljši poslovni rezultat je mnogo več posledica zmanjševanja stroškov kot dviga cen. Junija 1982 je narasla za 14 odst., toda samo cement, ki ga v proizvodnji porabijo 12.000 ton, se je med letom večkrat podražil in samo 9-odstotna podražitev decembra lani je vzela 3,70 milijonov din.

V tej tovarni so naredili lani strošne kritine za pokritje čez 4.000 zasebnih hiš, za malo mesto. Četudi zaenkrat še ne čutijo pri prodaji kritine splošnega upadanja gradenj, se že dve leti pripravljajo na to možnost in z dodatno proizvodnjo novih izdelkov iščejo rešitev.

Medtem ko so lani dali na trg prvih 30 betonskih garaž iz poizkusne proizvodnje, kupci pa so bili od Bosne do Primorske, sta v Novem mestu le 2 v Domu počitka v Šmihelu. Tovrstna proizvodnja pa je, denimo, v Nemčiji med najbolj ugodni, saj imajo 160 naslovov proizvajalcev takih garaž. Tujci so že zdavnaj spoznali, da je kvadratni meter take garaže nekajkrat cenejši kot tiste, ki jo po stari navadi zidamo v sklopu stanovanjske hiše. Letos računajo na prodajo 100 takih garaž, razen tega bodo začeli še proizvodnjo dimnikov po lastni tehnologiji. Čeprav dimniki iz domače proizvodnje ustrezajo nem-

skim DIN normam, so pa za polovico cenejši kot znani „Schiedel“ dimniki.

Vse to je plod raziskav in zamisli domače pameti, eden najzanimivejših podatkov iz Strešnika pa je še ta, da imajo na režijskih mestih v vsej tovarni z direktorjem vred 13 ljudi. Z razvojem se v tem kolektivu največ ukvarja direktor dipl. inž. Avgust Fajfar, kar tudi ni običaj. Zakaj? „Po mojem sem plačan zato, da mislim, da utiram pota novim zamislam in napredku, medtem ko se z administrativnimi in drugimi posli ukvarjajo sodelavci. Moram reči, da imamo dobro vpeljana in enotno uglaseno ekipo, v kateri ima vsak točno določene naloge. Dokler se dogovarjamo, se mnenja krešjejo, toda kadar se zmenimo, potem dogovor štejemo za zakon. Po mojem mnenju to v mnogočem prispeva k razmeroma dobrim poslovnim rezultatom, ampak mi si želimo še več...“

R. BACER

Ta naložba ni zgrešena

Da Javorovica postaja zanimivo smučarsko središče, je pokazala letošnja zima – Letos 8 milijonov za vodovod

Krajevna skupnost Sentjerne, ki v gradnjo rekreacijskega središča na partizanski Javorovici že več let vlaga znatna sredstva, je zlasti v letošnji zimi dobila potrditev o uspešnosti svoje zamisli. Veliko smučarjev iz bližnjih krajev in Novomeščanov pa Krčanov, ki jim Gorcenska ob bencinski krizi postaja predalček, se je usmerilo na Javorovico. S smučinami so bili gostje zadovoljni, ne pa tudi z gostinskimi uslugami, ker jih tako rekoč ni.

Prav to nevednost bodo skušali v

krajevni skupnosti do nove zimske sezone odpraviti. Postavili bi radi vsaj brunarico v ta namen in se dogovorili s kakšnim gostinskim podjetjem, da bi nudilo usluge. Vsekakor naložba v Javorovico ni zgrešena investicija, menijo krajanji, zato bodo letos nadaljevali dela. Predvidenih je 8 milijonov dinarjev za gradnjo vodovoda Javorovica-Sentjerne. Voda je trenutno za nadaljnjo izgradnjo Javorovice najbolj potrebna, kajti ni misliti, da bi se turizem in gostinstvo v celotnem predelu lahko razvijala brez te osnovne dobrine.

Prva in zadnja zaposlitev

Anka Petrovič, jubilatka s 30-letnim stažem v Labodu

Prejšnji teden, ko je tovarna Labod počastila svoj dan tudi s podelitvijo priznanj jubilatam, je bila največje pozornosti deležna Novomeščanka Anka Petrovič, delavka z najdaljšim stažem v tovarni. Minilo je 30 let, kar je prišla v kolektiv, ki je imel prostore v bivši Medicevi delavnici, kjer je zdaj Blagovnica Mercator. Bilo ji je 21 let in je bila še dekle, Sirkova s Sel pri Dobriču.

„Ko sem prvi dan prišla v Labod, je bil direktor tovariš Gernedel, ki je opravljal tudi posle tehničnega in pisarniške dela in ne vem kaj še vse. Delale smo v eni izmeni. Ker sem se šivanja že prej učila, so me dali k stroju in mi pokazali delo. Ko sem drugi dan prišla v službo, nisem vedela, kam naj se usedem. Pa veste zakaj? Ker se prvi dan nisem upala niti ozreti okrog sebe, da bi videla ves prostor. Takrat ni bilo pomembno, s kakšnim sukancem šivaš, niti na kvaliteto nas niso opozarjali, pač pa spodbujali samo glede količine.“

Tovarišica Petrovičeva, ki je potem zaradi majnih otrok za tri leta prekinila službo, se je vrnila v kolektiv kot predelavka in to je ostala. Nič koliko deklet je



Anka Petrovič: „Pred 30 leti ni nihče vprašal, če bomo prišle na delo ponoči ali ob nedeljah, prostih sobot pa tako ni bilo. Če je bilo potrebno, smo brez pripomb sprejele tak ukaz predpоставljenih.“

učila; sama pravi, da nikdar ni imela težav ne s sodelavci ne z niko mer v podjetju.

„V naši brigadi (skupina delavk) smo kot ena družina. Zdej sem že pol leta v bolniškem staležu, pa se ne čutim osamljena. Pridejo me obiskat in tudi sama grem večkrat v Labod. Pogrešam ga! Sprejmemo me tako, kot da bi bila na delu. Prijeten je ta kolektiv, zato se ne čudite, da sem v njem preživela najlepša leta. Labod je bil moja prva in zadnja služba.“

R. B.

Zaposlenim preskrbeti kontejner

Ce bodo marca v interesnih skupnostih vnesli v plane romski program, bo v občini letos možno zagotoviti 5,6 milijona dinarjev za Rome – Pri vseh delih bodo sami pomagali

Skupno z redno dejavnostjo, ki vključuje šolanje in predšolsko dejavnost, bi lahko v letu 1983 namenili urejanju romskih zadev 5,6 milijona dinarjev, kar bi prineslo znaten napredek. Od republiške skupnosti socialnega skrbstva pričakujejo 1 milijon za sofinanciranje raznih del.

Predvideno je, naj bi domača komunalna skupnost v svoje plane za letošnje leto vnesla dokončanje vodovoda v Žabjuku in gradnjo vodovoda na Sentjernejskem področju. Prav tako bi bilo v Žabjuku nujno postaviti v treh zasebnih zasile sanitarije. Teh Romi še nikdar niso imeli.

Zamišljen je tudi večnamenski prostor montažnega tipa, v katerem bi lahko uresničevali vzgojne in izobraževalne programe za Rome. Ko bo in kadar bo zgrajeno novo naselje, ki ga projektirajo, pa bi

lahko ta montažni objekt samo prestavili. Del sredstev za ureditev tega programa pa bi morala zagotoviti občinska skupnost otroškega varstva.

Od stanovanjske skupnosti oziroma njenih solidarnostnih sredstev je odvisna postavitev 4 do 6 kontejnerjev, človeških bivališč za romske družine, katerih člani so stalno zaposleni in imajo otroke v šoli. Hkrati s tem bo treba urediti dokumentacijo za sprejetje zazidalnega načrta, kjer je zamišljeno novo naselje in seveda dokumentacija za gradnjo. Raziskovalna skupnost in skupnost za zaposlovanje pa naj bi financirali raziskovalno nalogo o

problematiki zaposlovanja Romov, da bi ugotovili, kakšna dela in v kakšnih okoljih bi bila zanje najbolj primerna. Praksa namreč kaže, da je delu na tekočem traku v tovarnah le malokateri Rom kos.

Seveda je potreb še mnogo več, vendar je treba tudi v zdajšnjih zaostrenih gospodarskih razmerah vseeno upoštevati, da je del prebivalstva novomeške občine romskega rodu in da so tudi oni upravičeni do napredka.

R. B.

PRAZNIK V MIRNI PEČI

V soboto, 19. marca ob 10. uri, bodo v Mirni peči v Kulturnem domu s proslavo počastili krajevni praznik in dan šole. Slavnostni govornik bo domačin, sicer upokojeni podpolkovnik Jože Saje-Izток, program pa pripravljajo šola, kulturno društvo in mladina. Ob tej priložnosti bodo podelili štiri krajevna priznanja OF. Na slovesnost vabijo krajanje v čim večjem številu.



POBIRAJO STARO ŽELEZJE – Romi opravljajo koristno delo, ko z obronkov gozdov odvažajo k Dinosu razne predmete bele tehnike, ki so jih krajanji zavrgli. Prejšnji teden pa je na romskem kolesju končal svojo pot tudi odvržen kombi. (Foto: R. Bačer)

Novomeška kronika

ŠE HUJŠA GNEČA – Odkar obnavljajo, oz. gradijo blagovnico Novoteksa v nekdanji Ivanetičevi hiši, pa zraven ustavlja redni avto-bus, dovažajo meso v mesnico in ljudje čakajo na prevoze. Okrog vodnjaka je vse hujsa gneča. Vsako uro nekajkrat se promet tako zgosti, da je težko priti z Glavnega trga v Vrhovčevo ulico in obratno.

NE GLEJ ZA OGRAJO! – Za hotelom Kandija, kjer so še razna poslopja ob gostilniškem vrtu, so skriti koticiki, kamor je bolje, da nihče ne pogleda. Lahko bi mu postalo slabo...

ZAKAJ NE JAVNO? – Da ob sobotah poslujejo nekatere avtomobilne delavnice in lokali uslužnostnih obrti, je slišati vselej, kadar na kakšnem sestanku kritizirajo, da tovrstna dejavnost ni prilagojena potrebam občanov. Če pa je res, da so ob sobotah taki lokali odprti, bi morali občani vsaj obvestiti, kateri lokal in v kakšnem času je odprt. Če občani za usluge ne vedo, jih seveda ne morajo izkoristiti.

PREJŠNJI TEDEN PET NOVIH – V novomeški porodnišnici so z območja mesta rodile: Drina Šoštarič, K Roku 3 – Damirja; Vera Pirh, Majde Šilc 22. – deklko; Velinka Lukanovič s Ceste herojev 66 – deklko; Ljubica Rožman iz Segove 18 – Andraža in Vesela Banič iz Stritarjeve 4 – Ivjano.



Ena gospa je rekla, da se ni čuditi rezultatom, kakršni pač so v gospodarstvu in drugod. Komaj sta minila dan žena in dan mučenikov, ki so ga tudi začeli domala povsod slaviti, že je na obzoru cvičkarja...

SPORAZUM O DIVJADI

V vseh krajevnih skupnostih na območju novomeške občine bo spomladi v javni razpravi osnutek samoupravnega sporazuma o lovstvu in družbeni dogovor, ki doboča zaščito pred škodo, povzročeno od divjadi in na divjadi. Oba dokumenta sta uskladeni z enakimi po drugih občinah dolenske regije, zadevata pa zlasti Suho krajino in ostale predele, kjer imajo z divjadjo večletne preglavice. Po membro je še to, da je v dokumentih predvidena tudi metodologija za cenitev škode.

MANJ ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANCEV

V lanskem letu je bilo v novomeški občini 27.273 aktivnih zavarovancev zdravstvenega varstva, kar je za več kot odstotek in pol manj kot leto poprej. Število zavarovanih oseb delavskega zavarovanja je lani padlo za dobrega pol odstotka, za več kot 4 odstotke pa je poraslo število kmetijskih zavarovancev. Vseh zavarovancev, uporabnikov pravic iz zdravstvenega varstva, pa je bilo lani v novomeški občini 64.539 ali 0,27 odstotka manj kot leta 1981. To število je po več letih prvič padlo.



DOBRODOŠLICA. Posnetek je s sprejema kurirčkove pošte pred osnovno šolo bratov Ribarjev v Brežicah. Pionirji odreda borcev Brežiške čete so dogodek popestrili s kulturnim programom. Slovesni sprejem kurirjev so bili po vseh krajevnih skupnostih. Pošta je prispela v občino 7. marca v Vrhovski vasi, oddali pa so jo kurirjem iz Šmarja pri Jelsah 14. marca na Bizeljskem. (Foto: J. Teppey)

Kot jara kača dolgi postopki

Preveč vikendov med vinogradi — Ogrožena kmetijstvo in narava — Vse nove zgradbe za nazaj popisane — Sprotne kršilce odkriva inšpekcija

Število črnih gradenj se tudi v minulem letu ni zmanjšalo. Med kršilci pa niso le domačini, vabljiva vinorodna pobočja in drugi lepi naravni kotički privabljajo zlasti Zagrebčane. Peticni kupci zlahka odštejejo denar za parcele, na katerih nato postavijo počitniško hiško ali vinsko klet. Pri tem se jih večina sploh ne ozira na urbanistične predpise in črne hišice rastejo kot gobe po dežju.

V brežiški občini so zadnje čase vpeljali sistematičen nadzor nad svojim območjem. Na terenu so pregledali nad 2500 zgradb in ugotovili, da jih je v obdobju 1950 — 1978 kar 450 zraslo brez dokumentacije. Inšpekcija jih je v tem času odkrila le 47. V postopku je

bilo do sedaj 150 kršilcev, ki so svoje objekte legalizirali za stalno ali vsaj začasno. Na rešitev čaka še 300 primerov. Vse črnograditelje so zaslili in jih poučili, kaj morajo napraviti. Postopki trajajo dolgo in kršitelji vsakič izkoristijo pravico do pritožbe, preden dobijo v roke pravnomočno odločbo o odstranitvi objekta. Tedaj začno spet s postopkom za legalizacijo.

Nekoliko lažje je v primerih, ko objekti še niso dokončani in jih lastniki še ne uporabljajo. Takih črnograditeljev je med občinski inšpektorat prijavil 175. Približno 70 vinskih kleti, počitniških hišic in drugih zgradb so na odseku za urejanje prostora in gradbeništvo uvrstili med objekte, ki lahko ostanejo, če si lastniki pridobijo dovoljenje za legalizacijo. Nerazvrščenih je še 70 objektov.

Za rušitev je bilo v zadnjih letih določenih 35 črnih gradenj, vendar so dobili investitorji v 14 primerih dovoljenje za začasno legalizacijo. Za druge postopek še ni končan, ker so se prizadeti pritožili na vrhovno sodišče. Rešitev se tako zavleče vsaj za leto dni.

Med razlogi za takšno število črnih gradenj navaja inšpekcija dolgotrajno pot do potrebnih dovoljenj, od pridobitve zemljišča do gradbenega dovoljenja. Investitorji jih le redko prejmejo v roku, ki je za to določen, zato so nestrpni in začnejo

graditi brez dokumentacije. K temu jih silijo tudi podražitev materiala.

Mnogi že vnaprej računajo, da bodo plačali kazen, ker bodo s tem manj zgubili kot s čakanjem na uradni žig. Če bi bile kazni strožje, se za kršitve ne bi tako zlahka odločali, zato so si pristojni organi v občinski upravi in inšpektorji enotni v oceni, da so kazni preveč blage. Tudi postopek za rušenje je dolgotrajen, ker investitorji brez sodne izterjave nočejo prispevati denarja za odstranitev spornega objekta. Tako minevajo meseci in leta in usoda starih in novih črnih gradenj se vleče kakor povest brez konca.

J. TEPPEY

Stara zaklonišča čimprej popraviti

Za nova premalo denarja

Iz prispevkov, ki jih prebivalci plačujejo za zaklonišča, se v brežiški občini zbere približno 194 milijonov dinarjev na leto. Konec minulega leta je bilo na voljo za te namene 2.324.000 dinarjev vključno z deležem združenega dela. S tem denarjem ne bodo mogli graditi novih zaklonišč, ampak ga bodo uporabili za prenovo obstoječih javnih zakloniščnih prostorov. V Brežicah so to zaklonišča pri Emoni Posavje, pri Del Cotu in v Ulici 21. maja. Če jih ne bodo kmalu popravili, se lahko zgodi, da se bo katero izmed njih dokončno sesedlo.

Prispevek za zaklonišče so dolžni plačevati vsi občani ogroženih območij brežiške občine, ki nimajo lastnih zaklonišč.

Ogrožena območja obsegajo razen Brežic še naselja Črnc, Sentlenart, Zakot, Gornji Lenart, Brežna, Cundrovec, Trnje, Bukošek, Zg. Obrež, Catež, Krška vas, Vel. Malence, Skopice, Cerklje, Zupeča vas, Boršt, Zasap Hmstje, Gazice, Crečnjice, Račja vas, Dobova, Mihalovec, Rigonce, Gaberje, Loče, Veliki in Mali Obrež, Sela, Mostec Velika Dolina, Jesenice, Nova vas, Obrežje in Bregansko selo.

SPOSOJENO TRNJE

— Tisk ni kriv, da je narod dobro obveščen. (Iz Borbe)

— Ali nam dajte čisto kavo ali pa se ne dotikajte deviz! (Iz Politike)

— Od razgovorov o pralnem prašku smo že vsi popenili.

— V bitki za stabilizacijo je junaško padel standard.

— Vse težje spoznaš humorista, saj vsi pripovedujejo vice.

— Veste, kdo je zdaj najbolj vesel, da je tisk proglašen za vsesplošnega krivca za vse? Bankirji! Zato, ker so bili doslej to oni.

(Iz Mladosti)

Varčevanje pri hrani ni rešitev

Besede študentov in mladih zadržnikov s konference o položaju mladih

Bolj kot ne poglobljena, vsekakor pa zanimiva razprava na sobotni problemski konferenci o družbenoekonomskem položaju mladih, ki jo je pripravila občinska konferenca Zveze socialistične mladine v Krškem, je prijetno presenetila zavoljo ustvarjalno-kritičnih besed in pobud.

Čeprav niso manjkali predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij, občinskega izvršnega sveta in številni drugi gostje, je vendarle razveseljivo, da je bila podoba na prvi taki konferenci bistveno drugačna od tiste na rednih sejah občinske mladinske organizacije; kajti mladi so konferenco razumeli kot priložnost, ko naj ne bi le jadovali, marveč tudi nakazali možnosti za boljši jutri, tako pa je moč razbliniti dokaj pogost občutek nemoči v sedanjih težavnih razmerah. Skratka, mladi so imeli glavno besedo, glede na razsežnosti obnavljane vsebine pa je še več pričakovati od tematskih razprav, ko bodo lahko še temeljiteje spregovorili o posebnih sklopih vprašanj.

Med najodmevnejšimi so bile razprave predstavnikov Kluba posavske študentov v Mariboru in aktivna mladih zadržnikov. Študentje so opozorili zlasti na težave pri štipendiranju in zaposlovanju. Štipendije naj bodo dejansko odsev načrtnega kadrovanja, to pa mora biti vpeto v razvoj združenega dela. Predlagajo, naj bi ustanovili Klub štipendistov, da bi lažje navezovali stike z ozdi. Tako se ne bi dogajalo,

da po štiriletnem šolanju študentov v bodočem delovnem okolju razen kadroviha nihče ne pozna. Navkljub zadnjemu povišanju štipendije še zdaleč ne ujamajo naglo naraščajočih življenjskih stroškov. Zal se vse pogosteje dogaja, da morajo študentje prihraniti kakšen dinar ravno pri dragi prehrani, posledice, zlasti boleznih prebavil, jih bodo zaznamovale za vse življenje. Štipendije naj bi omogočile vsaj ekvivalenco!

Študent biotehniške fakultete v Ljubljani Franc Bavec je v tehtnem prispevku povzel nekatere rezultate ankete kmetov okoli Podbočja in Senovega. Bavec je dobil univerzitetno priznanje za nalogo o razvoju socialističnih družbenoekonomskih odnosov na vasi. Zaskrbljuje, da je več kot polovica anketiranih kmetov odvrnila, da se za politiko ne zanima in da so samoupravni organi samo zato, da potrdijo odločitve, sprejete, oziroma oblikovane drugod. Premajhna vloga pri sprejemanju odločitev pa je pripeljala tudi do domneve, da družbeni sektor izkori-

šča zasebne kmetovalce. Aktiv mladih zadržnikov moti, ker je mleko v družbenem sektorju za 2,20 dinarja dražje, kot pa ga dobi plačanega kmet. Prispevek za pokojninsko-invalidsko zavarovanje naj ne bi v polnem znesku plačeval vsak član kmetije. V občini kaže čimprej izdelati agro karto, ustreza organiziranost in okrepitev pospeševalne službe pa ne bi smela biti poslednja skrb.

P. PERC



TAKE AKTIVISTE POTREBUJEMO — Prejšnji petek je bila v osnovni šoli Milke Kerin v Leskovcu občinska konferenca Zveze prijateljev mladine in 3. občinska pionirska konferenca na temo Pionir v krajevni skupnosti in prostovoljno delo pionirjev. Razglasili so rezultate tekmovalcev ter podelili priznanja tekmovalcem in dolgoletnim mentorjem. Pomembne obletnice ustanovitve Zveze pionirjev Jugoslavije in Zveze prijateljev mladine so počastili tudi z zanimivo razstavo. Predsednik krške občinske skupščine Branko Perc je ob tej priložnosti izročil visoko državno odlikovanje red republike s srebrnim vencem dolgoletni aktivisti Rezi Perc.

ŠTEVILNE RAZSTAVE ZA DAN ŽENA

Ob Dnevu žena so pripravile žene in dekleta v krški občini mnogo lepih prireditev. Prednjačile so razstave ročnih del v Kostanjevici, krškem Labodu, izkazale pa so se privikrat tudi žene in dekleta, zaposlena v krški Temeljni posavski banki. Prisrčno je bilo v Celulozi, Jedrski elektrarni, v vrtec in na šolah, kjer so dajali primerno obeležje odrasli in predvsem otroci.

Največ zaslužili zdravniki, v obrti pa steklar

40 prijav skupnega dohodka občanov, od tega 13 iz Nuklearne — Manj zamudnikov

Občinska uprava za družbene prihodke v Krškem je dobila 40 napovedi, oziroma prijav za odmero davka od skupnega dohodka občanov. Ker na osnovi podatkov organizacij združenega dela domnevajo, da to še ni končno število zavezancev, so osmim občanom že vročili osebni poziv. Med štirideseterico je največ delavcev, in sicer 13 iz Jedrske elektrarne, 6 pa iz zdravstvenih domov. Glede na izobrazbo prednjačijo zdravniki in inženirji.

Na prvih treh mestih so zdravniki (630.092, 569.604 in 539.067 dinarjev), četrti je diplomirani inženir (537.603), peti direktor (529.630), šesti



Janez Kulčar

magister kemije (506.310), sedmi zdravnik (504.147), osmi pravnik (495.269), deveti elektrotehnik (493.686) in deseti varnostni inženir (487.276). V skupni dohodek občanov za lansko leto so poleg rednih osebnih dohodkov, prišteti še honorarji in dežurstva.

Tudi pri obrtnikih je po besedah direktorja uprave za družbene prihodke Janeza Kulčarja, disciplina boljša kot lani, saj je od 516 zavezancev v roku oddalo napoved 406 obrtnikov, 110 pa so morali vročiti osebni poziv. Lani je bilo teh zamudnikov okrog 150, že po tradiciji pa so med temi avtoprevozniki iz drugih republik.

Največji dohodek od obrti je prijavil steklar (2.233.177 dinarjev), sledi pleskar (2.153.201), na tretjem mestu pa je obrtnik, ki se ukvarja s krovstvom (1.758.045 dinarjev). Od 168 obrtnikov — pavsalistov je napoved pravočasno vložilo 128 obrtnikov. Dokončana podoba, kako bo z odmero davka od obrti, pa bo znana šele v drugi polovici leta, po pregledu knjig. P. P.

Skupščina občine Krško — komisija za odlikovanja in občinska priznanja objavlja na podlagi 13. in 14. člena Pravilnika za izvajanje odloka o občinskih priznanjih

RAZPIS

Za podelitev priznanj občine Krško za leto 1983

1. Občinska skupščina podeljuje posameznikom, samoupravnim organizacijam in skupnostim ter njihovim organom, skupinam in drugim organizacijam ter enotam oboroženih sil SFRJ naslednja občinska priznanja:

a) VELIK ZNAK OBČINE KRŠKO za življenjsko delo ali za izredne dosežke na področju družbenega in ekonomskega razvoja občine.

b) ZNAK OBČINE KRŠKO se podeljuje za dosežene uspehe pri delu ali za dejanja, ki v občini zaslužijo splošno priznanje ali imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine.

c) PRIZNANJE OBČINE KRŠKO se podeljuje v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za podelitev znaka občine, pa je družbeno priznanje utemeljeno.

2. Predlog lahko dajo: občinska skupščina in njeni organi ter delovna telesa, družbeno-politične organizacije, organizacije združenega dela, krajevne in interesne skupnosti, enote NOV Jugoslavije in oboroženih sil SFRJ ter druge samoupravne organizacije in skupnosti. Pobudo lahko dajo tem organom, organizacijam in skupnostim tudi delovni ljudje in občani.

3. V predlogu mora biti navedena vrsta priznanja, za katero se predlaga, z obrazložitvijo in navedbo podatkov o predlaganem kandidatu, iz katerih je moč nesporno ugotoviti utemeljenost predloga.

4. Predloge je treba poslati komisiji za odlikovanja in občinska priznanja skupščine občine Krško najkasneje do 15. aprila 1983.

Komisija za odlikovanja in občinska priznanja skupščine občine Krško

KRŠKE NOVICE

„KADILNICE“ IN HORA LEGALIS — Na Dom mladih v Krškem letijo razni nepreverjeni očitki, od tega, da se tam zbirajo le hulgani in narkomani, da tam pijančujejo, pa do trditve, da mladi tudi kadijo. Slednje verjetno še najbolj drži, da pa mladi kadijo, niso krivi v Domu mladih, saj, kot je povedala na sobotni problemski konferenci učenka, pričejo nekateri učenci cigareto že sto metrov stran od šole, ko pridejo do svoje „postojanke — kadilnice“. Pred časom je bila na šoli okrožnica, da po 20. uri niti osmošolci ne smejo biti zunaj. „S tem se nikakor ne strinjamo“, je posebej poudarila nadobudna mladinka.

DOM MLADIH IN GOSTILNE — Poleg mladih so na omenjeni konferenci tudi gostje menili, da bi bila za

mlade huda izguba, če bi se moral posloviti od dotrajane barake, kateri deluje sedem sekcij, od modelarjev pa do literarnega kluba. Dom mladih zagotavlja denar za delovanje s pogostimi plesi. Zdal jih prirejajo vsakih 14 dni in vsakokrat pride v blagajno okrog star milijonček. Tako životarijo od plesa do plesa, člani sekcij, denimo fotomateriji, pa iz svojega žepa prispevajo marsikakšen dinar za drag papir in filme. Denarja pa ni za vrsto popravil barake, kjer sta dobila stroho še špediterja Intervropa in Transjug. Če bi mladi izgubili Dom mladih, bi jim resda ostalo na voljo kajlišče hotela Srečič ali pa kar 10 gostiln na treh kilometrih na desnem bregu Save, vprašanje pa je, kaj bi rekli starejši. Pijača in karte so večje zlo kot napihnjene predsodki o Domu mladih!

NOVO V BREŽICAH

SAMO HRANA IN POSTELJA NE PRIVABLIATA. Turisti postajajo izbirčni in se ne zadovoljujejo več z običajno ponudbo dobre hrane in hotelskega udobja. Najraje se ustavijo tam, kjer jim znajo približati kulturne, zgodovinske in naravne zanimivosti, da jim izpolnijo bivanje. To velja tudi za tiste, ki pridejo po zdravje v Toplice. Posavski muzej bo letos postavil po eno propagandno vitrino na motelu Petrol in v čateških Termah, nase pa bo z velikimi občestnimi tablam opozoril tudi na vseh vpadnicah v Brežice.

nili vsak dan po nekaj dragocnega časa. Čakanje traja več ur, pa deset, dvajset in celo trideset minut. Najraje zeleno luč obeta šele nadvoz oziroma podvoz, za kar pa ni lahko zbrati denarja.

ŠTIRJE SO PREMALO. O delovnih skupnostih z manj kot sedem zaposlenimi meni družbeni pravobranilec samoupravljanja, da so ne le neracionalne, ampak tudi v nasprotju z zakonom o združenem delu. Zaradi tega je Gostišče pri gradu v Brežicah že dže časa kamen spotike. Niti toliko delavcev nima, da bi lahko imelo vsaj najnujnejše samoupravne organe.

NE BODO PRIKRAJŠANI. Izgubarja Dekorles iz Dobove in Tovarna prikolice IMV v Brežicah sta imela v prvem tromesečju po zakonu možnost za izplačilo zajamčenih osebnih dohodkov. Ker bi s tem vzeli zaposlenim preveč delovne volje in zavrli uresničevanje sanacijskih programov, je izvršni svet občinske skupščine dovolil obema kolektivoma izplačilo normalnih plač.

BREŽIŠKE VESTI

BLANČANI PRED DVEMA SKRINJICAMA

Na nedeljskem referendumu bodo krajanje KS Blanca pred dvojno odločitvijo. Njihova skupščina krajevne skupnosti je namreč skupno z občinsko razpisala še svoj samoprispevek. Z minulim so naredili kar dosti. Z novim želijo izboljšati še naslednje ceste: od Blance proti Rožnemu imajo še obveznosti s posojilom, posodobiti pa želijo cesto od Blance do Čanja, Poklek - Selca - meja KS, Blanca - Krajna brda in Kancijan - Stagenca. Z delom denarja nameravajo financirati izgradnjo avtobusnega postajališča na Blanci in gradnjo mriške vežice. Tudi ta samoprispevek nameravajo pobirati pet let po stopnji 1,5 odst. Svet krajevne skupnosti poziva volilce z območja te krajevne skupnosti, da pridejo na volišče in glasujejo za ta samoprispevek kot vedno doslej.



KONJI SPET CENJENI - Ne le zaradi pomanjkanja goriv, tudi sicer se je konjem dvignila cena. V sevniški občini jih veterinarji vestno pregledujejo (na sliki veterinar Hawlina med jemanjem krvnega vzorca), istočasno pa opravijo tudi „nabor“ zanje. (Foto: A. Železnik)

Dinar za zaščito je prihranek

Sevniški veterinarji kljub skromnim dohodkom regresirajo vsako umetno osemenitev

Mali kolektiv posavskega veterinarskega zavoda v Sevnici marljivo opravlja pomembnejše poslanstvo za živinorejo, več kot jim je to pripravljen marsikdo priznati, predvsem pa plačati.

Vodja sevniške enote dipl. veterinar Hinko Maver to nazorno ponazori s primerom. Pri enakem številu prevoženih kilometrov lahko broziški kolegi osemenijo od 5.000 do 6.000 tisoč krav, mi pa smo jih lani 2.400, kar je vseeno 200 več

Težko bi v času draginje našli kolektiv, ki bi s svojimi skromnimi denarji samo za osemenjevanje krav segel pri vsakem primeru v žep za 70 dinarjev (po drugi strani si veterinarji in delavci na tej postaji že leta ne morejo privoščiti regresa za letni dopust!). Veterinarji upajo le, da bo kmetijska pospeševalna skupnost tudi vnaprej priknala še nadaljnega štótaka.

Veterinarji zaslužijo podporo tudi pri akciji preprečevanja vnetij vimena, tiste zahrbtni, oziroma kot pravijo v strokovnem jeziku, latentne bolezni. Kolikšno škodo to lahko pomeni, lahko vsakdo oceni že po tem, ker mlekarne oporečno mleko kratko malo zavrnejo. Analiza vzorcev v Novem mestu je dokazala, da je bilo že sedaj pol poslanih vzorcev ocenjenih za oporečne. Dohodek od mleka je kot reden vir za prene-

katerega kmeta nekaj takega kot za delavca kuverta OD ob mesecu. Izpad takega dohodka je torej lahko hudo izguba. Je zato sploh še treba pomisljati, da bi o tem kaj primaknili za tako preventivno akcijo?

ALFRED ŽELEZNIK

„Gradili bomo kar potrebujemo!“

Izjava predsednika občinske skupščine pred nedeljskim referendumom

„Mislim, da je dolgotrajna javna razprava o programu del, ki jih naj bi financirali iz zbranih sredstev 4. občinskega samoprispevka, bistveno spremenila prvotne programske zasnove, kakršne so prvotno nastale bolj v odborih in komisijah,“ je dejal dober teden dni pred referendumom predsednik občinske skupščine Jože Bavec.

„Program, predložen sedaj za nedeljski referendum, vključuje najaktualnejše infrastrukturne probleme vseh enajst krajevnih skupnosti naše občine,“ je poudaril predsednik.

„Osebnostno menim, da je v tem programu tisto, kar občani želimo. Naša občina se je zaradi neurejene cestne mreže znašla v nezavidljivem položaju. Vseeno je treba opozoriti, da s predloženim programom ne mislimo nekakšnih sodobnih novogradenj in s tem v teh težkih časih še stopnjavati porabo, temveč želimo pripomoči le k boljšim razmeram, da bo še nadalje omogočen cestni promet. Avtobusni promet - delavske in šolske prevoze - moramo v naslednjih letih stopnjavati do te mere, da se bo lahko sleherni krajan, delavec in učenec varno pripeljal v večja občinska središča in kraje izven občine, kjer so tudi delovna mesta naših ljudi. Predvidena vlaganja po predloženem samoprispevku prinašajo tudi racionalizacijo cestnega prometa, ki marsikje zaokrožujejo že zgrajene cestne poteze v bolj zaključene krožne poti. Vprašanje, če bomo to v naslednjih petih letih lahko tudi storili, je zato povezano z našo dobro voljo prispevati iz osebne dohodka, torej na referendumu v nedeljo obkrožiti tisti „ZA!“ A. Ž.

PRAVOČASNO O PRAZNIKU

Znano je že, da se letošnje praznovanje praznika sevniške občine seli v boštanjsko krajevno skupnost. Predsednik občinske skupščine in občinske konference SZDL sta se 11. marca udeležila seje posebnega odbora v Boštanj. Po vsem videzu bodo v tej krajevni skupnosti prekosili sami sebe. Zastavljenih je namreč mnogo akcij. Med osrednje šteje prav gotovo dozdajava gasilskega doma v Boštanju in prenova doma TVD Partizan. Zaradi aktivnih kulturnih skupin zanesljivo ne bodo v zadrugi za kulturne programe ob številnih otvoritvah.

PREGLEDALI SETEV

Dobro gospodar vedno predvidi vse vnaprej. V petek se je tako sestel poseben štab za setev v sevniški občini. Pregledal je oprabljenosejsko setev, kjer upajo, da bodo kljub nekaterim manj sklenjenim pogodbam na kraju vseeno dosegli zastavljeni načrt. Ugodno poteka tudi vse potrebno za spomladansko setev.

SEVNIŠKI PABERKI

V PRAVIH ROKAH - Na območju sevniške krajevne skupnosti je krajevna organizacija Rdečega križa ob 8. marcu skromno obdarila vse nad 75 let staro žensko.

Da so lahko opravili to človekoljubno gesto tudi tokrat, je organizaciji pomagala sevniška krajevna skupnost.

ZAKAJ DVOJKI? - Znano je, s kakšno vnemo so krajanje Boštanj širili telefonsko omrežje. Sedaj, ko so končno priključeni na omrežje, se čudijo, zakaj imajo posamezniki dvojkice, ko naj bi bilo prostih še sto linij. Velja torej tista stara, da je bolje dati manj, kot pa morebiti kasneje vzeti, ko morda spet ne bi bili kos širitvi?

ŠE ENA TELEFONSKA - Krajanje, ki živijo za Orehovim, se čudijo, zakaj bi morali za telefonski priključek prispevati več kot ostali samo zato, ker so dlje. S prstom kažejo na solidarnost, ki je veljala niže ob Savi. Šmarčani so npr. prvi vlekli dodatne kable še za Boštanjčane, ti spet za Ložane in tako dalje.

PROJEKT RAZMNOŽUJEJO - Kljub zimi priprave na gradnjo vodovoda na Veterniku niso zastale. Pravar je projektant izdelal načrt. Odbor se je znašel pred novim problemom. Znano je namreč, da že kronično primanjkuje kopirnega papirja za načrte. Naj bi zato vse skupaj padlo v vodo? Ker papirja ni bilo mogoče stakniti v Celju, so našli razumevanje pri enem od velikih sevniških kolektivov.

Nedonosen pire snedel dohodek

Proizvodnja Kolinske z Mirne je bila lani za 15 odst. večja, prihodek in dohodek pa kljub temu manjša (od načrtov in predlanskega rezultata)

Kljub izboljšanim proizvodnim napravam in težavam pri plasmaju otroške hrane na zunanjih trgih - tu gre predvsem za Sovjetsko zvezo, ki je največji zunanji kupec teh izdelkov - je Kolinska - tozld Tovarna za predelavo krompirja z Mirne, lansko leto zaključila s pozitivnim poslovnim rezultatom. Seveda bi bili ti rezultati lahko še boljši, če ne bi namesto otroške hrane, za katero dosegajo na trgu boljše cene, ne bili prisiljeni proizvesti več krompirjevega pireja.

Bilanca ob koncu leta je pokazala, da so v tej tovarni sicer proizvedli za okoli 15 odst. več izdelkov, toda zaradi pretežne proizvodnje krompirjevega pireja sta bila prihodek in dohodek manjša v primerjavi z letom 1981 in s plani za lansko leto. Medtem ko so za lani planirali, da bodo proizvedli 750 tisoč kilogramov krompirjevih kosmičev, so jih še enkrat več. Zato pa so izdelali samo 605 tisoč kilogramov otroške hrane, namesto da bi je 1.100 ton. Vse to se je poznalo pri dohodku in tudi pri akumulaciji.

Bržkone bi bili rezultati poslovanja še slabši, če znotraj kolektiva ne bi iskali notranjih rezerv. Z majhnimi posegi v naprave so prihranili tona mazuta na dan, prav tako so prihranili električno energijo in vodo. Izboljšala se je tudi kvaliteta njihovih izdelkov, kar je bržkone botrovalo tudi temu, da je letos skoraj zanesljiv večji izvoz otroške hrane v Sovjetsko zvezo. Najpomembnejše pa je, da krompirjevih odpadkov in olupkov ne bodo več metali stran, ampak jih že začnemo konzervirati z mlečno kislino, kasneje pa jim bodo dodajali tudi hranilne dodatke. To po-

meni, da bodo vsak dan v deponije vložili pa 6 ton teh odpadkov, s katerimi bo moč pridelati tudi po 300 kilogramov žive teže goveje živine. Zanimanje za te odpadke je vse večje, tovarna pa naj bi vsako

leto z njimi pridobila 4 milijone dinarjev.

Vsi prihranki in iskanje notranjih rezerv so tej tovarni še kako potrebni. Kot je bilo že rečeno, so naprave zastarele, tako da jih bo treba postopoma temeljito obnoviti, nič manj denarja ne bo zahtevala tudi naložba v čistilno napravo. Na srečo si letos obetajo precej bolj ugoden nastop na zunanjih trgih in bo več denarja ostalo tudi za akumulacijo.

J. SIMČIČ

Bolj načrtno zaposlovati

Na seji trebanjske občinske skupščine sprejeli analizo o kadrovskih potrebah - Osnova za nadaljnje načrte

Dosledno uresničevanje kadrovske politike je ena izmed osrednjih sestavin planskih dokumentov, naložbenih načrtov in štipendijske politike. Od ustreznega zaposlovanja in prave kadrovske zasedbe pa je v veliki meri odvisno tudi izpolnjevanje nalog, ki jih pred združeno delo postavljajo stabilizacija. V trebanjski občini tem vprašanjem posvečajo nemalo pozornosti. Zato so pripravili anketo in analizo kadrovskih potreb v občini, na zadnji seji občinske skupščine pa so delegati to analizo tudi sprejeli.

V razpravi so med drugim poudarili, da mora ta analiza skupaj s pripombami in smernicami, ki sta jih pripravila izvršni svet in izvršni odbor podpisnikov samoupravnega sporazuma o štipendiranju, postati osnova za planiranje kadrovskih potreb v naslednjih letih. Hkrati so poudarjali, da je treba v okviru skupnosti dolenjskih občin najti poti in načine, da bi vodili enotno kadrovsko politiko.

V trebanjski občini bodo morali poskrbeti, da bodo imeli zadostno število delavcev za kovinsko industrijo, ki ostaja še naprej osnovna gospodarska panoga v občini. Hkrati bodo morali poskrbeti za ustrezno kadrovsko strukturo, kakršno bodo terjale tudi naložbe v nove tehnološke zmogljivosti. Že zdaj je namreč videti, da je kadrovskih štipendij za nekatere profile še premalo, kar ni v skladu s potrebami združenega dela. Tudi vpis v ustrezne šole še ni v skladu s potrebami združenega dela, saj poklicno usmerjanje še vedno ni zadovoljivo, prav tako pa je premalo povezave med šolami, starši in združenim delom.

Tako v analizi, kot tudi v razpravi je prišlo na dan, da trebanjska občina za zdaj ne potrebuje nobene oblike usmerjenega izobraževanja. K takim ugotovitvam niso pripeljale samo težave z denarjem, pristo-

Ostal je sam

„Tu je bila revščina, pota nobenega, povsod samo kamenje in grabni. Zdelo se mi je, da ne more tako iti in pri 16 letih sem se začel vtikati v politiko,“ pravi 81-letni tajnik sveta krajevne skupnosti Svetinje Jože Novak. In tega „vtikanja“ v politiko ni konca do današnjih dni.

Tudi po zaslugi Jožeta Novaka se je v to krajevno skupnost začel seliti napredek. Najprej je takoj po vojni organiziral obnovitveno združenje, potem je pomagal pri elektrifikaciji in drugih delih. Ko se je reorganizirala krajevna samouprava, je postal še predsednik sveta krajevne skupnosti, s tem pa je bilo preden postavljenih veliko novih nalog. Skoraj vse je izpolnil, kar si je skupaj s krajanje zadal. V vas pelje zdaj asfaltna cesta, lani so brigadirji napeljali vodovod, zdaj vaščane Vrhov in Svetinje čaka še napeljava omrežja po vasih.



Toda Jože Novak je ostal sam. Pred nedavnim mu je umrla žena, šest otrok je že zdavnaj odšlo po svetu. In kmetija, ki je včasih prehranila toliko lačnih ust, je zapisana propadu.

„Kar imam krme, jo bom še porabil, potem pa bom živali oddal Cutim, da nimam več tiste moči, tudi branje mi ne gre več tako. Čeprav mi je zdravnik dejal, naj se ne trapiš s težkimi mislimi, se jim skoraj ne da izogniti,“ je dejal Novak otožno.

Čeprav so mu krajanje hvaležni za njegov prispevek, ni mogoče reči, da je njegova samota zaradi tega kaj manjša.

J. SIMČIČ

IZ KRAJA V KRAJ

NAVDUŠENI NAD HUDEJAMI - Da se programi reševanja romske problematike v trebanjski občini vendarle uresničujejo, kaže tudi naselje Hudeje. Ob nedavnem obisku delavcev socialnih skrbitelj iz 11 občin, ki se ukvarjajo z enakimi problemi, je enemu izmed obiskovalcev usel vzdih priznanja: „Saj so Hudeje lepše urejene kot marsikateri naš kamp.“ Žal je tudi urejenost Hudej prišla nekoliko pozno in ni pričakovati, da bi bil zaradi njih priliv turistov k nam kaj večji.

ZDAJ SO SE VNDARLE NAŠLI V GRADIVU - Delegati pogodbe tarjajo, da ne razumejo delegatskih gradiv, da v njih težko najdejo sami sebe in svoje probleme. Toda gradivo za eno izmed naslednjih sej občinske skupščine že zdaj poraja veliko razprav in tudi pripomb. V njem je namreč tako natančno opisana problematika alkoholizma, pa tudi teoretično podkrepjena je, da se v njem najdejo mnogi Trebanjci.

Pa naj še kdo reče, da sestavljalci gradiv ne upoštevajo pripomb delegatov!

POTREBE ŽE, A NE KULTURNE - V Veliki Loki imajo že tako slabe razmere za delo kulturno-umetniškega društva, zdaj pa nekateri okoli kulturnega doma opravljajo neke druge „potrebe“, s čimer kažejo, da se po... tudi na kulturo. Ob tem se velja vprašati, kako naj bi bilo tistim redkim navdušencem do kulture, ko pa se zdi, da so druge „potrebe“ še veliko nujnejše.

VSAKA STVAR JE ZA NEKAJ DOBRA - Opozorila, da bodo nekdanji park in bazen in prikupni mostički v Trebnjem propadli, so se uresničila. Toda že se oglašajo zagovorniki tega propada, ki pravijo, da je tam zdaj krasen teren za tek čez drn in strn ali za kros. In zdaj morajo v Trebnjem dobiti samo še atlete, ki bodo nove naprave še uporabljali.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Nič več dodatnega zaslужka?

V črnomaljski občini 173 popoldanskih, a le 200 rednih obrtnikov – V redni zaposlitvi predvsem socialna varnost – Glavni zaslužek popoldne – Neustrezna davčna politika

V črnomaljski občini je bilo konec preteklega leta 200 rednih obrtnikov ter 173 občanov, ki se ukvarjajo z obrtjo kot s postranskim poklicem, od tega jih največ (okrog 40) opravlja zidarska dela, okrog 15 izdelke iz plastike. Narašča tudi število tistih, ki izdelujejo izdelke domače obrti, to pa so predvsem gospodinje. Med obrtniki je še vedno premalo zanimanja za razne storitvene dejavnosti, kot so pečarstvo, šiviljstvo, krojaštvo in čevljarstvo, ki jih v občini primanjkuje.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je zbiral podatke o delavcih, ki imajo tako imenovano popoldansko obrt, in ugotovil, da je veliko zanimanja za izdelavo raznih kovinskih predmetov, „popoldanci“ pa se velikokrat povezujejo tudi z delovnimi organizacijami. Pri takšnih obrtnikih je ugotovil veliko pomanjkljivosti oz. nepravilnosti v njihovem poslovanju, med drugim, da jih več kot 30 nima za dopolnilno obrt potrebnih soglasij. Mnogi opravljajo druga dela, kot so dovoljena z obrtnim dovoljenjem, veliko jih popoldne opravlja dejavnost, ki je konkurenčna delu delovne organizacije, v kateri so zaposleni. Prihaja tudi do primerov izposojanja materiala in strojev v delovni organi-

zaciji ter celo do tega, da si nekateri med delovnim časom pridobivajo stranke in opravljajo komercialne posle za svojo obrt.

Marsikateremu popoldanskemu obrtniku pomeni opravljanje del in nalog na delovnem mestu zgolj socialno varnost, vir glavnega zaslужka pa je v dopolnilni obrti, še zlasti zato, ker doslej ni bilo zadovoljive davčne politike. V črnomaljski občini je bilo na primer le 16 „popoldancev“, ki so plačali v lanskem letu več kot 10.000 din davčnih obveznosti, medtem ko ostalih prispevkov niso plačevali. To jih je postavljalo v ugodnejši položaj kot redne obrtnike, cene njihovih storitev pa niso bile zato nič nižje.

Pravobranilec samoupravljanja meni, da bi lahko veliko popoldanskih obrtnikov v občini opravljal obrt kot redno dejavnost; s tem bi sprostili

delovna mesta v delovni organizaciji, ki bi jih zasedli nezaposleni. Zato daje vsem delovnim organizacijam pobudo, da ponovno preverijo upravičenost soglasij za obrt vseh pri njih zaposlenih delavcev.

M. BEZEK

HUDA KRI ZARADI STANOVANJA

Nedavna dodelitev stanovanja, ki ga je Betin tozid Konfekcija iz Črnomlja dodelil eni svojih delavk, je povzročila med zaposlenimi, predvsem pa med delavkami, ki menijo, da imajo prav tako pravico priti do stanovanja, nezadovoljstvo. Pri dodeljevanju namreč niso objavili prednostne liste prosilcev, točkovanje ni bilo popolno, o dodelitvi pa tudi ni odločal za to pristojen organ. Zato je družbeni pravobranilec samoupravljanja predlagal sodišču združenega dela, da razveljavi postopek razdeljevanja. Sodišče združenega dela je že izreklo sklep o zadržanju razdeljevanja stanovanja, o usodi le-tega pa bo dokončno odločilo v kratkem.

Življenje v dijaškem domu ni le učenje

Dopolnjuje ga delo v interesnih dejavnostih

Jožica Žagar je prišla na šolanje v črnomaljsko srednjo šolo družbenoslovno in kovinarsko usmeritve Edvarda Kardelja iz Podturna v trebanjski občini, a se je v novo okolje, predvsem pa v življenje v dijaškem domu tako hitro vživela, da je kmalu po prihodu v Črnomelj postala eden izmed najbolj aktivnih gojencev.

Čprav pomeni prehod iz osnovne šole v usmerjeno izobraževanje – Žagarjeva obiskuje šole 1. letnik – pomembno prelomnico, saj se mnogi zaradi drugačnega pristopa k učni snovi spopadajo s težavami, jih Jožica, ki je dobra učenka, skoraj ni zaznala. Kaj hitro pa je ugotovila, da v dijaškem domu ni dovolj razvito delo v interesnih dejavnostih. „Spoznala sem, da bi morali življenje v domu, ki ne pomeni le učenje in pisanje nalog, popestriti. Ko sem postala predsednica komisije za kulturo, sem vedela, da bom lahko svoje zamisli vsaj delno uresničila. V začetku smo pripravljali programe za proslave v domu, ob 8. marcu pa smo gostovali tudi v tozdu Beti v Črnomlju. Poleg sodelovanja z delovnimi organizacijami se želimo tesneje povezati z vojniki, te dni pa se bomo povezali tudi z gojenci dijaškega doma iz Duge Rese, a katerimi bomo sodelovali zlasti na kulturnem, a tudi na športnem področju,“ je razpredala misli Jožica.



Jožica Žagar

V dijaškem domu delujeta poleg kulturne tudi športna komisija ter komisija, ki pripravlja kvize in tekmovanja. Po Jožičinih besedah se v kulturno dejavnost vključujejo zlasti učenci družboslovne usmeritve, športna tekmovanja pripravljajo kovinarji, zelo težko pa je v interesne dejavnosti pritegniti učenke, ki obiskujejo šolo v tovarni Beti v Metliki.

„Glede na to, da živi v domu okrog 130 učencev, bi bilo življenje lahko še veliko bolj živahno, za to pa bi morali narediti veliko več kot doslej. Vzgljatelj sicer pravijo, da smo bolj delavni kot pretekla leta, a s tem še ne smemo biti zadovoljni. Vedno moramo iskati nove oblike dela, ki bi razbilo monotono domače življenje,“ je dejala Žagarjeva.

B. M.



SPOMLADANSKA DELA – Zadnji toplejši zimski dnevi so v trtje in na polje zvalili kmete, polkmete, vikendarje, vrtičkarje. Brajkovčeva se celo iz Ljubljane ob koncu tedna vozita obdelovat zemljo na Hrast. Najcenejša pa tudi najboljša je doma pridelana hrana in pijača. (Foto: A. Bartelj)

Minil je čas pospešene gradnje

Za to srednjeročno obdobje načrtujejo 96 novih družbenih stanovanj, vendar bo to težko uresničiti – Letos 30 stanovanj v novi soseski

V metliški občini je 350 družbenih stanovanj, od tega velika večina v Metliki, le 22 družbenih stanovanj je še v Gradcu. Družbeni stanovanjski gradnji je bilo očitno najbolj naklonjeno prejšnje srednjeročno obdobje, ko so v Metliki v treh stolpih v Ulici 1. maja dobili kar 132 novih stanovanj. V tem srednjeročnem obdobju bo novih družbenih stanovanj precej manj.

„Zaradi tako intenzivne gradnje v prejšnjem srednjeročnem obdobju moramo tudi v tem obdobju vračati veliko bančnih kreditov in je seveda denarja za gradnjo sedaj tudi zato manj,“ pravi tajnik metliške stanovanjske skupnosti Maks Koležnik. Tako so plan stanovanjske gradnje za to obdobje dvakrat znižali: od prvotno izredno visoko zastavljenih 160 novih

stanovanj najprej na 130 in končno na 96 novih družbenih stanovanj do konca leta 1985. Pa še se bojijo, da tega zastavljenega načrta ne bodo uresničili. Vzroki za to so: precejšnje podražitve, zmanjšana možnost kreditiranja pa tudi manjši interes delovnih organizacij za družbeno gradnjo.

Od načrtovanih 96 stanovanj jih bo letos jeseni zgrajenih prvih 30, in sicer v novih poslovno-stanovanjski soseski ob križišču. Ker povprečno družbeno stanovanje v metliški občini meri le 44 m², kar je precej pod slovenskim povprečjem, sicer pa so stanovanja dokaj nova, saj razen tistih v gradskem gradu niso starejša od 30 let, so se v novi soseski odločili za večja stanovanja. Tako bo od teh 30, ki bodo

LE ŠEST SUBVENCIONIRANIH STANARIN

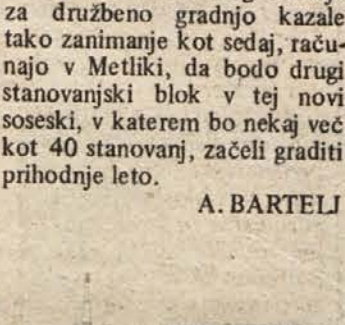
Od 350 družbenih stanovanj, kolikor jih je v metliški občini, stanovanjska skupnost le šestim imetnikom stanovanjske pravice subvencionirane stanarine; to število se že več let ne spreminja. Res je, da sčusa pravico do subvencionirane stanarine uveljaviti več ljudi, vendar jih nekaj zavrnejo, ker ne izpolnjujejo vseh kriterijev. Kljub temu pa je možno, da iz takega ali drugačnega razloga za subvencijo ne zaprosijo vsi, ki so do nje upravičeni. Po kriterijih, določenih v družbenem sporazumu, je na primer štiričlanska družina upravičena do subvencionirane stanarine, če stanarina znese več kot 4,5 odst. njihovega skupnega družinskega dohodka.



veseljiva v začetku jeseni, 9 garsonjer, 6 enosobnih, 12 dvoiposobnih ter 3 trisobna. Od teh stanovanj bo 11 solidar nostnih, 15 jih bo last delovnih organizacij, 4 pa so kupili zasebniki. Izhodiščna cena za kvadratni meter stanovanjske površine in komunalne ureditve je bila 26.647 dinarjev, računajo pa, da bodo do vsetitve podražitve znašale okoli 30 odst. Izhodiščna cena celega objekta, v katerem bo prostora dobila tudi lekarna, pa je znašala 53,6 milijona dinarjev.

Če bodo delovne organizacije za družbeno gradnjo kazale tako zanimanje kot sedaj, računajo v Metliki, da bodo drugi stanovanjski blok v tej novi soseski, v katerem bo nekaj več kot 40 stanovanj, začeli graditi prihodnje leto.

A. BARTEJL



Na jutrišnji seji OK ZSMS v Metliki bodo mladi med drugim sprejeli pravila o organiziranosti in delovanju občinske mladinske organizacije, beseda bo tekla še o vlogi in pomenu mladinske organizacije v socialističnem samoupravljanju ter o zaključnem računu za lani in o finančnem načrtu za letošnje leto.

VLOGA IN POMEN MLADINSKE ORGANIZACIJE

Na torkovi seji občinske konference SZDL so osrednjo pozornost posvetili aktualnim gospodarskim in političnim razmeram v metliški občini. Beseda je tekla še o letošnji akciji NNNP ter o zaključnem računu OK SZDL za lansko leto in o finančnem načrtu za letošnje leto.

O GOSPODARSKIH IN POLITIČNIH RAZMERAH

Na torkovi seji občinske konference SZDL so osrednjo pozornost posvetili aktualnim gospodarskim in političnim razmeram v metliški občini. Beseda je tekla še o letošnji akciji NNNP ter o zaključnem računu OK SZDL za lansko leto in o finančnem načrtu za letošnje leto.

SPREHOD PO METLIKI

PRED KRATKIM JE BIL METLIŠKI mešani pevski zbor 3eti na čvel: gostovanjih, in sicer v Dobovi in Mirni peči. V Dobovi je pel v tankakšnem kulturnem domu domačinom, v Mirni peči pa delavkam iz temeljne organizacije združenega dela Beti. Pod vodstvom Franceta Mileka je zbor zapel trinajst pesmi, poslušalci pa so z dolgotrajnim plaskanjem pokazali, da jim je petje tega štiri leta starega zbora všeč. Poslušalci v Mirni peči so bili tako navdušeni, da je mor. zbor dodati še eno pesem.

KOLIKOR BOLJ SE BLIŽA VINSKA VIGRED – razstava belokranjskih vin – toliko več je članov Društva vinogradnikov Bele krajine, ki je tudi organizator prireditve. Vinogradniki se včlanjujejo, ker bi radi tudi sami tekmovali za najboljšo belokranjsko vino. „Lepo je, če imaš na steni v zidnici obešeno diplomo,“ mi je rekel ved krakim znanec, ki se je še isti dan včlanil, sicer ne bi smel dati svoje vina v ocenjevanje. To o diplomah pa so najbrž njegove pobožne želje. Morda pa tudi ne?

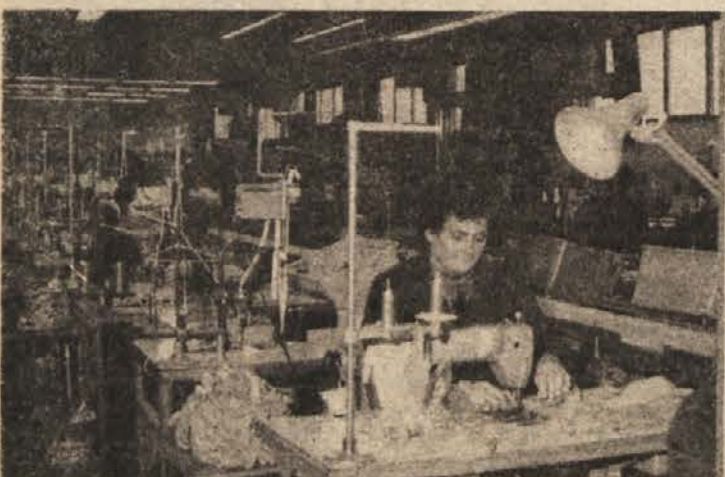
METLIKA JE SKROMNA Z IZBIRC SPOMINKOV, ki naj bi jih kupovali turisti, potujoči skozi kraj, zato ni nič čudnega, če se o tem veliko govori. Vsi razpravljalci so si enotni, da bi morali napraviti velike korake, nihče pa ne ve, s čim in kako. „Izdelane in ponujene stvari bi morale biti belokranjske, lepe, okusne in ne predrage,“ je slišati. Morda pa je le kje kakšna nadarjena glava, ki ji sicer ni toliko do govorjenja, ampak več do dela, in bo znala lepo besedičenje pretvoriti v spominke. To bi bilo pohvalno.

UČENKE SREDNJE ŠOLE TEKSTILNE USMERITVE, ki obiskujejo vezenjski krožek, so bile na izletu v Adlešičih. Pri Marici Cvitkovič so si ogledale ročna dela, z domačinko pa so se dajle pogovarjale o domači obrti. Na poučnem izletu so bile tudi slušateljice srednje tehniške tekstilne šole, oddelek za odrasle. Njihova pot je bila daljša: vodila jih je v Mursko Soboto, Maribor in Celje, kjer so si ogledale tankakšnje tekstilne delovne organizacije.

metliški tednik

EVIDENTIRANJE BRIGADIRJEV SE V TEKU

Črnomaljska mladinska delovna brigada Milke Šobar-Nataše bo letos pomagala pri gradnji vodovoda na delovni akciji Kobansko 83, in sicer v drugi izmeni. Skupaj z mladinci in pobratene Duge Rese pa bodo ustanovili brigado Bratstvo in enotnost Duga Resa – Črnomelj, ki bo sodelovala na zvezni akciji Podrinje – Kolubara. Evidentiranje brigadirjev bi moralo biti do 15. marca že zaključeno, a se je prijaviло zelo malo kandidato, zato bodo na občinski konferenci mladine zbirali prijave tudi naknadno. Hkrati pa bodo pripravili razgovore v delovnih organizacijah in šolah ter tako poskušali privabiti na prostovoljno delo čimveč mladih.



VSA PROIZVODNJA V IZVOZ – V Betinem tozdu Konfekcija iz Črnomlja je proizvodni program skozi vse leto usmerjen v šivanje športne opreme, torej trenirk in telovadnih dresov, ki se jim od jeseni do pomladi pridružijo še kopalke. Razveseljuje pri tem je, da vse izdelke izvozijo na zahodni trg, od tega največ v Zahodno Nemčijo. (Foto: M. Bezek)

ČRNO MALJSKI DROBIR

Na nedavni seji zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela je eden izmed delegatov opozoril na svinjarijo in pesek, ki se nabira ob pločnikih po črnomaljskih ulicah. Drugi pa bi rad odločal o njegovi delitvi. Zato ni verjetno, da bi našli v tem črnomaljskih krajevnih skupnosti, ki pa ima le dva delavca, zato delu ni bila kos. Ko bo delo, ki ga opravlja Komunala, prevzela cestna skupnost, bo za čistočo dolžna skrbeli Komunala. Očitno pa je bilo, da na kadrovske in kakršne koli druge spremembe ne morejo čakati ne občani ne umazanija, s katero je doslej v glavnem pometal le veter, zato je delegat sam predlagal očiščevalno akcijo. Bo tudi njegove besede odnesel veter?

lahko hitro rešili, če bi vrli Črnomaljski pomislili na svojo mladino, saj mnogi mladi kar nadaljujejo zimsko spanje. Predvsem mislimo na mladince, kso združeni pod okriljem osnovne organizacije ZSMS heroja Starihe, saj se celo njihovo vodstvo kljub opozorilom občinske konference ZSMS ne zmiga.

POSTREŽLJIVI MESARJI – Črnomaljske gospodinje se rade pohvalijo, kako postrežljive mesarje imajo. V mesnici in delikatesi v Kolodvorski ulici mesarji radi pri-skočijo na pomoč in postrežejo, če je trgovka v delikatesi odsotna. To pa gotovo najbolj koristi njim samim – mesarjem namreč, saj se tako vsaj malo razgibajo in obnovijo trgovsko znanje, kajti glede na to, da so kavlji v mesnicah mnogokrat prazni, je bojazen, da bi nanj pozabili, kar utemeljena.

MLADINSKO SPOMLADANSKO SPANJE – Zgornji problemi bi

Črnomaljski poročevalec

OGROŽEN-IZVOZ

Do zadnjega marca bi morali z območja kočevske občine izvoziti še okoli 3.000 kubikov lesa, da bi izpolnili načrtovani izvoz, so ugotovili na zadnji seji občinskega izvršnega sveta minulih četrtek. To bi bilo možno, če bi jim dala železnica na razpolago vsak dan 5 do 10 vagonov, v resnici pa dobijo le enega, ker pač les ni pokvarljivo blago.

Tako so gozdarji dobili še nov izgovor, če izvoznega načrta ne bi dosegli. Prejšnji so bili: sneg in zato slabi delovni pogoji ter štrajk italijanskih železničarjev.

POČITEK OB JEZERU – Čeprav je še sneg in z rudniškega jezera pri Kočevju še ni izginil led, v sončnem vremenu ožive obale jezera. Nekateri se tu sprehajajo, drugi počivajo, tretji pa iščejo celo premog. Vse preveč pa je takih, ki mečejo v jezero vse, od desk, steklenic, in neuporabne posode do drugih odpadkov in smeti. (Foto: Primc)

Tesno skrojen občinski proračun

Osnutek predvideva za 18 odst. manj prihodkov kot lani in za 14 odst. manj odhodkov – Do dokončnega sprejema ga je treba uskladiti – Republika si je vzela več

Z večino glasov je zbor združenega dela občinske skupščine Kočevje sprejel na zadnji seji osnutek „neuravnovešenega“ proračuna občine za letos. Osnutek namreč predvideva za 1.092.491 din več odhodkov kot prihodkov. Osnutek je še v javni razpravi. Med razpravo ga je treba uskladiti in šele nato ga bodo zbori občinske skupščine dokončno sprejeli.

V osnutku proračuna za letos je predvidenih za 76.821.473 din pri-

hodkov. To je kar za 18 odst. manj prihodkov, kot jih je imel občinski proračun lani. Največji izpad prihodkov je pri postavki davek od prometa proizvodov in plačil za storitve, kjer znaša kar preko 11 milijonov dinarjev (tega davka se v primerjavi z lani nabere za 32 odstotkov manj). Vzrok je, ker si je republika lani obračunala ta davek po stopnji 8,5 odst., letos pa kar po 11,5 odst. Razlika okrog 3 odst. je pobrala občinam, se pravi, da je bilo teh 3 odst. davka prej dohodek občinskih proračunov, zdaj pa je republiškega. Nadaljnji večji izpad pri prihodkih je še pri davku na dohodek od premoženja in od promozenskih pravic (v primerjavi z lani izpad za 48 odst.) in pri sredstvih, ki so prenesena v letošnji proračun iz lanskega leta.

Porast proračunskih prihodkov

SPOSOJENO TRNJE

Ne bi smeli pozabiti, da novinarji ne pozabljajo. Nekega dne, ko časniki ne bodo več na dnevnem radu, se utegne zgoditi, da bodo napisali ne to, kaj se je govorilo, temveč tudi, kdo je kaj govoril.

(Iz Svijeta)

Buren začetek, miren konec

Gospodarski položaj Lika se izboljšuje, a je še težak – Draga kratkoročna posojila – Novi izdelki, boljše cene

Do burne razprave in tudi hudih besed je prišlo na seji občinskega izvršnega sveta v Kočevju minulih četrtek, ko so razpravljali o analizi stanja in programu ukrepov v LIK Kočevje in o poročilu družbene pravobranilke samoupravljanja Jane Uran, ki je govorilo največ

o pobudah in stališčih tega organa v raznih delovnih organizacijah, med drugim tudi v LIK.

Ko je razprava zavila v mirnejše vode, se je dalo razbrati, da se gospodarski položaj Lika izboljšuje, vendar je še vedno težak. Uresničevanje sanacijskega programa bo gotovo trajalo več let in ga je treba vključiti v dolgoročni program razvoja delovne organizacije. Sanacijski program je potreben za tož Šolsko pohištvo (zaradi izgube) in tož Iveral (zaradi dotrajane opreme). Največ težav imajo s posojili za obratna sredstva, saj morajo na leto plačati samo obresti za te kredite toliko, kolikor znaša dohodek enega njihovih boljših tozdov. Več bodo morali narediti za zagotovitev trajnih obratnih sredstev, pa tudi za zniževanje zalog, hitrejšo obračunje obratnih sredstev itd., saj bodo imeli vsi ti ukrepi za posledico manjše potrebe po kreditih za obratna sredstva. Ugotovili so tudi, da se pri reševanju teh in drugih zadev pri Liku prepočasni.

Nekajkrat so bili izraženi dvomi, če gre verjeti zaključnemu računu Lika. Še posebno pa je bilo poudarjeno, da so delavci slabo informirani o stanju v svoji delovni organizaciji, zato tudi ne morejo učinkovito sodelovati pri odpravljanju težav in pri gospodarjenju, se pravi pri samoupravljanju. Izraženo je bilo prepričanje, da bi le samoupravno urejanje zadev pripomoglo k hitremu in učinkovitemu odpravljanju težav.

Vsi so se strinjali tudi z ugotovitvijo, da je treba izboljševati kvalifikacijski sestav zaposlenih v Liku. Potrebno je organizirati dodatno izobraževanje zaposlenih.

J. P.

Priprave za nov samoprispevek

V petih letih bi zbrali 110 milijonov dinarjev (enajst starih milijard) – Iz nalog sedanjega samoprispevka je ostala neuresničena gradnja vrta v Sodražici

Odbor za pripravo in izvedbo referenduma za samoprispevek v občini Ribnica je med drugim zadolžil svete krajevnih skupnosti, naj izdelajo krajevne programe, kaj bodo urejali z denarjem iz novega samoprispevka; občinski izvršni svet pa za izdelavo načrta občinskih del. Več bomo o teh programih poročali v kratkem.

Med ostalimi stališči in sklepi naj omenimo še nekatere. Samoprispevek naj bi bil uveden za vso občino, in to po stopnji 2 odstotka. V petih

letih bi tako zbrali 110 milijonov dinarjev. Referendum za samoprispevek naj bi bil že v drugi polovici maja.

Tudi tokrat bodo predvidoma del sredstev samoprispevka solidarnostno združili za nekatere večje investicije v občini, preostali del pa bodo porabili za uresničitev programov posameznih krajevnih skupnosti. V nekaterih krajevnih skupnostih občani o načrtih svojih KS že razpravljajo in predlagajo, za kaj naj bi šel tisti del samoprispevka, ki bo ostal posamezni KS. Razen tega se ponokod celo dogovarjajo o dodat-

nem krajevnem samoprispevku saj sredstva iz rednega občinskega samoprispevka očitno ne bodo zadostovala za uresničitev želja in načrtov posameznih krajevnih skupnosti oz. krajanov.

Ko bodo izdelali programe o porabi samoprispevka, bodo spet sklicani zbori oz. sestanki po vseh večjih vaseh in po vseh delovnih organizacijah pa tudi v drugih okoljih. Razpravo bosta vodili občinski vodstvi SZDL in Zveze sindikatov. Že v začetku aprila bo predvidoma izšla še posebna številka občinskega glasila „Rešeto“, ki bo posvečena samo pripravam na izvedbo referenduma za samoprispevek.

V dosedanjih razpravah se je izkazalo, da so se krajan v večih KS že dokončno odločili za samoprispevek. Tega prepričanja so tudi člani odbora za samoprispevek, pa tudi vodstva družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine. Po nekaterih opozorilih višjih vodstev, objavljenih tudi v javnih glasilih, naj bi zaradi zaostrelega gospodarskega položaja uvajali v sedanjem času čim manj samoprispevkov. V ribniški občini pa ocenjujejo, da pri njih gospodarski položaj ni slab. Dosegajo v povprečju boljše gospodarske uspehe kot v republiki in državi. Delovni ljudje in občani pa tudi ugotavljajo, kaj vse nujno potrebujejo za lepše življenje in uspešnejše delo, ter se zavedajo, da vsega tega brez osebnih odrekani ne bodo k malu dosegli.

J. P.

SPOSOJENO TRNJE

Teško se je stabilizirati, če vate piha z vseh strani. (Iz Novega tednika)

POKOJNINSKI ZAKON V RAZPRAVI

V ribniški občini se je začela javna razprava o osnutku zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Potekala bo v OZD in krajevnih skupnostih. Med delovnimi ljudmi in občani je veliko zanimanja za novosti, ki jih prinaša. Tokrat naj omenimo le dve: delovne organizacije, ki „proizvajajo“ invalide, nosijo tudi vse stroške zanje (doplacilo za skrajšani delovni čas) ter možnost predčasne upokojitve.

Nenavaden ples številik

Ne verjamejo podatkom DSSS, ki so izkazovali za devetmesečje ostanek dohodka, za vse leto pa izgubo

Člani ribniškega tozda Žičnice Ljubljana so bili nedavno obravnavi zaključnega računa za lani močno presenečeni. Zaključni račun je namreč pokazal, da so poslovno leto zaključili s preko 940.000 izgube, čeprav je podoben obračun za prvih 9 mesecev lanskega leta izkazoval še nad 6 milijonov dinarjev ostanka dohodka in tako obetalo zelo uspešen zaključek poslovnega leta.

Zbor delavcev je sicer zaključni račun sprejel, čeprav dvomi o resničnosti podatkov. Imenoval pa je posebno komisijo, ki bo pregledala vso dokumentacijo o lanskem poslovanju ter skušala ugotoviti dejanski gospodarski položaj tozda.

Predhodne rezultate gospodarjenja za lani bi morali tudi v ribniškem tozdu Žičnice obravnavati že v januarju, a jih niso, ker jim jih delovna skupnost strokovnih služb (DSSS) ni posredovala.

J. PRIMC

Tudi zaključni račun je DSSS dala v obravnavo šele 28. februarja dopoldne. Delavci tozda so zahtevali na sestanku večjo odgovornost delavcev DSSS za njihovo delo.

Kritike delavcev ribniškega tozda, naslovljene na DSSS (ki ima sedež v Ljubljani), so verjetno upravičene. Malo je namreč verjetno, da bi se gospodarski položaj ribniškega tozda samo v treh mesecih tako poslabšal, da bi iz 6 milijonov dinarjev ostanka dohodka „prigospodarili“ preko 940.000 din izgube. Če ne bi v vseh treh mesecih ničesar proizvedli in prodali in če bi imeli še 2 milijona din ostalih stroškov, še vedno ne bi mogli imeti izgube. Vsekakor je upravičen sum, da z obračunom za 9 mesecev ali pa z zaključnim računom ni vse v redu. Kolektiv zato meni, da DSSS ne opravlja dobro nalog, za katere je plačana.

Kulturni jubilej Loškega potoka

Letos mineva 80 let od začetkov kulturnega ljubiteljskega dela – Prenavljajo kulturni dom – V KUD Ivan Vrtačnik deluje sedem sekcij – Med najbolj delavnimi dramatik

Kulturno-umetniško društvo „Ivan Vrtačnik“ iz Loškega potoka uspešno deluje že vse povojno obdobje. Številno njegovo članstvo deluje v sekcijah, in sicer: dramski, recitatorski, knjižnični, kino, moškem pevskem zboru, dekliškem oktetu in likovni sekciji. V KUD je vključeno še šolsko društvo.

Med najuspešnejše sodi gotovo dramska sekcija, ki med letom naštudira več iger, s katerimi se nato potoški amaterji predstavijo na domačem odru, gostujejo pa tudi po drugih krajih v Ribniški dolini. Seveda prihajajo tudi v Loški potok gostovat amaterska in poklicna gledališča od drugod.

Zelo je uspešna likovna sekcija, pa tudi druge ne zaostajajo dosti. Vsem pa je skupna ista težava: nimajo primernih prostorov za delo. „V naši krajevni skupnosti si že dolgo želimo, da bi obnovili naš kulturni dom, ki je star, neprimeren in v katerem nimamo nobenih možnosti za delo. Če bi imeli

primerne prostore, bi gotovo imeli tudi več članov,“ pravi Albin Košmerl, ki je predsednik potoškega KUD, predsednik zbora uporabnikov kulturne skupnosti občine Ribnica in delegat republiške kulturne skupnosti.

Za prenavljanje kulturnega doma so Potočani lani dobili 120.000 din dotacije občinske kulturne skupnosti. Večji del denarja, s katerim so tudi začeli obnoviti doma, pa so zbrali Potočani sami. Tudi za nadaljnja dela so pripravljani zbirati v krajevni skupnosti denar, občani

še prostovoljno delati, pričakujejo pa tudi pomoč od drugod.

Potoški ljubitelji kulture se pripravljajo, da bodo letos proslavili 80-letnico ljubiteljskega kulturnega delovanja v svojem kraju. To obletnico bodo predvidoma proslavili s prireditvijo, ki je v občini Ribnica že tradicionalna: medobčinsko revijo pevskih zborov, ki bo letos že četrto leto zapored. Načrtujejo jo za jesen. Seveda bi bila ta proslava še posebno svečana, če bi bila v prenovljenih prostorih kulturnega doma.

M. GLAVONJIC

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

STO NEZAPOSLENIH – V ribniški občini je trenutno 110 nezaposlenih, med njimi jih je 35 s poklicno, srednjo, višjo ali visoko šolo, ostali pa so nekvalificirani ali polkvalificirani. Skupnost za zaposlovanje ima v načrtu prekalifikacijo nezaposlenih delavcev. Kaže pa, da pri tem ne bodo dosegli posebnega uspeha. Delovne organizacije kažejo šibko zanimanje za zaposlovanje proizvodnih, še šibkejšje pa za zaposlovanje pisarniških delavcev. Zato tudi ne čutijo potrebe, da bi podprle prizadevanja za prekalifikacijo.

DVE BODOČI VOJAKINJI – Komaj je v našem listu izšla vest, da pri vojnem odseku zbirajo prijave za sprejem deklet k vojakom, že sta se iz ribniške občine prijavili dve. Ena končuje srednjo šolo in ima torej pogoje za oficirsko šolo, druga pa pravi, da bi bila rada to pničarka.

DVE RAZSTAVI V DOMU JLA – V počastitev dneva žena sta bili v domu JLA v Ribnici dve zanimivi

razstavi. Domača sekcija za družbeno aktivnost žensk je pripravila v stranski dvorani razstavo ročnih del in vezenih 16 domačink. Podobne razstave so bile prejšnja leta za Ribniški semenj. V avli doma JLA pa je razstava, na kateri so prikazani liki in opisi narodnih herojk in bork.



medved odgovarja

– Kaj praviš na tako čudne obračune oz. zaključene račune za našo Žičnico?

– Verjetno so se v delovni skupnosti skupnih služb pokvarila ročna računala.



Nič napredka

Po desetih letih priprav na tesnejše povezovanje gozdarstva, lesne industrije, kmetijstva in lovstva na kočevsko-ribniškem območju še vedno ni dosežen kakšen bistveni napredek, so ugotovili na zadnji seji izvršnega sveta občine Kočevje.

V razpravi je bilo povedanih še več resnic, kot: predstavniki lesne industrije dajejo prednost povezovanju gozdarstva in lesne industrije; tesnejše sodelovanje je potrebno zaradi boljšega gospodarjenja in izrabe naravnega bogastva; preseči je treba dosedanje okvire sodelovanja, ki so daleč od možnega; veliko denarja je bilo porabljeno za izdelavo analiz (plačilo sodelavcem izven območja), čeprav smo doma vedeli, kakšno je stanje.

Posebno pozornost zasluži mnenje, „naj bi dali prednost tistemu, kar nas združuje, in počakali s tistim, kar nas razdvaja.“ Ugotovljeno pa je bilo tudi, da ne najdemo skupnega jezika, ko gre za delitev skupnega dohodka.

Zal pa to pomirljivo mnenje nima prave osnove. Vsa nasprotja izhajajo vedno in povsod le iz dejstva, da nekdo ustvarja dohodek, drugi pa bi rada odločal o njegovi delitvi. JOŽE PRIMC

Drobne iz Kočevja

DEVET KANDIDATK – Tudi v kočevski občini je nalezelo obveslo, da ženske lahko služijo vojsko, na ugoden odmev. Do konce preteklega tedna se je prijavilo kar devet kandidatk za bodoče vojakinje. Vprašanje pa je, če bodo lahko vse tudi sprejete, saj je sprejem



medved odgovarja

– Kaj praviš na ugotovitev, da bo letošnji občinski proračun občutno nižji, kot je bil lanski?

– Kakršno gospodarstvo, tak proračun.

KOČEVJSKE NOVICE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 17. marca - Jerica
Petek, 18. marca - Ciril
Sobota, 19. marca - Jože
Nedelja, 20. marca - Davorin
Ponedeljek, 21. marca - Beno
Torek, 22. marca - Katra
Sreda, 23. marca - Viktor

LUNINE MESE

22. marca ob 03.25 - prvi krajec

KINIO

BREŽICE: 18. in 19. 3. ameriški znanstvenofantastični film Pregon razparača. 19. 3. ameriški otroški film Peter in njegov zmaj. 20. in 21. 3. ameriška komedija Štirje Malopridneži. 22. in 23. 3. ameriški akcijski film Umor v Amsterdamu. 25. in 26. 3. italijanska komedija Pomaneo.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

KUHARICO, ki ima veselje tudi do streljane, sprejme gostilna v okolici Novega mesta. Trije dnevi v tednu prosti, poleti en mesec dopusta, stanovanje preskrbljeno. Informacije po telefonu 43-716.

FRIZERSKO POMOČNICO sprejme frizerski salon MILKA. Milan Pavlič, Partizanska 3, Novo mesto.

V REDNO DELOVNO RAZMERJE sprejmemo dve dekletki za pomoč v kuhinji in streljani. Hostilna SEJEM, Savski log 1, Kranj, telefon 21-890.

STANOVANJA

STANOVANJE ali sobo v Novem mestu išče tričlanska družina v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1088/83).

SLOVENSKO DEKLE išče sobo, po možnosti s kopalnico, v Novem mestu ali v okolici. Naslov v upravi lista (1089/83).

GARSONJERO ali sobo s souporabo kopalnice v Novem mestu išče uslužbenka. Ponudbe pod šifro: „BLIZU SPLOŠNE BOLNIČE“.

GARSONJERO ali stanovanje v Novem mestu išče zdravnik. Pustite svoje ponudbe v oglašnem oddelku (1090/83).

Motorna vozila

AMI 8, letnik 1976, prodam. Jože Vodopivec, Brežje 7, Sentjernej.

FIAT 126 P, letnik junij 1979, malo rabljen, prodam. Informacije na telefon 22-300.

KOMBI s kasonom Zavata 430 T, letnik 1977, ugodno prodam. Regarča vas 22 a, Novo mesto.

VOLVO 142, letnik desember 1973,

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragas, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din - Za delovne in družbene organizacije 1.200 din - Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Davizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 - Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkovo 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 - Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ČRNO MELJ: 18. 3. ameriška kriminalka Strel ni bil izbrisan in ameriška risanka Palčica. 20. 3. Strel ni bil izbrisan in danski erotični film Mornarji v postelji. 22. 3. Ugrabitelj. 24. 3. Rjovenje. 25. 3. Od pisani.

KOSTANJEVICA: 19. 3. nemški film Resnične zgodbe (II. del). 20. 3. ameriški film Tihotapci.

KRŠKO: 19. in 20. 3. ameriški film Brubaker. 22. 3. nemški film Apači. 23. 3. hongkongski film Meč. 24. 3. italijanski film Divje seme.

NOVO MESTO - kino JLA: od 18. do 20. 3. hongkongski film Nepremagljivi Bruce Lee, od 21. do 23. 3. ameriški film Nemirna meja, od 25. do 27. 3. jugoslovanski film Deček gre za soncem.

SEVNICA: 18. in 19. 3. ameriški film Ulica nasilja. 20. 3. jugoslovanski film Banović Strahinja. 23. in 24. 3. japonski film Carstvo strasti. 25. 3. ameriški film Virus.

prodam. Telefon (068) 23-481, od 19. do 21. urc.

FIAT 126 P, letnik 1976, na novo registriran, prodam. Marn, Mirna peč 6.

VW (hrošč), letnik 1966, registriran do 20. avgusta 1983, po ugodni ceni prodam. Merica Kržan, Gubčeva 8, Brežice.

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Telefon 21-675.

OSEBNI avto VW 1300 prodam. Informacije po telefonu 32-119.

RENAULT 4, registriran do septembra, prodam. Jože, K Roku 62, Novo mesto.

ŠKODO, letnik 1976, po ugodni ceni prodam. Peter Muhar, Zbuře 23, Šmarješke Toplice.

ZASTAVO mediteran prodam ali zamenjam za golfa. Marjan Gorenc, Zbuře 34, Šmarješke Toplice.

RENAULT 4 TL, letnik 1976, brezhiben, prodam za 7,5 M. Telefon 22-214.

ZASTAVO 750, letnik 1975, prodam. Smolenja vas 36, Novo mesto, telefon 21-108.

R. 4, karamboliran, letnik 1978, prevoženih 41000 km, po ugodni ceni prodam. Franc Potočar, Dol. Polje 5, Straža.

ZASTAVO 101 L prodam. Abjz Kastelec, Dol. Težka voda 33, telefon 43-763, vsak dan po 16. uri.

GOLF JGL, prva registracija junija 1981, prevoženih 21000 km, prodam za 34 milijonov. Prodajni tudi harmonike. Telefon (068) 23-790.

FIČKA, letnik 1973, potreben manjšega popravila, prodam za 13.000,00 din. Oglasite se na telefon 25-761.

Z 101 comfort, letnik 1981, pod ugodnimi pogoji prodam. Roman Falcskini, Vavta vas 88, Straža.

RENAULT 4, letnik 1977, prodam. Smolenja vas 50, Novo mesto.

MOTORNO KOLO TOMOS 1 SLC prodam. Slavko Jaklič, Dol. Straža 17.

Z 126 P prodam. Krajnc, Češča vas 28 a, Novo mesto.

ŠKODO 120 LS, letnik 1980, prevo-

ženih 3000 km, prodam. Telefon (068) 25-176.

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Telefon 22-344.

Kmetijski stroji

PRODAM motokultivator goseničar maček (8 KS), pogon na vsa štiri kolesa. Albin Sajovec, Vavta vas 9 a, Straža.

TRAKTOR ZETOR 50-11, nov, in Maser Ferguson 42 ter obračalnih Maraton prodam. Vrhovo 16, Mirna peč.

SAMONAKLADALKO SIP 17 m3 prodam. Kos, Jablan 10, Mirna peč.

PRODAM dvobrazdni plug, manjši, in gumi voz, 15-colski. Tone Ban, Vel. Brusnice 71.

PRODAM frezo Diesel z obračalnim plugom. Gazvoda, Brusnice 37.

UGODNO PRODAM odlično ohranjen traktor DEUTZ, 300 ur. Franci Zibert, Kladije 13, Blanca, telefon (068) 75-707.

PRODAM nakladalco v odličnem stanju nemške znamke in škroplnico Holder. Ivan Kožak, Hrvaški Brod 22, 68310 Sentjernej.

MLATILNICO, ozko, na zobe, 3-kratno čiščenje, nemško, odlično ohranjeno, prodam. Stane Jurčič, Svetje 47, Medvode.

PRODAM obračalnik za kosilnico BCS, v odličnem stanju, ali menjam za konjskega.

FREZO GOLDONI special 140 D, pod garancijo, prodam. Telefon 22-470.

TRAKTOR tomo vinkovič 18, zelo dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za večjega. Nikola Balič, Kašt 12, 47284 Kašt.

PRODAM malo rabljeno nakladalno prikolico Sij Pionir 17. Naslov v upravi lista (1087/83), ali na telefon (068) 75-577.

KOSILNICO ALPINA, v dobrem stanju, prodam. Ogled v soboto od 15. ure dalje. Janez Petan, Gor. Mraševo 7, Novo mesto.

PRODAM dele za kosilnico FAHR, nemške, vse vrste. Janez Hudoklin, Gor. Gradisce 9, Sentjernej.

KOSILNICO BCS diesel, zelo dobro ohranjeno, prodam ali menjam za manjši traktor, po možnosti deutz do 25 KS. Vlado Švelgel, Orehovo 38, Sevnica.

PRODAM

PRODAM 30 t hlevskega gnoja. Franc Struna, Potov vrh, Novo mesto.

ZREBICO, staro leto in pol, prodam. Lešnjak, Gotna vas 83, Novo mesto.

OTROŠKO POSTELJICO, voziček, avtosedež, poceni prodam. Telefon 72-837.

HRASTOVE HLODI: prodam. Karolina Čelič, G. Sušice 6, Uršna sela.

PRODAM ovce z mladiči, solčavske pasme. Telefon (061) 852-467, Janez Knavs, Šalka vas 1, Kočevje.

KUHINJO, malo rabljeno, po ugodni ceni prodam. Kličite na tel. 24-889, Mikočič, do 14. ure.

PO UGODNI CENI prodam omaro, kavč, dva fotelja in mizo. Ogled od 15. do 20. ure. Bašelj, Brod 47, Novo mesto.

PRODAM tračno žago, moped na štiri prestave in molzni stroj alfa laval. Informacije na telefon (068) 44-65.

PRODAM slušni aparat VIDEX AVC, zaušni, tabljen, v brezhibnem stanju, moč 4 transistorjev, primeren za srednje naglušnosti. Kličite na tel. 23-403.

PRODAM seno, krompir igor in jabolka. Tomič, Loke, Straža.

PRODAM fotoaparata ZENIT TTL in ARON, električni vrtnali stroj, garniture „GEDORE“ (6 - 32 mm) in moško kvarz uro. Tel. 22-067.

PRODAM Fiat 750, letnik 1970, karamboliran ali po delih. Registriran do marca 1984. Informacije: Djaip Mojca, Levstikova 5 od 16.-18. ure.

GLISER G 370 s prikolico ugodno prodam. Šutar, Gor. Gradisce 20, Sentjernej.

PRIKOLICO za živino prodam. Informacije na telefon 25-550.

NOVO ETAŽNO PEČ EMO 23 in tri malo rabljene radiatorje prodam. Vprašajte na telefon 23-606, dopoldne ali 23-007, popoldne.

PRODAM 15 AŽ panjev z družinami. Cena po dogovoru. Franc Vidmar, Sred. Lipovec 18, Dvor, popoldne od 15. ure dalje.

PRODAM električni pisalni stroj in gobelin. Telefon 21-034.

BARVNI TV prodam. Cveto Lindič, Kristanova 3/a, Novo mesto, telefon 24-30 ali 21-080.

PLEMENSKEGA OVNA solčavske pasme prodam. Telefon 23-791.

vinograd. Adolf Urajnar, Hudeje 8, Trebnje.

HIDROFOR, trifazni, prodam. Krajnc, Češča vas 28 a, Novo mesto.

MESALEC za beton prodam. Kličite zvečer tel. 22-783.

PRODAM dva pralna stroja potrebna manjšega popravila. Tel. 24-953.

PRODAM več ton sena in otavo. Naslov v upravi lista (1085/83).

PRODAM originalni nosilec smuči za R 18. Oglasite se lahko na telefon 23-805 vsak dan od 19. do 20. ure.

PRODAM črpalko za gnojnico s trifaznim elektromotorjem (turbinsko) z vsemi priključki. Franc Štarnar, Baragov trg 5, Trebnje, telefon 44-205.

MIZNI REZKAR prodam. Telefon 44-301.

KOVINSKO CISTERNO za olje (3000 litrov) ugodno prodam. Naslov v upravi lista (1086/83).

PRODAM čebelnjak za 30 AŽ panjev in čebele. Zupan, Loška vas 3, Dolenjske Toplice.

PRODAM 3 t kiper prikolico in 1000 l domačega vina. Cena 25,00 din za liter. Mirko Moravec, Mali Nerajec 4, 68343 Dragatuš.

PRODAM magnetofon PHILIPS in ojačevalce GITACORD 25 W. Lajoš Špeljak, Dijaški dom Majde Šilc 24, Novo mesto.

PRODAM TV, črno-bel, Gorenje, še v garanciji. Stangej, Gotna vas 73, Novo mesto.

KUPIM

CITRE kupim. Ponudbe na telefon (068) 21-412.

DELE za traktor deutz 18 (planetni, veliko zobčasto kolo, ohišje diferenciala) kupim. Telefon (068) 24-226.

GRADBENO PARCELO v Novem mestu kupim za devize. Šifra: „GOTOVINA“.

PARCELO, zazidljivo, na relaciji Novo mesto - Šmarješke Toplice kupim. Ponudbe po šifro: „ZDOMEC“.

KUPIM manjšo počitniško prikolico ADRIA 300, 305 ali podobno starejšo, lahko delno poškodovano. Jerman, Ob Težki vodi 11, Novo mesto.

SONČNO ZEMLJIŠČE, primerno za sadovnjak, s podrtim stavbiščem, do 8 km iz Novega mesta, kupim. Telefon (068) 23-355.

POSEST

PRODAM 18 arov vinograda s staro hišo na Senušah. Slavko Goršak, Zadovinec 9, Leskovec pri Krškem.

PARCELO (1200 m2) na Suhorju pri Metliki prodam. Informacije na telefon (064) 57-072, zvečer.

VINOGRAD (13 arov) z zidanico, novo, v Šmarju pri Trebnjem prodam. Angela Gorenc, Pot na Zajčjo goro 23, Sevnica!

VINOGRAD na Trški gori prodam. Kličite na telefon (068) 24-198, od 16. ure dalje.

VINOGRAD (okrog 900 m2) pri Trebnjem - Ažental prodam. Lega je leva, možnost gradnje zidanice. Informacije po telefonu (061) 772-349, v večernih urah.

PRODAM nizko prtično hišo, starejšo, z vso opremo. Naslov v upravi lista (1082/83).

PRODAM eno stanovanje, starejše, in malo zemlje. Naslov v upravi lista (1083/83).

PRODAM majhno, novo hišico in 2 ha zemlje. Naslov v upravi lista (1084/83).

PARCELO z vinogradom na Lubnu pri Drganjih selih prodam po ugodni ceni. Dovož z vsakim avtomobilom. Anton Mrvič, Gor. Straža 70.

PARCELO v izmeri 17 arov, od tega 5 arov vinograda, v Sentjurju pri Mirni peči prodam. Jože Gonjamec, Biška vas 17, Mirna peč.

PRODAM 12 a vinograda z zidanico pri Dolenjskih Toplicah. Oglasite se na telefon 23-548 v petek od 14. ure dalje.

PREKLICI

MARIJA STROJIN, Dol. Ponikve 30, Trebnje prepovedujem svoje-možu AVGUSTU STROJINU iz Dol. Ponikve 30, prodajanje vseh premičnih in nepremičnih, ker so najina skupna last. Če tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

JOŽE LUKŠIČ, Podgrad 12, prepovedujem vsakršno pašo kokoši, ovac in gonjenje živine po moji parceli v Koncu.

MARIJA ILER, Medvedova c. 4, Ljubljana, prepovedujem Antonu Bojancu z Male Cikave, Novo mesto, obračanje traktorja in premikanje meje na mojo parcelo št. 2099.

JOŽE CIMERMANCIC, Vel. Brusnice 85 prepovedujem pot po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

RAZNO

ISCEM inštruktorja za poučevanje nemišine za dijakinjo srednje šole. Telefon 23-669.

V ZABJI VASI se je izgubil velik črn pes labradorc. Sliši na ime Nero. Kdor kaj ve o njem, naj proti nagradi sporoči na telefon 25-834 (popoldne) ali 25-896 (dopoldne).

ISCEM primeren prostor za obrt z malo večjo kvadraturo v Novem mestu ali okolici (do 5 km). Ponudbe pošljite na oglašni oddelček.

V NOVEM MESTU sem izgubil 16-milimetrski film - negativ. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi prinese na PM Novo mesto.

ČESTITKE

DRAGEMU in skrbnemu možu in očetu RUDIJU VLAŠIČU iz Metlike želijo ob njegovi 50-letnici še mnogo zdravnih in uspešnih let žena Alojzija in sinova Rudolf in Stanko.

Očetu Jožetu Boltezu iz Gaberja pod Gorjanci in Jožici Novak za god obilo sreče in zdravja želi družina Sašek.

DRAGIM staršem, JOŽEFI in JOŽETU KOČJAZ iz Vrhovega pri Mirni peči vse najlepše za osebni praznik želijo sinovi Jože z ženo Slavko, Polde z ženo Darinko in sin Mirko. Vnuka Barbara in Dejan pa jim pošljata koš poljubov.

OBVESTILA

ELEKTROTEHNIŠKI SERVISNI CENTER FRANK in IVANA LEKŠE, CKŽ-25 Krško, telefon 71-497. Servis aparatov medicinske industrijske in gospodinjske opreme. Obveščamo vas, da smo zaradi vaših potreb razširili svojo dejavnost na naslednja opravila: projektiramo, montiramo in opravljamo popravila na elektro medicinskih, laboratorijskih in rentgenskih aparatih; previjamo vseh vrst elektromotorje do moči 15 KW; popravljamo vseh vrst električna ročna orodja; sodobno opremljen servis za radio in TV sprejemnike, črno-belo in color tehniko; pogodbeni servis LTH za hladilne naprave in zmrzovalne skrinje; projektiranje in izvajanje elektroinstalacijskih in industrijskih naprav, avtomatike in industrijske elektronike. Z našimi uslugami boste zadovoljni!

SPREJMEM pogodbeno naročilo toplih malic. Cena 60,00 din, možna lastna dostava. HENIG-MANOV HRAM, Stara cerkev 36 a, telefon 851-501.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da izdelujemo fotografije za vozniška dovoljenja in vozniška za traktor. Slike dobite takoj. Vse fotografije za vozniško so veljavne. Odprto imam samo vsak ponedeljek neprekinjeno od 7. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah je ves dan zaprto. Cveto TRAMJE, Breška vas 3, Bela cerkev.

NOVO V BREŽICAH! Popravilo vodovodnih naprav (pip, WC kotlički, odtoki itd...) ter čiščenje bojlerjev. Stanko PAVLIČ, Tomšičeva 6, Brežice, telefon 62-388.

JARČKE, pasme hiseks, odlične nesnice, dobite na kufereji ob avtocesti Ljubljana-Kranj, ob hidroelektrarni Medvode. Tel. (061) 443-247. Kupite lahko tudi kolo za vinograd ali fižol (stoječec) pri BLANCI, SEVNICA.

OPRAVLJAM vse manjše prevoze, selitve in podobno (kot Zajc). Vse informacije dobite pri: Smole, Mej vrti 3, Novo mesto.

IZ ORL ODDELKA prim. dr. Zlatku Marjnu in opemntu, kate-

rega priimek mi ni znan, se iskreno zahvaljuje za uspešno operacijo hvalčna pacientka Ljudmila Zupančič iz Crnomlja.

OB PRAZNIKU dneva žena marca se zahvalujemo vse zaposlene žene OPEKARNE ZALOG učencem in učiteljem Osnovne šole Vavta vas za izrečene čestitke in darila in mladinski organizaciji Potok za organizirano proslavo.

Pri zahvali za ALOJZA BRULCA iz Smolenje vasi 65, ki je bila objavljena prejšnji četrtek, je bil med žalujočimi pomotoma izpuščen sin SLAVKO z družino. Za napako se opravičuje FRANC UCMAN.

POPRAVEK

Pri zahvali za ALOJZA BRULCA iz Smolenje vasi 65, ki je bila objavljena prejšnji četrtek, je bil med žalujočimi pomotoma izpuščen sin SLAVKO z družino. Za napako se opravičuje FRANC UCMAN.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 3. do 9. marca so novomeški porodnišnici rodile: Ljudmila Zupančič iz Brezanič - Špelo, Irena Perše iz Družinske vasi - Nino, Vida Bikič - Derganc iz Semeča - Miša, Darja Jelenc z Malokovca - Tomaža, Da njela Barbič iz Dolenje Straže - Petro, Ivanka Matekovič iz Radovnice - Marka, Slavica Vrtin iz Breznika - Jožeta, Milena Jelen iz Krškega - Aleša, Marinka Ajdič iz Mirne peči - Janeza, Nada Derganc iz Češče vasi - Urško,



ZAHVALA

V 71. letu nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

IVAN BRADAČ

iz Loške vasi 13, Dolenjske Toplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali toliko lepega cvetja ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej lepa hvala kolektivom Novoles TOZD TPI in Žaga Soteska, GG Straža, Cestno podjetje Novo mesto in Perutnina Ptuj. Najlepše se zahvaljujemo tudi dr. Živkoviču za dolgotrajno zdravljenje ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Marija, otroci Marjetka, Milan, Janez in Franci z družinami, brat in sestra z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, prababica, sestra in teta

ANA PEZDIRC

roj. Vranešič
iz Dolenje vasi pri Črnolju

Iskreno se zahvaljujemo sosedom Voglarjevim, Štrekljevim, Planinčevim in ostalim sosedom iz Svibnika in Dolenje vasi, ki so priskočili na pomoč v najtežjih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Štefaničevi za skrb in pozornost v času bolezni, cerkvenim pevcem za lepo petje, godbi na pihala iz Črnolja, župniku za lepo opravljeni obred in poslovljne besede, Jožetu Vajsu in Enici Škof za pomoč pri pogrebu, Upravi Dolenjke Novo mesto in sodelavcem Dolenjke Črnolj za podarjene vence in izrečeno sožalje. Hvala vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, vaščanom za podarjene vence in cvetje. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našo drago mamo v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku in kakorkoli pripomogli k temu, da smo se od nje tako lepo poslovili.

VSI NJENI



Minilo je že leto dni,
odkar te, Rok, ni,
za rojstni dan pa ti v spomin
je osem svečk gori.
Saj čas zaceli rane vse,
tolažijo ljudje,
a brazgotin, ki so še,
ne celi čas, n i h č e.

V SPOMIN

ROKU CIMERMANU

z Dobravice 34, Šentjernej

Zahvaljujemo se vsem, ki se ga še vedno spominjate, mu nosite cvetje in prižigate svečke.

Neutolažljivi: mamica, očka in bratec Emil



Draga mama in ata,
spomin na vaju je boleč.
Solza grenka je na srce kanila,
ostala nam je bridka bolečina.

V SPOMIN

VERE in JOŽETA HRASTARJA

iz Dol. Dobrave pri Trebnjem

10. marca je minilo dve leti, odkar je prenehalo biti srce naše drage mami in ata. Hvala vsem tistim, ki jim prižigate svečke in prinašate cvetje.

VSI NJUNI



ZAHVALA

V 82. letu nas je po težki bolezni zapustila naša dobra mati, sestra, teta, babica in prababica

MARIJA SMREKAR

iz Brezovega loga 46

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Zahvalo smo dolžni tudi dr. Vodniku, za dolgoletno zdravljenje, osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, delavcem Iskre iz Novega mesta in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: sinova Andrej in Alojz z družinama, sestra Ana in Terezija



ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata

ALOJZ PISEK

iz Orehovca 40

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo LD Kostanjevica, ZB Kostanjevica, društvu upokojencev in sosedu Vukčević za pomoč.

Žalujoci: sin drago z družino



ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

FRANČIŠKA BARTELJ

iz Mirne peči

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo župniku in Mežanu za opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Vsi njeni



V 85. letu svojega življenja je umrla naša dobra

LOJZKA KOTAR

iz Orehovca pri Kostanjevici

Njej v spomin

BUČARJEVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA KOVAČIČA

iz Dol. Prekope 40

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni podjetju IMV, Labodu in Iskri za podarjene vence, gasilcem s Prekope za spremstvo in župniku za opravljeni pogrebni obred. Iskrena hvala vsem, ki ste nam v tem težkem trenutku na kakršenkoli način pomagali.

Žalujoci: žena Marija, sin Jože in hčerka Marinka z družinama, sinovi Drago, Igor in Srečo ter drugo sorodstvo



ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustil naš oče in stari oče

JANEZ ZELINGAR

Dolž 34

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi



ZAHVALA

V 56. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče

MARKO VENE

Travni dol 10, Uršna sela

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za vso pomoč in spremstvo pokojnega na zadnji poti. Hvala kolektivu Novoles Straža za venec in denarno pomoč, GG obrat Črmošnjice, OS Semič za venec in Jožetu Klobučarju ter Jožetu Fonu iz Uršnih sel.

Žalujoci: žena z otroki in ostalo sorodstvo



Zapustil si me, ljubi mož,
za teboj srce moje joče,
a tolažba ena nas krepi,
da sročamo se v večnosti

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 73. letu zapustil naš dragi mož, brat in stric

ANTON JENIČ

iz Stranske vasi 15

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili k njegovemu zadnjemu počitku. Iskreno zahvalo smo dolžni Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto, pevcem KUD Ruperčevrh in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: Žena Marija, brata Franc in Janez z družinami, sestre Marija in Frančiška z družinami ter ostalo sorodstvo



ZAHVALA

V 76. letu nas je po dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON JURAJEVČIČ

iz Sodjega vrha 8 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vaščanom, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se DO Iskra Semič, Novoteksu Metlika za podarjene vence, ZB Štrekljevec, upokojenskemu društvu Semič, govorniku Janezu Govedniku za poslovljne besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu ter kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Katarina, sin Tone z družino, sin Ivan, hčerka Martina, hčerka Anica z družinama in hčerka Olga z družino iz Kanade

ANA LOVŠIN

„Tistega jutra 26. marca 1943, je bil naš vod v predhodnici, naša desetina pa v čelni patroli. Marširali smo proti Jelenovem žlebu. Še malo prej, pred jutrom, smo prepevali in igrala je harmonika. Proti jutru je pesem 'Kovači smo' potihnila. Tudi harmonike ni bilo več slišati. Bila je popolna tišina, se spominja začetka slavne partizanske zmage pred 40 leti borka prve čete prvega bataljona Cankarjeve brigade Ana Lovšin iz Livoldla pri Kočevju.

„Na čelu izvidnice sta bila puškomitraljezec Jenič iz Jugorja in njegov pomočnik. Za njima je šel borec, ki je vzdrževal zvezo med njima in nami. Jaz sem bila v tej patroli oz. izvidnici četrta ali peta. Ko smo prišli izza nekega ovinka, je počilo. Z isto kroglo sta bila ranjena puškomitraljezec in njegov pomočnik in sta se zgrudila. Komandant Dragan Jevtič, za katerega se ne spomnim, če je bil med pohodom malo pred menoj ali malo za menoj, je skočil na desno stran in ukazal 'Na desno v hrib!' Še pred bojem, ki se je za tem vnel, sem odpeljala oba ranjenca nazaj v zavetje, saj sem bila tudi bolničarka in politdelegatka.“

„Vojna in politika sta najbolj umazani zadevi. Ljudem na vsem svetu je potreben mir, kruh, bratstvo, medsebojno razumevanje, sloga. Zato so mi najbolj všeč člo-

vekoljubni politiki in ljudje, kot je Indira Ghandi, kot je bil naš predsednik Tito in tudi naš največji pesnik Prešeren,“ meni danes nekdanja borka in politdelegatka Ana Lovšin. Med vojno je bila dvakrat ranjena, je vojaški vojni invalid, dobila je več odlikovanj, med drugim medaljo za hrabrost in red za slug za narod.

Rojena je bila leta 1925 v Livoldu, kjer je bil rojen tudi narodni heroj Ivan Omerza-Johan, ki je padel prav v Jelenovem žlebu in po katerem ima danes KS Livold ime. Skupaj sta odšla maja 1942 z ostalimi v partizane, v Kočevski odred.

S ponosom se spominja na težka vojna in prva povojna leta, ko je vsega zmanjkovalo, ko po več dni niso okusili hrane, a je bilo življenje zaradi tovarštva, medsebojne pomoči kljub vsemu lepo. Ljudje so imeli malo in še tisto so si delili. Ni ji všeč, ko si danes nekateri nakupijo pretirane zaloge. Prepričana je tudi, da nam hrane ne bi smelo zmanjkovati, saj imamo dovolj zemlje, le obdelati jo je treba. Neobdelano zemljo, ki je je na Kočevskem dovolj, je treba po njenem dati v najem po nizki ceni ali zastopj. „Se celo med vojno je valovalo po zdaj zapuščenih njivah po kočevski občini rumeno morje pšenice“, se trpko spominja Ana Lovšin.

JOŽE PRIMC



Gojitev nutrij na Kostelskem?

Odločitev o gojenju bodo sprejeli to soboto — Možnost za dober zaslužek in boljše izkoriščanje zemlje

Zenski plačiči in „jakne“ iz krzna nutrije so zelo iskani, dragi in v prodajalnah hitro poidejo, ker doma pridelamo premalo kože, uvoz pa je omejen. Nutrije goje pri nas predvsem v Vojvodini, kaže pa, da jih bodo začeli v kratkem gojiti tudi pri Vas-Fari ob Kolpi in občini Kočevje.

Na javni tribuni, ki je bila v nedeljo, 13. marca, v Fari, so občani tehtali dobre in slabe strani reje nutrij. Na vprašanja domačinov je odgovarjal vodilni jugoslovanski strokovnjak na tem področju, inž. Arpad Dudaš iz Novega Sada, in predstavniki ZKGP iz Kočevja.

Po temeljiti obravnavi je prevladalo mnenje, da je gojenje nutrij koristno in donosno. Tako bo dobilo zaslužek lahko še precej občanov, tudi žensk. Posebno pomembno je, da bi končno začeli boje izkoriščati kostelsko zemljo.

Dokončna odločitev o gojenju nutrij bo sprejeta na skupščini krajevnih skupnosti Kostel, ki bo to soboto, 19. marca.

J. PRIMC

Čatež tihotapska baza?

Krški miličniki ustavili avtomobila, ki sta prevažala kavo in kozmetiko — Do Čateža bolgarski tovornjaki

Ob pomanjkanju dragocenih črnih zrn kupčija s kavo se zmeraj lepo cveti. Najlepši dokaz temu so našli krški miličniki minuli četrtek.

Najprej so omenjenega dne ob kontroli prometa ustavili osebni avto znamke Ford Taunus. Pri pregledu vozila so vozniku, 28-letnemu Branku Markoviču iz Krajevca, našli 34 kilogramov kave, poleg nje pa še pravo skladišče drobnih kozmetičnih pripomočkov. Sam Markovič je preiskovalcem povedal, da je do blaga prišel s pomočjo voznikov bolgarskih tovornjakov, ki so mu kavo in kozmetiko prepeljali čez

avstrijsko mejo, blago pa so potem preložili na Čatež.

Podobno srečo so imeli krški miličniki istega dne pri pregledu osebnega avta 41-letnega Mladena Vrbaškega iz Indrije Možakar je tihotapil 9,5 kilograma kave, zraven pa prav tako nekaj kozmetike. Vse ostale podrobnosti še raziskujejo, tudi to, ali gre morda za večjo organizirano tihotapsko mrežo. Omenimo le, da so najdeno pretihotapljeno blago zasegli.

ZBIL KOLESARJA, NATO TRČIL SE V AVTO

Na Kvedrovi cesti v Sevnici je prišlo v soboto ob 22. uri do hude nezgode. 42-letni Anton Robar se je peljal z osebnim avtom iz Šmarji proti Glavnemu trgu, tam pa je dohitel kolesarja, 40-letnega Ivana Poplaza, ga zadel in zbil na travnik. Poplas jo je na srečo odnesel brez poškodb, zato pa je hip zatem prišlo do hudega trčenja Robarjevavega avta, ki ga je zaneslo na levo, z avtom, ki ga je nasproti pripeljal 24-letni Sevnčan Stanko Hlastan. Pri tem so se hudo poškodovali voznik Robar ter sopotnika Peter Robar in Jože Kuhar.

PO TREH MESECIH NAŠLI TRUPLO

Delavci brežiške postaje milice so bili 8. marca obveščeni, da je bilo v Krki pri vasi Gazice opaziti moško truplo. Takoj po obvestilu se je pričela iskalna akcija in še istega dne okoli 16.40 so krški miličniki našli truplo. Identifikacija in zbiranje podatkov je pokazalo, da gre za 29-letnega Romana Jakša iz Mrščeve vasi, ki ga pogrešajo že vse od lanskega 13. decembra. Vzrok smrti še raziskujejo.

SPOSOJENO TRNJE

— Med vrsticami — narod kolne.

(Iz Ježa)

— Resda nimamo več partije, ampak Zvezo komunistov. Toda to ni razlog, da se nekateri obnašajo kot zvezdniki, ne pa kot komunisti.

(Iz Svijeta)

glenkó razočaranje.

Okoli 16. ure so v petek krški miličniki prejeli obvestilo, da je tistega dne nekaj po 12. uri odšla od doma neznanokam komaj 9-letna Urška. Takoj po prejemu tega obvestila se je začela obsežna akcija iskanja dekletca, v katero so se poleg miličnikov in članov krškega

— Pred nekaterimi ljudmi bi bilo res treba sneti kapo, a nekaterim bi bilo treba sneti avreolo.

(Iz Politike ekspres)

— Nekaterim je družba res dala vse. Naknadno pa je bilo ugotovljeno, da jim zaradi nenaмерne napake administracije ni bilo dodeljena morala.

(Iz „Mladosti“)

Draginja strnila salamarje

Pri Vrtovšku tekmovalo 47 salam in troje klobas

Kdorkou v Sevnici kaj da na svojo moško čast, poroma na dan mučnikov v Vrtovškovo gostilno Pod gradom v Sevnici. Tu je doma ena naših najstarejših pokušin salam.

Lanski zmagovalec Marko Manček, mesar, predvsem pa trgovec iz Planine pri Sevnici, ni ničesar prepustil naključju. Prinesel je bil kar — sedem salam! Stroga komisija pod vodstvom izkušenega veterinarskega inšpektorja Borisa Starihe, tokratni član iz občinstva je bil Bojan Kozmus, je namreč naredila izbor med temi salamami. Najboljši je prisodila zavidljivih 49,8 točke (od 60 možnih). Drugi je bil Miran Kozmus, tretji pa znani salamarji veterinar in večkratni zmagovalec, kmet Franc Krnc z Zajčje gore. Četrta sta bila spet dva Kozmusa — Anton in Andrej; tudi Franci Vrtovšek, ki vodi gostilno po očetovih stopinjah, je pristal med prvo deseterico.

Manček je bil na kraju kar zgovoren o svojem uspehu. Pohvalil se je celo, da se tri najboljše salame še sušijo doma. Prvotno bojazen, da bo letošnja salamiada zaradi draginje

prizadeta, so strnjeno izpodbili „mučniki“ ne le iz Sevnice, temveč tudi s Kozjanskega, iz Zasavja in Posavja.

A. Ž.



Z VSEMI SIMBOLI — Tradicionalni valjar, kajpak pod mučeniškim praporom z železno trnovo krono, je dolgoletni predsednik sevnških mučnikov Boštanjčan Stane Lipar (na levi) izročil drugič letošnjemu najboljšemu salamarju Branku Mančku. Ob letu bo boj še hujši, ko bo šlo za tretjič. (Foto: A. Železnik)

SMRT NA TIRIH

8. marca okoli 18. ure se je na nezavarovanem železniškem prehodu na Selah pri Dobovi zgodila huda prometna nesreča. 39-letni Ivan Miler iz Marofa pri Brežicah se je namreč takrat neprevidno zapeljal z osebnim avtom čez tise, po njih pa je pripeljal iz Zidanega mosta tovorni vlak. Trčenje je bilo silovito, vlak z avtomobilom pa se je ustavil šele po 180 metrih. Pri tem je bil voznik Miler takoj mrtev, na avtu pa je bilo kar za 400.000 din škode.

POPRAVEK

V zadnji številki Dolenjskega lista smo v portretu tedna na tej strani Slavka Petana iz Dečnih sel pomotoma predstavili z napačnim primkom Molan. Tovarišu Petanu in bralcem se opravičujemo za pomoto.

UREDNIŠTVO

ZBIL KOLESARJA, NATO TRČIL SE V AVTO

Na Kvedrovi cesti v Sevnici je prišlo v soboto ob 22. uri do hude nezgode. 42-letni Anton Robar se je peljal z osebnim avtom iz Šmarji proti Glavnemu trgu, tam pa je dohitel kolesarja, 40-letnega Ivana Poplaza, ga zadel in zbil na travnik. Poplas jo je na srečo odnesel brez poškodb, zato pa je hip zatem prišlo do hudega trčenja Robarjevavega avta, ki ga je zaneslo na levo, z avtom, ki ga je nasproti pripeljal 24-letni Sevnčan Stanko Hlastan. Pri tem so se hudo poškodovali voznik Robar ter sopotnika Peter Robar in Jože Kuhar.

Strahovita eksplozija v bloku

V torek dopoldne je eksplozija plina razdejala stanovanj v Novem mestu

Zaradi eksplozije plina, ki je v torek ob 10. uri odjeknila v bloku na Kristanovi 2 v Novem mestu (v Kandiji), ni več stanovanja Rade Stankoviča, močno pa je poškodovano tudi sosednje Čefarinovo stanovanje in blok v celoti. Podoba po razdejanju je bila strašna. Vsa okolica bloka je bila pokrita s steklom in lesenimi deli. Prednje stene obeh stanovanj skorajda ni, podoba v notranjosti pa spominja na bombni napad. Vrata je z okvirji vred vrglo iz stene, podre so predelne stene, zdrobljene kuhinjske omarije, posoda in drugi inventar pa pomešan med seboj.

Ob eksploziji je bila v stanovanju 16-letna Nataša Stankovič, ki je po prvih vesteh dobila le lažje praske in opekline, 25-letni Tamar Čefarin pa je v sosednjem stanovanju doživel le lažji šok. „Eksplozija me je vrgla s kavča. Stekel sem k oknu in videl polno stekla okoli bloka, šele ko sem zagledal kuhinjo, sem bil prepričan, da se je zgodilo pri nas. Ko sem stopil na hodnik, ki nam je skupen z stanovanjem Stankovičevih, sem videl poškodovano Natašo in še večje razdejanje. Stekel sem na



TAMAR ČEFARIN: „Vrglo me je s kavča“.

telefon in poklical reševalno postajo in miličnike“, je po nesreči povedal Tamar Čefarin.

Kontrolor plina novomeške Novotehne Plinarna s Cikave Alojz Gorenc, ki nadzoruje 5000 porabnikov plina (ti se oskrbujejo s plinom Novotehne) je povedal: „Stranke me ne marajo v stano-

vanje, češ da je njihova napejlava v redu. Za borih 220 din, kolikor stane pregled, lahko pride nesreča, kakršna je tale.“ Stankovičeva napejlava je bila pregledana v jeseni lanskega leta, pregled pa velja dve leti. Vzrok, zakaj je prišlo do take škode, bo potrebno poiskati še drugje.

JANEZ PAVLIN



NOBENA STVAR NI OSTALA CELA — Podoba v obeh stanovanjih je bila strašna in je spominjala na bombni napad.

Glas mladih '83 v Črnomlju

Občinska konferenca ZSMS Črnomelj razpisuje javni natečaj za mladinski festival Glas mladih '83, ki bo 25. junija letos v Črnomlju. Natečaja se lahko udeležijo ustvarjalci zabavne glasbe s še nepredvajanimi skladbami, vabljeni so seveda tudi zamajski rojaki in zdomei Posamezni avtorji se lahko udeležijo natečaja le z dvema popevkama. Melodije pošljite v dveh izvodih z naznačeno harmonijo, tempom in podpisanim besedilom ter posebej natipkanim besedilom v dveh izvodih. Za boljše predstavitev naj avtorji pošljejo tudi „demos“ posnetek. Prijave z zahtevanim gradivom pošljite najkasneje do 20. aprila na naslov: OK ZSMS Črnomelj, 68340 Črnomelj, s pripisom „Za MF Glas mladih '83“.

B. B.



MERCATOR ROŽNIK TOZD „GRADIŠČE“ TREBNJE

organizira v sodelovanju z LESNINO LJUBLJANA

STALNO PRODAJNO RAZSTAVO

SOBNEGA IN STAVBNEGA POHIŠTVA TER TALNIH OBLOG V TELOVADNICI STARE OSNOVNE SOLE V TREBNJEM.

V začetku bomo organizirali posebno akcijsko prodajo, ki bo trajala od 21. marca do 3. aprila 1983 in od 5. do 19. aprila 1983 vsak dan od 10. do 17. ure.

Nudili vam bomo:

- 3-odstotni popust proizvajalcev ob nakupu sobnega pohištva,
- do 30 odstotkov popusta proizvajalcev ob nakupu pohištva opuščenih programov,
- prodajo na potrošniški kredit ter
- pri večjih nakupih brezplačno dostavo na dom.

PO ZAKLJUČKU AKCIJSKE PRODAJE BOMO V TEH PROSTORIH NADALJEVALI REDNO PRODAJO POHIŠTVA.